ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1948

Vyhlásené: 12.06.1948 Časová verzia predpisu účinná od: 12.06.1948 do: 31.07.1950

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

151

Vyhláška ministra národní obrany

ze dne 10. června 1948

o novém znění vojenského trestního řádu.

Vyhlašuji v příloze podle čl. V zákona ze dne 18. prosince 1947, č. 226 Sb., jímž se mění, doplňují a sjednocují některá ustanovení vojenských trestních řádů, úplné jednotné znění zákona ze dne 5. července 1912, č. 131 ř. z., o vojenském trestním řádu, a zákonného článku XXXIII/1912, o vojenském trestním řádu, jak vyplývá ze změn a doplňků provedených pozdějšími zákony, včetně zákona ze dne 18. prosince 1947, č. 226 Sb.*)

arm. gen. Svoboda v. r.

Příloha vyhlášky č. 151
1948 Sb.

Zákon

ze dne 5. července 1912, č. 131 ř. z.,

o vojenském trestním řádu, a zákonný článek XXXIII/1912, o vojenském trestním řádu, v úpravě provedené pozdějšími zákony.

Hlava I.
Všeobecná ustanovení.

§ 1

(1) Zločiny a přečiny (přestupky) lze trestati jen po předchozím řízení podle tohoto trestního soudního řádu na podkladě veřejné žaloby a rozsudkem, který vynese příslušný soud, nečiní-li se v §§ 2 a 455 výjimka.

(2) Zvláštní zákon stanoví, kdy může vojenský soud bez předchozího řízení ukládati trestním příkazem trest, a v jaké výši. Za vojenské přečiny a za přestupky a přečiny uvedené v branném zákoně může však trestním příkazem uložiti tresty na svobodě do šesti týdnů nebo tresty peněžité do 5.000 Kčs*) a za nedobytný peněžitý trest stanoviti náhradní trest do šesti týdnů.

§ 2

(1) Bez soudního řízení lze kázeňsky trestati vojenské přečiny, má-li představený, jemuž přísluší kázeňská pravomoc, kázeňské potrestání za dostatečné.

(2) Byl-li nějaký trestný čin potrestán kázeňsky, aniž tu byly podmínky předcházejícího odstavce, musí býti dodatečně zavedeno soudní řízení, nezanikla-li ještě trestnost činu. Dojde-li pro takový čin k odsouzení k dočasnému trestu na svobodě, započte se kázeňský trest odpykaný za týž čin.

(3) Setkají-li se kázeňské přestupky nebo takové trestné činy, které lze kázeňsky vyříditi, s trestnými činy, u nichž kázeňské potrestání je vyloučeno, musí býti pojaty do soudního trestního řízení, nenařídí-li se jejich vyloučení (§ 37).

§ 3

(1) Žalobu zastupuje vojenský (vrchní vojenský) prokurátor. U trestných činů soukromožalobných, které lze stíhati toliko na žádost osoby k tomu oprávněné, potřebuje k zahájení trestního řízení této žádosti.

(2) Trestní řízení se nekoná, jakmile president republiky nařídí, že nemá býti zavedeno nebo že zavedené řízení má býti zastaveno.

§ 4

Veškerá v trestním řízení činná velitelství, úřady a úřední orgány mají se stejnou pečlivostí přihlížeti k okolnostem usvědčujícím a přitěžujícím, jakož i k okolnostem vývodním a polehčujícím a jsou povinny poučiti obviněného, i kde to není výslovně nařízeno, o jeho právech a o použití dovolených opravných prostředků.

§ 5

(1) Vojenské soudy posuzují soukromoprávní předběžné otázky samostatně.

(2) Při posouzení otázky trestnosti obviněného nejsou vázány nálezem, který o takové předběžné otázce vydal občanský soudce nebo jiný úřad.

(3) Toliko týká-li se předběžná otázka platnosti manželství, bude nález soudu k tomu příslušného podkladem pro rozhodnutí soudu trestního. Nebyl-li takový nález ještě vynesen, ale řízení bylo již zavedeno nebo trestní soud sám dal k němu podnět, ježto se vyskytly skutečnosti, které jsou překážkou manželství, k níž má býti přihlíženo z moci úřední, nutno vyčkati rozhodnutí příslušného soudu, a je-li třeba, naléhati na jeho urychlení.

§ 6

Rozsudky vojenských soudů se vyhlašují jménem republiky (§ 307, č. 1).

§ 7

(1) Vojenské soudy použijí proti osobám, podléhajícím jejich pravomoci, i když tyto osoby nenáležejí do svazku vojenského trestního práva platného pro vojsko.

(2) Mají-li vojenské soudy použíti trestních ustanovení, obsažených v občanských zákonech nebo předpisech, a ukládají-li tyto zákony nebo předpisy druhy trestů, které se nevyskytují ve vojenském trestním právu, uznají soudy místo nich na ony druhy trestů vojenského trestního práva, které se nejvíce podobají trestům uloženým v občanském trestním právu.

§ 8

Ustanovení tohoto zákona platí, i když se pro stručnost mluví jen o vojsku, o vojenských úřadech neb osobách, obdobně i pro Sbor národní bezpečnosti, jeho úřady a příslušníky. Kde však pro vojsko a pro Sbor národní bezpečnosti platí různá ustanovení, jsou v zákoně zvlášť uvedena.

§ 9

(1) Kde tento zákon nečiní výslovně rozdílu, třeba rozuměti velitelstvími též vojenské úřady a ústavy.

(2) Místními úřady rozumí tento zákon posádková velitelství a posádkové správy.

(3) Důstojníky se rozumějí v tomto zákoně veškeré vojenské osoby zařaděné do některé služební třídy a důstojničtí čekatelé.

Hlava II.
Rozsah vojenské trestní soudní pravomoci.

§ 10

Pozbyl platnosti vydáním zákona ze dne 2. listopadu 1918, č. 9 Sb., jímž se pozměňuje vojenský trestní zákon a řád.

§ 11

Vojenské trestní soudní pravomoci podléhají pro veškeré soudně stihatelné trestné činy, pokud zvláštní zákony nestanoví jinak:

1. vojenské osoby a příslušníci Sboru národní bezpečnosti v činné službě;
2. invalidé vojska nebo Sboru národní bezpečnosti, ubytovaní ve vojenské invalidovně;
3. osoby, které jsou v prozatímní nebo vyšetřovací vazbě proto, že bylo proti nim zavedeno vojenské trestní řízení, nebo které odpykávají trest na svobodě ve vojenském trestním ústavě;
4. příslušníci vojska a Sboru národní bezpečnosti, kteří zůstávajíce v presenčním počtu svých těles odpykávají v občanském trestním ústavě trest uložený vojenským soudem;
5. zběhové uprchlí z činné služby;
6. osoby, které náležejí k průvodu vojenských útvarů mobilisovaných nebo jsoucích mimo Československou republiku;
7. váleční zajatci a váleční rukojmí.

§ 12

(1) Vojenská trestní soudní pravomoc se vztahuje u osob uvedených v § 11 toliko na trestné činy, spáchané po čas poměru, který tuto trestní soudní pravomoc zakládá.

(2) Osoby zavázané k nějaké zákonité nebo dobrovolně převzaté činné (presenční) službě ve vojsku nebo ve Sboru národní bezpečnosti nepodléhají tedy pro trestný čin, který spáchaly před nastoupením do této činné služby (presentací), vojenské trestní soudní pravomoci.

(3) Totéž platí i pro všechny příslušníky zálohy a náhradní zálohy, kteří jsou povoláni k cvičení ve zbrani nebo k cvičení služebnímu, k prvnímu vojenskému výcviku nebo k vykonávání jiné vojenské služby nebo k vykonávání vojenské služby bez zvláštního zavolání, pokud jde o všechny trestné činy spáchané před nastoupením do této služby (presentací).

§ 13

Vojenské trestní soudní pravomoci podléhají dále:

1. vojenské osoby mimo činnou službu pro přečin neuposlechnutí povolávacího rozkazu nebo pro přísněji trestný čin spáchaný tímto neuposlechnutím;
2. důstojníci a rotmistři vojska a Sboru národní bezpečnosti mimo činnou službu pro vojenské trestné činy a pro trestné činy, kterých se dopustili proti vojenským soudům, velitelstvím nebo orgánům, zakročujícím ve vojenských trestních soudních případech za jejich úředního jednání, jestliže spáchali tyto činy ve vojenském stejnokroji nebo ve stejnokroji Sboru národní bezpečnosti.

§ 14

Mimořádnou pravomoc vojenských soudů za války určují zvláštní zákony.

§ 15

(1) Osoby, jimž podle mezinárodního práva přísluší exteritorialita neb osobní osvobození, jsou vyňaty z vojenské trestní soudní pravomoci.

(2) Právo imunity členů zákonodárných sborů zůstává tímto zákonem nedotčeno.

§ 16

(1) Ukončením poměru, na kterém se zakládá vojenská trestní soudní pravomoc, přestává tato pravomoc pro obecné trestné činy, neučinilo-li velitelství povolané k sepsání trestního oznámení nebo místní úřad (§ 130, odst. 1 a 2), příslušný veřejný žalobce nebo příslušný soud před ukončením tohoto poměru žádného opatření k přípravě nebo k zahájení trestního řízení.

(2) U vojenských trestných činů a v případech uvedených v § 13, č. 2 přestává vojenská trestní soudní pravomoc, nebylo-li učiněno takové opatření nejpozději do jednoho roku po ukončení poměru, kterým se zakládá tato trestní soudní pravomoc, a jestliže pachatel je zavázán k zákonité vojenské služební povinnosti, nejpozději do jednoho roku po jeho vystoupení z této služební povinnosti.

(3) Sejdou-li se vojenské zločiny nebo přečiny s obecnými zločiny nebo přečiny (přestupky), zůstává vojenská trestní soudní pravomoc i pro obecné trestné činy tak dlouho v platnosti jako pro vojenské trestné činy, jestliže se obecné zločiny nebo přečiny (přestupky) nevyloučí (§ 37) a nepřikáží občanské trestní soudní pravomoci.

§ 17

(1) Dopustil-li se někdo několika trestných činů, které podléhají jednak vojenské trestní soudní pravomoci, jednak trestní soudní pravomoci občanské, jedná každý příslušný soud samostatně.

(2) Při výměře trestu přihlédne soud, který vynáší pozdější rozsudek, přiměřeně k trestu, který byl uložen vinníku dřívějším nálezem.

(3) Je-li na jeden ze sbíhajících se trestných činů uložen trest smrti nebo doživotní trest na svobodě, provede se řízení pro tento trestný čin před řízením pro druhý trestný čin, na který jest uložen mírnější trest.

(4) Zpravidla se vykoná napřed trest uložený soudem, jehož rozhodnutí nabylo nejdříve právní moci.

Hlava III.
Organisace soudů.

§ 18

Vojenskou trestní soudní pravomoc vykonávají vojenské soudy.

§ 19

Vojenské soudy jsou:

1. krajské vojenské soudy,
2. vrchní vojenské soudy,
3. nejvyšší vojenský soud.

§ 20

Krajským vojenským soudům náleží:

1. konati řízení a rozhodovati, pokud zvláštní zákony neustanovují jinak,
   a) o všech přečinech (přestupcích), na něž je podle zákona uloženo nejvýše šestiměsíční prosté nebo tuhé vězení se ztrátou hodnosti nebo bez ní nebo toliko trest peněžitý nebo jen ztráta hodnosti,
   b) o všech jiných trestných činech, na které jest v zákoně uložen trest na svobodě do pěti let sám o sobě nebo vedle peněžitého trestu;
2. spolu působiti ve vyhledávacím řízení v takových trestních případech, o nichž přísluší rozhodovati vrchním vojenským soudům.

§ 21

Vrchním vojenským soudům náleží:

1. konati řízení a rozhodovati o všech trestných činech, které jsou vyňaty z působnosti krajských vojenských soudů (§ 20, č. 1);
2. konati řízení a rozhodovati o odvoláních z rozsudků krajských vojenských soudů, pokud proti nim nebyla podána také zmateční stížnost, a rozhodovati o stížnostech v případech uvedených výslovně v tomto trestním řádě.

§ 22

Nejvyšší vojenský soud má vedle jiných věcí, které jsou mu tímto trestním řádem přikázány, rozhodovati o zmatečních stížnostech, o odvoláních z rozsudků vrchních vojenských soudů a o odvoláních z rozsudků krajských vojenských soudů vynesených senátem (§ 53, odst. 1, druhá věta), byla-li proti nim vedle odvolání podána také zmateční stížnost.

§ 23

(1) K trestnímu řízení je zpravidla příslušný ten soud (prokurátor), v jehož obvodu byl trestný čin spáchán, a to i tehdy, nastal-li jeho výsledek v obvodu jiného soudu.

(2) Byl-li trestný čin spáchán v obvodech několika soudů nebo na hranicích dvou soudních obvodů, nebo není-li jisté, v kterém z několika soudních obvodů byl trestný čin spáchán, je příslušný ten soud (prokurátor), který ostatní předstihl nějakým opatřením, vztahujícím se k trestnímu stíhání pachatele.

(3) Aby bylo usnadněno řízení nebo z jiných závažných důvodů může soud (prokurátor) místa spáchaného činu postoupiti trestní věc soudu (prokurátorovi) místa dopadení.

(4) Soudu (prokurátorovi), který se nejdříve dověděl o trestném činu, přísluší vésti trestní řízení tak dlouho, pokud se nezjistí okolnost, která podle předcházejících ustanovení zakládá příslušnost jiného soudu (prokurátora).

(5) Vydává-li se pachatel z cizího státu, pokládá se místo vydání za místo dopadení.

§ 24

(1) Pořad opravných prostředků od krajských vojenských soudů na vrchní vojenské soudy se řídí podle organisačního rozdělení.

(2) Nejvyššímu vojenskému soudu jsou podřízeny všechny vojenské soudy.

§ 25

Soudy dbají z úřední povinnosti své věcné příslušnosti (oboru působnosti), zejména též hranic mezi trestní soudní pravomocí vojenskou a občanskou.

§ 26

(1) Důstojníci justiční služby ustanovení vojenskými soudci jsou při soudním vyšetřování a rozhodování nezávislí a vázáni jen zákonem. Po stránce kázeňské a kárné podléhají pouze svým soudcovským představeným a nejvyššímu vojenskému soudu.

(2) Při nastoupení soudcovského úřadu vykonají tuto přísahu:

„Přísahám, že budu vždy Československé republice věren a vlády její jako státní občan poslušen, že budu zachovávati všechny zákony a rozhodovati nestranně a svědomitě podle platných zákonů a podle svého nejlepšího přesvědčení a že se nedám od svědomitého plnění soudcovského úřadu ničím odvrátiti.“

(3) Vojenští soudcové jsou ustanovováni trvale a na určitá služební místa; proti své vůli mohou býti přeloženi, sesazeni nebo dáni do výslužby jen v případech nové organisace soudní po dobu zákonem stanovenou nebo na podkladě pravomocného kárného nálezu. Doba, po kterou jsou zřízeny polní soudy, jest postavena na roveň nové organisaci soudní. Do výslužby mohou býti dáni vojenští soudcové na podkladě pravomocného nálezu také tehdy, když dosáhli věku stanoveného zákonem. Vojenští soudcové mohou býti svým soudcovským představeným dočasně přiděleni jinému soudu; bez jejich souhlasu může se tak státi jen na dobu šesti měsíců v kalendářním roce.

(4) Ustanovení předchozího odstavce platí v plném rozsahu pro:

a) presidenta, vicepresidenty a rady nejvyššího vojenského soudu,

b) presidenta a rady vrchních vojenských soudů,

c) presidenta a rady krajských vojenských soudů.

(5) Ostatní vojenští soudcové přidělení vojenským soudům jsou soudci pomocnými, kteří ze soudcovských úkonů mohou obstarávati pouze věci soudního vyhledávacího řízení a věci právní pomoci. Pomocní vojenští soudcové nejsou ustanovováni na určitá místa trvale a mohou býti proti své vůli překládáni.

§ 27

Trestní stíhání pro trestné činy, které jsou přikázány k rozhodování krajským vojenským soudům, nařizuje vojenský prokurátor.

§ 28

Trestní stíhání pro trestné činy, o nichž náleží rozhodovati v první stolici vrchním vojenským soudům, nařizuje vrchní vojenský prokurátor.

§§ 29 až 34

Pozbyly platnosti vydáním zákona ze dne 19. prosince 1918, č. 89 Sb., jímž se prozatímně mění některá ustanovení vojenského trestního řádu.

§ 35

Zrušen zákonem ze dne 18. prosince 1947, č. 226 Sb., jímž se mění, doplňují a sjednocují některá ustanovení vojenských trestních řádů.

§ 36

(1) Dopustila-li se osoba podléhající vojenské trestní soudní pravomoci několika trestných činů nebo zúčastnilo-li se téhož trestného činu několik osob této trestní soudní pravomoci podrobených jako pachatelé, spoluvinníci, účastníci nebo pomahači, má se zpravidla trestní řízení současně a společně provésti a ukončiti.

(2) K tomuto řízení je z několika soudů (prokurátorů), o něž jde, příslušný ten, který ostatní předstihl.

(3) Náležejí-li související trestní věci jednak do pravomoci krajského vojenského soudu, jednak do pravomoci vrchního vojenského soudu, přísluší společné trestní stíhání vrchnímu vojenskému prokurátoru, a tudíž společné provedení trestního řízení vrchnímu vojenskému soudu.

§ 37

(1) Jeví-li se to vhodným k zamezení průtahů a obtíží řízení nebo ke zkrácení vazby některého obviněného, může veřejný žalobce nařídit, aby jedna nebo několik souvisících trestních věcí byla vyloučena a odděleně provedena. Je-li pro vyloučenou trestní věc, která pro svou souvislost s jinou trestní věcí náleží podle § 36, odst. 3 do pravomoci vrchního vojenského soudu, sám o sobě příslušný krajský vojenský soud, náleží tato věc po vyloučení do pravomoci krajského vojenského soudu.

(2) Veřejný žalobce může nařídit vyloučení trestných činů i tehdy, jsou-li tyto činy pro výměru trestu bez podstatného významu. Dodatečné podání žaloby je v tomto případě dovoleno jen do jednoho měsíce poté, kdy rozsudek nabyl právní moci. Ustanovení tohoto odstavce se nevztahuje na trestné činy, které se stíhají jen na žádost oprávněného.

§ 38

Zrušen zákonem č. 89/1918 Sb.

§ 39

(1) Spor o příslušnost mezi vojenskými soudy (prokurátory) rozhoduje nejvyšší vojenský soud; jde-li o spor s obecnými trestními soudy, dohodne se s nejvyšším soudem.

(2) Vznikne-li spor o příslušnost mezi dvěma krajskými vojenskými soudy podřízenými témuž vrchnímu vojenskému soudu (dvěma vojenskými prokurátory u takových krajských vojenských soudů), rozhoduje tento soud.

§ 40

Zrušen zákonem č. 89/1918 Sb.

§ 41

Až do rozhodnutí o příslušnosti mají zúčastnění veřejní žalobcové a soudy opatřiti, čeho je třeba, aby se vyšetřil stav věci, a zvláště mají provésti všechny takové vyšetřovací úkony, u nichž je nebezpečí z prodlení.

§ 42

(1) Z důvodů vojenské služby, veřejné bezpečnosti nebo z jiných důležitých příčin může býti na návrh veřejného žalobce, soudu nebo obviněného nebo z úřední moci výjimečně přenesena trestní věc z pravomoci místně příslušného soudu do pravomoci jiného soudu se stejným rozsahem věcné působnosti. O změně místní příslušnosti mezi dvěma krajskými vojenskými soudy, podřízenými témuž vrchnímu vojenskému soudu, rozhoduje tento soud; ve všech ostatních případech nejvyšší vojenský soud.

(2) Je též dovoleno přenésti jen některý nebo několik ze sbíhajících se trestných činů do pravomoci jiného soudu, který je pro vyloučenou trestní věc věcně příslušný.

§ 43

(1) Veřejný žalobce je povinen nařídíti trestní soudní řízení, doví-li se o činech náležejících do oboru jeho působnosti, které mají býti stíhány trestním soudem, a postupovati během řízení podle tohoto trestního soudního řádu.

(2) Veřejný žalobce může však upustiti od stíhání osoby, která byla vypověděna nebo má býti vydána nebo repatriována nebo odsunuta z území Československé republiky.

§ 44

Veřejným žalobcem u krajských vojenských soudů je vojenský prokurátor, u vrchních vojenských soudů vrchní vojenský prokurátor v hodnosti generála justiční služby a u nejvyššího vojenského soudu generální vojenský prokurátor v hodnosti vyššího generála justiční služby.

§ 45

(1) Vojenští a vrchní vojenští prokurátoři se ustanovují ze stavovské skupiny důstojníků justiční služby.

(2) Podle potřeby může býti pro vojenského prokurátora, jakož i pro vrchního vojenského prokurátora ustanoven z téže stavovské skupiny jeden nebo více náměstků.

(3) Vojenský a vrchní vojenský prokurátor, jakož i jejich náměstkové jsou na soudu nezávislí.

§ 46

Vojenské prokurátory a vrchní vojenské prokurátory, jakož i jejich náměstky, jsou-li vyššími důstojníky justiční služby, ustanovuje president republiky, ostatní jejich náměstky ustanovuje ministr národní obrany.

§ 47

(1) Generálního vojenského prokurátora a jeho stálé náměstky ustanovuje president republiky ze stavovské skupiny důstojníků justiční služby.

(2) Generální vojenský prokurátor a jeho náměstkové jsou na nejvyšším vojenském soudu nezávislí a jsou podřízeni jen ministru národní obrany.

§ 48

Důstojníci justiční služby, kteří jsou povoláni k funkcím prokurátorským, nemohou po čas tohoto působení býti činní ani jako vyšetřující soudcové nebo členové nalézacího soudu ani jako obhájci.

§ 49

(1) Vojenský a vrchní vojenský prokurátor je povolán mimo zastupování žaloby provádět vyhledávací řízení, není-li to podle § 143 svěřeno soudu, účastniti se při soudním vyhledávacím řízení, podati písemnou žalobu (trestní návrh) a ohlásiti a provésti opravné prostředky.

(2) Přihlížejí k tomu, aby se náležitě použilo všech prostředků vhodných k zjištění pravdy.

Hlava IV.
Složení soudů. Postup řízení.

A. Krajské vojenské soudy.

§ 50

Krajské vojenské soudy zřizuje a zrušuje svým rozkazem president republiky jako vrchní velitel branné moci. Jsou pojmenovány podle místa svého sídla.

§ 51

(1) V čele krajského vojenského soudu jako jeho president je vojenský soudce, kterého ustanovuje president republiky. President republiky ustanovuje též rady krajského vojenského soudu, a to z vyšších důstojníků justiční služby. Ministr národní obrany ustanoví u krajského vojenského soudu potřebný počet pomocných vojenských soudců.

(2) Rozhodnutí a opatření, která nepřísluší shromážděnému soudu, učiní president soudu a podpisuje čistopisy. V nutných případech a na služebních cestách mohou tyto úkony, vztahují-li se na vyhledávací řízení, býti obstarány též vyšetřujícím soudcem.

§ 52

Vyšetřující soudce ustanovuje od případu k případu president soudu z vojenských soudců (včetně pomocných vojenských soudců), kteří jsou u soudu ustanoveni nebo k němu přiděleni.

§ 53

(1) U krajských vojenských soudů rozhoduje v případech uvedených v § 20, č. 1, písm. a) jeden vojenský soudce jako samosoudce. V případech uvedených v § 20, č. 1, písm. b) rozhoduje tříčlenný senát, složený z jednoho vojenského soudce jako předsedy a dvou přísedících; jedním přísedícím je důstojník zbraní starší 28 let, druhým přísedícím je příslušník stavovské skupiny a hodnostní skupiny žalovaného. Stavovské skupiny určují služební předpisy, hodnostními skupinami jsou důstojníci, rotmistři a osoby z počtu mužstva. Náleží-li žalovaní k různým stavovským skupinám, vybere se druhý přísedící ze stavovské skupiny zbraní. Oba přísedící musí býti hodností vyšší (služebně starší) než žalovaný (hodností nejvyšší ze spolužalovaných).

(2) Je-li žalovaným nebo spolužalovaným příslušník Sboru národní bezpečnosti, určí se druhý přísedící podle stejných zásad z příslušníků Sboru národní bezpečnosti.

B. Vrchní vojenské soudy.

§ 54

Vrchní vojenské soudy zřizuje a zrušuje svým rozkazem president republiky jako vrchní velitel branné moci. Jsou pojmenovány podle místa svého sídla.

§ 55

V čele vrchního vojenského soudu je jako jeho president generál justiční služby, kterého ustanovuje president republiky. President republiky ustanovuje též rady vrchního vojenského soudu, a to z vyšších důstojníků justiční služby. Ministr národní obrany ustanoví u vrchního vojenského soudu potřebný počet pomocných vojenských soudců. Ministerstvo národní obrany přidělí vrchnímu vojenskému soudu potřebný počet kancelářských zaměstnanců pro vrchní vojenský soud i krajské vojenské soudy jemu podřízené.

§ 56

Nalézací senát u vrchních vojenských soudů se skládá z předsedy a tří přísedících. Předsedou a jedním přísedícím jsou vojenští soudcové, druhým přísedícím - není-li zvláštním zákonem stanoveno jinak - je důstojník zbraní starší 28 let, který musí býti hodností vyšší (služebně starší) než žalovaný (hodností nejvyšší ze spolužalovaných), třetím přísedícím je příslušník stavovské skupiny a hodnostní skupiny žalovaného; nepřísluší-li žalovaný stavovské skupině zbraní, má být tento přísedící vybrán ze stejné nebo aspoň příbuzné stavovské skupiny jako žalovaný.

§ 57

Zrušen zákonem č. 89/1918 Sb.

§ 58

Zrušen zákonem č. 226/1947 Sb.

§ 59

Odvolací senát u vrchního vojenského soudu se skládá ze tří vojenských soudců, z nichž nejvyšší (služebně nejstarší) předsedá.

§ 60

O personálu a o postupu jednání u vrchních vojenských soudů platí ustanovení §§ 51 a 52.

C. Nejvyšší vojenský soud.

§ 61

Úřední sídlo nejvyššího vojenského soudu ustanoví president republiky.

§ 62

(1) V čele nejvyššího vojenského soudu stojí jako president vyšší generál.

(2) Kde v tomto zákoně není výjimek, vydává president potřebná rozhodnutí a opatření mimo zasedání senátu, dohlíží na zachovávání jednacího řádu a zpravidla předsedá v senátních zasedáních.

(3) K jeho zastupování je ustanoven jeden nebo více generálů jako vicepresidenti.

(4) Presidenta, vicepresidenty a rady nejvyššího vojenského soudu ustanovuje president republiky.

(5) President, vicepresidenti a radové nejvyššího vojenského soudu náleží stavu důstojníků justiční služby.

§ 63

Zrušen zákonem č. 226/1947 Sb.

§ 64

(1) U nejvyššího vojenského soudu jsou zřízeny senáty.

(2) Každé rozhodnutí nejvyššího vojenského soudu se stane, není-li v tomto trestním soudním řádu stanoven výslovně opak, po sborové poradě v senátech po slyšení generálního vojenského prokurátora.

(3) Senáty se skládají z presidenta nebo jeho náměstka jako předsedy a 4 radů nejvyššího vojenského soudu.

§ 65

Presidentu (vicepresidentu) je svěřeno vedení vnitřní služby u nejvyššího vojenského soudu.

§ 66

Zrušen zákonem č. 226/1947 Sb.

§ 67

Zrušen zákonem č. 89/1918 Sb.

§ 68

(1) Chce-li se některý senát odchýliti v nějaké právní otázce od dřívějšího rozhodnutí některého senátu nebo plena, vyžádá si o této sporné otázce rozhodnutí plena.

(2) Jednání a rozhodování v plenu se děje za účasti aspoň dvou třetin radů nejvyššího vojenského soudu.

(3) Není-li u nejvyššího vojenského soudu po ruce aspoň dvanáct důstojníků justiční služby (radů), ustanoví ministr národní obrany k doplnění nedostávajícího se počtu pořadím nejvyšší důstojníky justiční služby v činné službě. Důstojníci justiční služby, kteří jsou povoláni k funkcím prokurátorským, jsou však z takového služebního určení vyloučeni.

(4) Jednání v plenu se děje za předsednictví presidenta, v neveřejném zasedání, k němuž kromě členů plena a zapisovatele má býti přibrán jen generální vojenský prokurátor. Říditi jednání přísluší presidentovi.

(5) O právní otázce bude rozhodnuto na podkladě písemného návrhu rady ustanoveného za zpravodaje po vyslechnutí generálního vojenského prokurátora, který předtím podal své písemné návrhy.

§ 69

(1) Po rozhodnutí právní otázky plenem rozhodne senát, který si je vyžádal, sám ve věci, při čemž je vázán rozhodnutím plena.

(2) Rozhodující senát provede především jednání s účastníky, má-li podle tohoto zákona takové jednání předcházeti rozhodnutí ve věci samé, nebo je obnoví, bylo-li již dříve provedeno.

(3) Při obeslání účastníků bude jim zároveň oznámeno rozhodnutí plena o právní otázce.

§ 70

(1) President nejvyššího vojenského soudu, vyslechnuv vicepresidenty, rozdělí začátkem jednacího roku pro tento rok vicepresidenty a rady na senáty, jakož i ustanoví jejich řádné zástupce, kdyby je něco zašlo.

(2) Toto rozdělení může býti během jednacího roku pozměněno jen tehdy, vyžaduje-li toho přetížení některého senátu nebo změní-li se někteří členové soudu nebo zajde-li je něco trvale.

§ 71

Zrušen zákonem č. 89/1918 Sb.

§ 72

Nejvyššímu vojenskému soudu se přidělí pro sekretariát, konceptní službu a k vedení protokolů důstojníci justiční služby a k obstarávání kancelářské služby potřebný kancelářský personál.

§ 73

Postup prací u nejvyššího vojenského soudu, kde tento zákon o tom nic neustanovuje, jest upraven jednacím řádem schvalovaným vládou.

D. Hlasování rozhodujících soudů.

§ 74

(1) Při rozhodováních v trestních věcech nesmí býti počet hlasujících ani větší ani menší, než jak je ustanoveno tímto trestním soudním řádem.

(2) Neveřejným poradám a hlasováním nesmí mimo hlasující soudce a zapisovatele nikdo býti přítomen, jinak jsou zmatečné.

(3) Způsob hlasování a jeho odůvodnění jednotlivými soudci musí býti chovány v tajnosti. Porušení této povinnosti podléhá trestním ustanovením o porušení příkazu mlčenlivosti (§ 263).

§ 75

Rozhodují-li vojenské soudy v senátech, koná se před hlasováním porada. Je-li podle zákona ustanoven zpravodaj, hlasuje nejdříve, předseda hlasuje poslední. Přísedící hlasují podle služebního stáří, mladší před staršími.

§ 76

O otázce, má-li se některá skutečnost pokládati za prokázanou, rozhoduje se podle volného přesvědčení, nabytého svědomitým zkoumáním veškerých přednesených důkazních prostředků pro i proti.

§ 77

(1) Kde zákon výslovně neustanovuje nic jiného, vyžaduje se pro každé usnesení prostá většina hlasů, to je více než polovina veškerých hlasů.

(2) Tříští-li se hlasy ve více než dvě různá mínění, takže žádné z nich nemá pro sebe potřebné většiny, připočítávají se hlasy nejnepříznivější pro obviněného k hlasům nejblíže méně nepříznivým tak dlouho, až se dosáhne absolutní většiny.

(3) Nastane-li různost mínění o tom, které ze dvou mínění je pro obviněného méně nepříznivé, bude hlasováno nejdříve o tom.

§ 78

(1) Různí-li se mínění o předmětu, způsobu a pořadí otázek, které se mají dáti, rozhodne soud rozhodovací.

(2) Vzejde-li pochybnost o příslušnosti soudu neb o potřebě doplniti řízení nebo naskytnou-li se jiné předběžné otázky, musí o tom vždy napřed býti hlasováno.

(3) Žádný soudce nesmí odepříti další hlasování proto, že při hlasování o předchozí otázce zůstal v menšině.

§ 79

(1) Při rozhodování ve věci hlavní třeba otázku, zda je žalovaný vinen skutkem jemu za vinu kladeným, odděliti vždy od otázky o trestu a hlasovati o ní před touto otázkou. Je-li žalovaný obviněn z několika trestných skutků, musí se o každém jednotlivém činu učiniti zvláštní usnesení o vině nebo nevině žalovaného.

(2) Porada o trestu se má omeziti na ty trestné činy, jimiž žalovaný byl uznán vinným. Při tom se soudcům, kteří neuznali žalovaného vinným některým trestným činem kladeným mu za vinu, ponechává na vůli odevzdati svůj hlas o trestu podle usnesení učiněného o otázce viny nebo zdržeti se hlasování. V tomto případě se počítají jejich hlasy tak, jako by se byli připojili k mínění nejpříznivějšímu pro žalovaného z mínění vyslovených ostatními hlasujícími.
E. Soudní řeč, zapisovatel, tlumočník.

§ 80

Pozbyl platnosti vydáním zákona ze dne 29. února 1920, č. 122 Sb., podle § 129 ústavní listiny, jímž se stanoví zásady jazykového práva v republice Československé.

§ 81

(1) Ke službě zapisovatelů u soudů se užívá aspirantů justiční služby a důstojníků kancelářské soudní služby, u hlavního přelíčení také důstojníků justiční služby. Dovoleno je užívati též jiných důstojníků a způsobilých poddůstojníků jako zapisovatelů.

(2) Protokol při líčeních u nejvyššího vojenského soudu spisují důstojníci justiční služby.

(3) Vojenským a vrchním vojenským prokurátorům se přidělí zapisovatelé trvale; při vyhledáváních proti důstojníkům mohou jim býti přiděleni včas potřeby důstojníci zbraní jako zapisovatelé.

(4) Stálí zapisovatelé vykonají před nastoupením své služby u soudu přísahu, že budou věrně plniti povinnosti zapisovatele a zachovávati mlčenlivost.

(5) Důstojníci a poddůstojníci velení v jednotlivých případech k soudu jako zapisovatelé vykonají přísahu případ od případu. Složení přísahy se poznamená v příslušných protokolech. Důstojníci justiční služby, aspiranti justiční služby a důstojníci kancelářské soudní služby, jichž se užívá jako zapisovatelů, neskládají zvláštní přísahy.

§ 82

(1) K jednání s osobami, které nejsou znalé služebního jazyka, musí být přibrán tlumočník. Od jeho přibrání lze upustit, jsou-li všichni účastníci řízení znalí jazyka osoby, která má být vyslechnuta. Tato skutečnost se poznamenává v zápise o jednání.

(2) V důležitých případech musí se zápis o výslechu sepsat v jazyce osoby vyslýchané a připojit k zápisu o jednání jako příloha.

(3) Listiny, které nejsou sepsány v jazyce služebním, jsou však pro trestní věc závažné, musí býti přeloženy přísežným tlumočníkem.

§ 83

K jednání s hluchými nebo němými, není-li možno dorozuměti se písemně neb ústně, musí býti přibrán jeden nebo více tlumočníků, s jejichž pomocí je možno dorozuměti se jiným způsobem.

§ 84

(1) Tlumočník, jehož se má užíti u soudu, vykoná přísahu, že bude věrně a svědomitě překládati.

(2) Před každým úředním jednáním se upozorní na vykonanou přísahu. Tlumočníci přibraní v jednotlivých případech vykonají přísahu případ od případu.

(3) Složení přísahy neb její připomenutí musí se poznamenati v příslušných protokolech.

§ 85

(1) Ustanovení o volbě, vyloučení a odmítnutí znalců, o jejich povinnosti převzíti úřad jim svěřený, jakož i o jich potrestání (§§ 206 až 208) vztahují se obdobně též na tlumočníky, kterých se má použíti u soudu.

(2) Volba tlumočníků k prokurátorským úředním výkonům přísluší vojenskému (vrchnímu vojenskému) prokurátoru.

Hlava V.
Obviněný a jeho obhajování.

§ 86

(1) Osoba podezřelá z trestného činu může býti pokládána za obviněného teprve tehdy, když bylo proti ní nařízeno vyhledávací řízení nebo když byla na ni podána žaloba.

(2) Po podání žaloby nazývá se obviněný žalovaným.

(3) Pokud však ustanovení tohoto zákona vztahující se na obviněného nejsou podle své povahy omezeny na řízení vyhledávací, vztahují se též na toho, na něhož bylo učiněno trestní oznámení pro podezření z trestného činu nebo proti němuž bylo zavedeno úřední pátrání.

§ 87

(1) Obviněný se může ve všech trestních věcech po podání žaloby, při hlavním přelíčení a k provedení opravných prostředků proti rozsudku dovolávati součinnosti obhájce.

(2) Také při ústním odvolacím líčení před vrchními vojenskými soudy a při ústním líčení před nejvyšším vojenským soudem může žalovaný použíti pomoci obhájcovy nebo se dát jím zastupovati.

(3) Pro obhajování během řízení před podáním žaloby platí ustanovení § 102.

§ 88

(1) Zní-li žaloba na zločin, na který podle trestní sazby, jíž se má použíti, je stanoven těžší trest než trest na svobodě až do pěti let, musí se určiti žalovanému pro hlavní přelíčení a pro ústní líčení před nejvyšším vojenským soudem obhájce z moci úřední, nechce-li si zvoliti obhájce sám (§ 89).

(2) Mimo případ nutného obhajování (odstavec 1) musí se určiti pro hlavní přelíčení a pro ústní líčení v druhé stolici obhájce z moci úřední i proti vůli žalovaného tehdy, jestliže veřejný žalobce, v řízení před nejvyšším vojenským soudem jeho president, neb jestliže předseda přelíčení nebo v době přelíčení rozhodovací soud to pokládá za nutné nebo žádá-li o to zákonný zástupce nezletilého žalovaného.

(3) Ve všech ostatních případech se určí žalovanému pro hlavní přelíčení a pro ústní odvolací líčení v druhé stolici obhájce z moci úřední toliko na jeho výslovnou žádost, prokáže-li, že podle svých majetkových poměrů není s to, aby si z vlastních prostředků hradil výdaje spojené s přibráním obhájce. Jde-li o trestný čin, o němž přísluší v první stolici rozhodovati samosoudci (§ 20, č. 1, písm. a), nemá žalovaný nároku na přidělení obhájce z úřední moci.

§ 89

(1) Obhájce z moci úřední nebude určen a jeho určení, bylo-li již provedeno, pozbude své platnosti, jakmile žalovaný jmenuje samostatně zvoleného obhájce, který vyhovuje zákonitým požadavkům, a ten převezme obhajování za předpokladu, že se změnou osoby obhájcovy trestní řízení nezdrží.

(2) Pod touto podmínkou jest žalovanému též dovoleno místo obhájce již zvoleného zvoliti si jiného způsobilého obhájce. Převezme-li tento obhájce obhajování, zanikne příkaz daný prvně zvolenému.

(3) Za nezletilého žalovaného, který nepoužije svého práva zvoliti si obhájce, může toto právo vykonati jeho zákonný zástupce s týmž účinkem, jako kdyby žalovaný sám volbu vykonal.

§ 90

(1) Když se obviněnému oznamuje, že žaloba je podána, v řízení v druhé stolici pak při oznámení lhůty ústního líčení, musí býti poučen o právech, která mu příslušejí, pokud se vztahují na obhajování.

(2) Žádost za určení obhájce z moci úřední v těch případech, kde obhajování není nutné, má podati žalovaný (zákonný zástupce) nejpozději dva dny po tomto oznámení.

(3) Ve všech případech, kde se obhájce určuje z úřední povinnosti, musí býti co možná přihlíženo k přáním žalovaného (zákonného zástupce) stran osoby obhájcovy.

§ 91

Obhájci mohou býti mimo důstojníky justiční služby v činné službě nebo mimo činnou službu jen osoby zapsané do seznamu obhájců.

§§ 92 a 93

Zrušeny zákonem č. 89/1918 Sb.

§ 94

(1) Osoby uvedené v § 91 nesmějí převzíti obhajování před vojenskými soudy v době, kdy proti nim je zavedeno vojenské trestní soudní řízení, od nařízení vyhledávacího řízení neb od přímého podání žaloby, jakož i v době řízení, které proti nim bylo zavedeno před kárným výborem (před kárným senátem nejvyššího vojenského soudu).

(2) Totéž platí pro osoby uvedené v § 91, které jsou ve vyšetřování u některého občanského trestního soudu nebo přímo obžalovány, dále pro advokáty, u nichž příslušný disciplinární úřad vyslovil zastavení výkonu advokacie.

§ 95

(1) Z obhajování je vyloučen:

1. kdo vykonává funkci vojenského nebo vrchního vojenského prokurátora, kdo v téže trestní věci zastával soudcovské funkce nebo k nim je povolán,
2. kdo má býti vyslechnut jako svědek nebo znalec při přelíčení,
3. kdo nepřekročil ještě 24. rok věku.

(2) Zvolený neb úředně určený obhájce nemůže jako obhájce býti dále činným, jakmile přestaly podmínky jeho způsobilosti k úřadu obhájce uvedené v § 91.

§ 96

Obhájcem z úřední moci nemůže býti určen:

poškozený, manžel nebo snoubenec poškozené osoby, rovněž ten, kdo s poškozeným, s některým ze soudců, s žalobcem je spřízněn nebo sešvagřen v linii vzestupné nebo sestupné nebo v linii pobočné až do dětí sourozenců nebo je k některé z uvedených osob v poměru poručnickém, opatrovnickém, pěstounském neb adoptivním.

§ 97

Obhájci, kteří jsou důstojníky justiční služby v činné službě, nesmějí míti vyšší hodnost (pořadí) než předseda rozhodovacího soudu. Toto omezení platí i pro jiné obhájce, dostaví-li se k přelíčení ve vojenském stejnokroji.

§ 98

Zní-li žaloba na porušení subordinace neb odvolává-li se žalovaný na to, že k trestnému činu byl sveden chováním některého představeného odporujícím předpisům, nesmí býti obhájce, který má býti určen z úřední povinnosti, v poměru podřízeného k tomu, proti němuž bylo spácháno porušení subordinace nebo proti němuž směřuje výpověď obviněného.

§ 99

(1) Obhájce z úřední povinnosti určuje ve všech případech soud, u nejvyššího vojenského soudu jeho president.

(2) Kdo je podle § 91 oprávněn obhajovati před vojenskými soudy, je povinen převzíti obhajování, které se mu v jeho bydlišti z úřední povinnosti přidělí, neuplatní-li dostatečných důvodů pro odmítnutí. O závažnosti přednesených důvodů rozhoduje ten, kdo je povolán určiti obhájce.

(3) Vojenské osoby v činné službě potřebují k převzetí obhajování souhlasu svého představeného velitelství, který však může býti odepřen jen z důvodů nepostradatelnosti ve službě.

§ 100

(1) Žalovanému není dovoleno vzíti si více než jednoho obhájce.

(2) Z několika současně žalovaných může si každý zvoliti vlastního obhájce.

(3) Z úřední moci se určuje pro několik současně žalovaných zpravidla společný obhájce. Jen tehdy, ukáže-li se rozpor zájmů, je třeba na návrh některého ze žalovaných neb obhájce nebo z úřední moci postarati se o oddělené zastupování.

§ 101

(1) Žalovaný může, i když je ve vazbě, hovořiti se svým obhájcem bez přítomnosti třetích osob a také si s ním dopisovati bez kontroly.

(2) Žalovaný, jakož i jeho obhájce mají právo nahlížeti pod dohledem do spisů kromě poradních protokolů a činiti si z nich opisy.

(3) Obhájce může zakročovati v zájmu žalovaného, aniž potřebuje k jednotlivým úkonům procesním zvláštní plné moci. K ohlášení řádných opravných prostředků, jakož i k podání návrhu na obnovu trestního řízení potřebuje souhlasu žalovaného. Rozklad může činiti podáním neb ústně.

§ 102

Také v řízení před podáním žaloby může si obviněný z počtu přípustných obhájců (§ 91) zvoliti obhájce a oznámiti ho soudu. Tento obhájce je oprávněn navrhovati jednotlivé vyhledávací úkony, spolu působiti při úředních jednáních uvedených v §§ 194, odst. 2, 203 a 230 a za tím účelem s obviněným hovořiti, a to, je-li obviněný ve vazbě, v přítomnosti orgánu, kterému bylo svěřeno vyhledávání, nebo jeho náměstka. Pokud je to slučitelné s účelem řízení, bude obviněnému a jeho obhájci dovoleno též nahlížeti do všech spisů nebo do jejich částí.

§ 103

Obhájce určený soudem první stolice není povinen kromě případu opětného určení spolu působiti při líčení nařízeném vyšším soudem o odvolání neb o zmateční stížnosti, je však nicméně povinen býti nápomocen žalovanému při podávání opravných prostředků.

Hlava VI.
Poškozený a soukromý žalobce.

§ 104

(1) Poškozený je ten, jehož právo bylo přímo poškozeno neb ohroženo trestným činem jiné osoby.

(2) Soukromý žalobce je ten, kdo při trestných činech, které podle trestního práva smějí býti stíhány jen na žádost účastníka, jest oprávněn k této žádosti a ji podal.

§ 105

Soukromý žalobce je oprávněn ustoupiti od žádosti za trestní stíhání až do té doby, kdy se soud rozhodující v první stolici odebere k vynesení rozsudku.

§ 106

(1) Na odepření trestního stíhání veřejným žalobcem (§§ 138 a 240, odst. 2) a na zastavení vyhledávacího řízení soudem (§ 240, odst. 1) přísluší poškozenému a soukromému žalobci právo stížnosti do osmi dnů poté, kdy o tom byli zpraveni, a jestliže nebyli zpraveni, do tří měsíců po odepření nebo zastavení řízení.

(2) O stížnosti na odepření trestního stíhání rozhoduje nejvyšší vojenský soud, jde-li však o věc přikázanou samosoudci krajského vojenského soudu a bylo-li trestní stíhání odepřeno z důvodů uvedených v § 138, odst. 1, vrchní vojenský soud. Nejvyššímu vojenskému soudu náleží také rozhodovati o stížnosti na soudní zastavení vyhledávacího řízení.

(3) Stížnost musí obsahovati skutečnosti, které mají odůvodniti zakročení trestního soudu, jakož i průvodní prostředky.

(4) O stížnosti musí býti obviněný vyslechnut nebo vyzván k vyjádření.

§ 107

(1) Pokládá-li vrchní nebo nejvyšší vojenský soud stížnost za odůvodněnou, nařídí, aby proti obviněnému bylo zavedeno trestní soudní řízení. Na podkladě tohoto opatření má veřejný žalobce zavésti vyhledávací řízení nebo v něm pokračovati nebo podati žalobu.

(2) V opačném případě musí býti stěžovatel zpraven o rozhodnutí vrchního nebo nejvyššího vojenského soudu s oznámením důvodů.

§ 108

(1) Všechna práva příslušející podle tohoto zákona poškozenému a soukromému žalobci mohou za ně vykonávati také jejich zákonní zástupci.

(2) Poškozený a soukromý žalobce, jakož i jejich zákonní zástupcové mohou svá práva při soudních vyhledávacích úkonech a při líčeních před soudem uplatňovati buď osobně nebo zmocněncem, který je způsobilý být obhájcem před vojenskými soudy.

Hlava VII.
Vyloučení a zamítnutí soudních osob a vyloučení žalobce.

§ 109

(1) Každý vojenský soudce, každá osoba jinak povolaná k soudcovským funkcím a každý zapisovatel u soudu je vyloučen ze spolu působení při soudních jednáních anebo rozhodováních v obou stolicích,

1. je-li sám poškozeným nebo osobou, proti níž byl trestný čin spáchán,
2. je-li osoba obviněná nebo poškozená s ním zasnoubena nebo je-li nebo byla-li s ním spojena svazkem manželským,
3. je-li s ním obviněný, poškozený, žalobce, soukromý žalobce neb obhájce spřízněn nebo sešvagřen v linii vzestupné nebo sestupné, je-li dítětem jeho sourozence nebo ještě blíže s ním spřízněn nebo v stejném stupni sešvagřen,
4. je-li nebo byl-li k některé z osob uvedených v č. 3 v poměru poručnickém, opatrovnickém, pěstounském neb adoptivním.

(2) Vylučovací důvod zakládající se na švagrovství trvá dále, i když již netrvá manželství, které je založilo.

§ 110

(1) Dále je vyloučen v obou stolicích z činnosti vojenského soudce, z vykonávání soudcovských funkcí a z činnosti zapisovatele u soudu, kdo

1. byl mimo své služební úkony svědkem trestného činu, o který jde, nebo byl ve věci té vyslýchán jako svědek anebo znalec, neobsahuje-li jeho výpověď toliko vylíčení skutečností, o nichž se služebně dověděl,
2. spolu působil v této věci jako udavač, obhájce nebo žalobce nebo sepsal trestní oznámení (§ 130, odst. 1).

(2) Ze spolu působení a rozhodování u hlavního přelíčení před vrchními vojenskými soudy nebo před senátem krajských vojenských soudů je vyloučen ten, kdo v téže věci působil jako soudce vyšetřující.

(3) Musí-li se hlavní přelíčení před vrchním vojenským soudem nebo před senátem krajského vojenského soudu pro nějaký opravný prostředek opakovati, jsou z nového hlavního přelíčení vyloučeni soudci, kteří se zúčastnili prvního hlavního přelíčení.

§ 111

Vojenští soudci a přísedící povolaní k soudcovským funkcím jsou vyloučeni ve vyšší instanci:

1. z rozhodování o opravných prostředcích proti rozsudkům a o stížnostech na opatření a usnesení, v kterých se sami v nižší stolici účastnili na usnášení,
2. z rozhodování o všech trestních věcech, při nichž působili jako vyšetřující soudci,
3. ze zpravodajství a z předsednictví v trestních věcech, při nichž jako vyšetřující soudce nebo jako předseda u nižšího soudu působila osoba, která k nim je v některém z poměrů uvedených v § 109, č. 3 a 4.

§ 112

Z působení jako žalobce jsou vyloučeny osoby jmenované v § 109, č. 1 a osoby, k nimž je obviněný neb jeho obhájce nebo poškozený v některém z poměrů uvedených v § 109, č. 2 až 4, dále ti, kdož byli mimo své služební úkony svědky trestného činu, o který jde, nebo v té věci byli vyslýcháni jako svědci nebo znalci, neobsahuje-li jejich výpověď toliko vylíčení skutečností, o nichž se služebně dověděli, konečně ti, kdo v téže trestní věci působili jako obhájci nebo soudci.

§ 113

(1) Vojenský soudce a každá osoba povolaná k funkcím soudcovským anebo prokurátorským je povinna neprodleně oznámiti poměr, který je důvodem jejího vyloučení, tomu činiteli, kterému náleží učiniti opatření o náhradě za vyloučeného.

(2) Vyloučený zapisovatel oznámí to vyšetřujícímu soudci nebo předsedovi, u něhož má psáti protokol.

§ 114

(1) Vojenský soudce a soudní zapisovatel, jakož i každá osoba povolaná k soudcovským funkcím, zdrží se pod neplatností každého soudního úkonu od okamžiku, kdy se dověděli o vylučujícím důvodu. Toliko je-li nebezpečí v prodlení a nelze-li ihned opatřiti způsobilou náhradu,

provede vyloučený sám naléhavě nutné úřední úkony, leč by se mělo zakročiti proti osobám, které jsou k němu v některém z poměrů uvedených v § 109, č. 2 a 3.

(2) Na zakročení orgánu veřejného žalobce, který je podle zákona vyloučen a byl by se měl tudíž zdržeti zakročení, může si obviněný stěžovati, řízení tím však nesmí býti zdržováno.

(3) O stížnosti na zakročení vojenského (vrchního vojenského) prokurátora rozhoduje generální vojenský prokurátor, o stížnosti na jeho zakročení ministerstvo národní obrany.

§ 115

Žalobce a obviněný mohou jak v době vyhledávacího řízení, tak i při líčení před soudem rozhodujícím první i druhé stolice zamítnouti soudcovskou osobu nebo soudního zapisovatele nejen pro některý ze zákonitých důvodů vylučovacích uvedených v §§ 109 až 111, nýbrž i tenkrát, mohou-li jmenovati a prokázati jiné důvody, které jsou způsobilé uvésti v pochybnost úplnou nezaujatost toho, jenž má býti odmítnut.

§ 116

(1) Žádost, kterou se uplatňuje zamítací právo, nutno podati u soudu, k němuž zamítnutý náleží, a to při zamítání mimo líčení rozhodovacího soudu způsobem uvedeným v § 324.

(2) Zamítání některého člena nebo zapisovatele rozhodovacího soudu může se uplatňovati toliko před samým líčením nebo za něho, a to pro obavu ze zaujatosti jen do té doby, než se začne v první stolici předčítati, před samosoudcem krajského vojenského soudu přednášeti žaloba, v druhé stolici podávati zpráva.

(3) V zamítací žádosti musí býti důvody zamítnutí přesně uvedeny a co možná doloženy.

(4) Zamítnutý se má o zamítacích důvodech vyjádřiti.

§ 117

(1) O přípustnosti zamítnutí vyšetřujícího soudce rozhoduje president soudu, vychází-li však návrh od žalobce a nepřistoupí-li president soudu na tento návrh, soud vyšší stolice. Koná-li president soudu sám vyhledávání, přísluší rozhodnutí ve všech případech soudu vyšší stolice.

(2) O zamítnutí zapisovatele rozhoduje ve vyhledávacím řízení president soudu.

§ 118

(1) Je-li zamítán některý člen rozhodovacího soudu neb jeho zapisovatel, rozhodne tento soud sám.

(2) Byla-li zamítací žádost podána pozdě nebo nebyl-li uveden a hodnověrně doložen důvod zamítání, zamítne soud žádost jako nepřípustnou. Rovněž může býti žádost zamítnuta, je-li soud jednohlasně toho mínění, že byla zřejmě podána jen v tom úmyslu, aby se řízení protáhlo.

(3) Rozhodovati není třeba, pokládá-li zamítaný zamítací žádost za odůvodněnou.

§ 119

Zrušen zákonem č. 89/1918 Sb.

Hlava VIII.
Rozhodnutí a opatření v trestním řízení a jich oznamování. Nahlédnutí do spisů.

§ 120

(1) Rozhodnutí a opatření, jimiž se zamítá nějaký návrh nebo která mohou býti brána v odpor opravným prostředkem, musí býti opatřena důvody.

(2) Rozhodnutí a opatření se oznamují buď ústním prohlášením anebo dodáním prvopisu neb ověřeného opisu.

§ 121

(1) Ústní prohlášení musí býti ve spisech poznamenáno.

(2) U osob mužstva a u rotmistrů v činné službě jest ústní prohlášení pravidlem. Může býti provedeno podle okolností na dožádání i skrze přímo nadřízené velitelství toho, kdo má býti zpraven.

(3) Na požádání nutno vydati tomu, jemuž se rozhodnutí neb opatření ústně prohlašuje, jeho ověřený opis.

(4) Vojenskému, vrchnímu vojenskému a generálnímu vojenskému prokurátoru se oznamují soudní rozhodnutí neb opatření zpravidla zasláním původního konceptu. Ti na něm potvrdí nahlédnutí a připojí datum. Na požádání bude jim vydán ověřený opis.

§ 122

(1) Rozhodnutí a opatření se dodávají vojenským osobám v činné službě skrze velitelství jim přímo nadřízené.

(2) Jiným osobám podléhajícím v daném případě vojenské trestní soudní pravomoci doručuje se buď přímo vojenskými úřady nebo skrze úřady neb orgány povolané doručovati občanská trestní soudní opatření.

(3) O dodání jiným osobám nežli v předcházejících odstavcích uvedeným mají se vojenské soudy, úřady a orgány obraceti na úřady a orgány, které jsou povolány doručovati občanská trestní soudní opatření.

(4) Občanské úřady a orgány vykonají tato dodání podle předpisů pro ně platných.

§ 123

(1) Poškozenému a soukromému žalobci musí soud během vyhledávacího řízení dovoliti nahlédnouti do trestních soudních spisů, není-li proti tomu zvláštních důvodů. Mimo to musí jim soud dovoliti, aby nahlédli do trestních soudních spisů nebo aby jim byly vydány opisy z nich, dokáží-li hodnověrně, že tohoto nahlédnutí neb opisu potřebují, aby mohli provésti nároky na odškodnění nebo žádati za obnovu, nebo z jiných důvodů.

(2) Ponechává se uvážení soudu, zda se kromě případů v tomto trestním soudním řádě uvedených má dovoliti i jiným osobám, aby do spisů nahlédly neb aby jim byl vydán opis.

(3) U nejvyššího vojenského soudu udílí povolení uvedené v předcházejících odstavcích president (vicepresident).

Hlava IX.
Lhůty a ospravedlnění promeškaných lhůt.

§ 124

(1) Do lhůt určených podle dnů se nepočítá den, kdy se stalo opatření, jednání neb událost určující počátek lhůty.

(2) Lhůta určená podle týdnů nebo měsíců se končí uplynutím toho dne posledního týdne nebo posledního měsíce, který svým pojmenováním anebo číslem odpovídá dnu, kterého lhůta počala; schází-li tento den v posledním měsíci, končí se lhůta uplynutím posledního dne tohoto měsíce.

(3) Neděle a svátky se do lhůt počítají.

§ 125

(1) Při zmeškání lhůty k ohlášení opravného prostředku může ten, kdo je povolán k rozhodování o opravném prostředku, povoliti navrácení do předešlého stavu tehdy, prokáže-li navrhovatel, že nemohl lhůtu dodržeti pro vojenskou službu nebo pro nějakou neodvratnou překážku jím nezaviněnou.

(2) Za neodvratnou překážku považuje se též, nenabyl-li navrhovatel bez vlastní viny vědomosti o dodání.

(3) Překážka způsobená vojenskou službou musí býti prokázána služebním osvědčením.

§ 126

(1) Žádost, aby promeškání lhůty bylo ospravedlněno, musí býti podána nejpozději tři dni po tom, kdy přestala překážka, u úřadu, u něhož měl býti opravný prostředek ohlášen, s uvedením příčin promeškání a okolností, jimiž se promeškání ospravedlňuje.

(2) S žádostí musí býti spojeno ohlášení promeškaného opravného prostředku.

§ 127

(1) Povolí-li ten, kdo je povolán k rozhodování o opravném prostředku, navrácení do předešlého stavu, rozhodne ihned ve věci hlavní.

(2) Žádost za navrácení do předešlého stavu, dokud toto navrácení nebylo povoleno, nestaví provedení. Může však býti nařízen odklad provedení, a to jde-li o trestní rozsudek, veřejným žalobcem, jinak úřadem, u něhož opravný prostředek měl býti ohlášen, ve všech případech však také úřadem, který je povolán k rozhodování o opravném prostředku.

Hlava X.
Příprava a provedení vyhledávacího řízení.

§ 128

(1) Kdo se doví o trestném činu, který náleží do příslušnosti vojenských soudů a stíhá se z moci úřední, je oprávněn jej oznámiti.

(2) Kdy jsou vojenské osoby povinny oznámiti trestné činy, je ustanoveno vojenským trestním právem a vojenskými služebními předpisy.

(3) Vojenské osoby v činné službě mají taková oznámení učiniti zpravidla služebním postupem.

(4) O podávání oznámení jinými osobami, které nejsou uvedeny v předcházejících odstavcích, platí předpisy občanského trestního řádu, ale přijmouti oznámení jsou povinna též velitelství nadřízená podezřelému, každý místní úřad vojenský, každý vojenský a vrchní vojenský prokurátor a každý vojenský soud.

(5) O ústním oznámení se zpravidla sepíše protokol.

§ 129

(1) Žádost za trestní soudní stíhání pro trestné činy, které lze stíhati jen na žádost oprávněné osoby, musí oprávněná osoba, je-li ve vojenské činné službě, podati služebním postupem, jinak písemně neb ústně u některého z vojenských úřadů uvedených v § 128, odst. 4.

(2) Poslední odstavec § 128 platí i zde.

§ 130

(1) Jakmile dostane představené velitelství na svého podřízeného udání z trestného činu náležejícího do vojenské soudní pravomoci nebo se jinak o něm doví, zahájí ihned šetření a nařídí, čeho je nezbytně třeba k objasnění skutkového stavu a k zajištění důkazů a pachatele, načež sepíše přesné trestní oznámení, obsahující zjištěný skutkový stav, důvody podezření a průvodní prostředky, a předloží je neprodleně veřejnému žalobci.

(2) Tytéž povinnosti má místní úřad nejbližší místu činu nebo pobytu podezřelé osoby, který se dověděl o trestném činu, jenž má býti stíhán vojenským soudem, nemůže-li pro odlehlost místa včas zakročiti velitelství představené podezřelému nebo není-li podezřelý žádnému vojenskému velitelství vůbec podřízen.

(3) Ve všech ostatních případech zašlou místní úřady právě tak jako vojenské soudy neodkladně oznámení veřejnému žalobci.

(4) Všechna velitelství, úřady a orgány jmenované v předcházejících odstavcích mají i po předložení oznámení až do rozhodnutí veřejného žalobce činiti neodkladná přípravná zjištění a vydávati nařízení, která mají věc objasniti nebo která mají za účel zachovati stopy trestného činu a průvodní prostředky nezměněné nebo zabrániti útěku pachatele.

(5) Tato opatření a jejich výsledek hlásí neodkladně veřejnému žalobci.

§ 131

(1) Je-li při přípravném šetření uvedeném v § 130 nezbytně nutné, aby byl přísežně vyslechnut svědek nebo aby bylo provedeno ohledání, zabavení, prohlídka domu neb osoby, požádá představené velitelství nebo místní úřad o provedení těchto úředních úkonů nejbližší vojenský soud, a nemůže-li ho včas dosáhnouti nebo nemůže-li vojenský soud úřední úkon podle § 132 tohoto zákona provésti, nejbližší občanský trestní soud.

(2) Nemůže-li býti opatřeno okamžité zakročení soudu a je-li nebezpečí z prodlení, musí býti ohledání a zabavení - vyjma případy uvedené v § 227, odst. 1 až 3 - jakož i prohlídky domu nebo osoby vykonány představeným velitelstvím anebo místním úřadem samým neb o výkon dožádaným velitelstvím (místním úřadem), které je blíže místu, kde se má úřední jednání provésti, pokud je to dovoleno podle § 132 tohoto zákona. Také úřady a orgány národní bezpečnosti mohou býti dožádány o takové neodkladné úřední úkony.

(3) Velitelství (místní úřady) mají při ohledání, zabavení a při domovní neb osobní prohlídce šetřiti co možná podstatných formalit předepsaných pro soudní úkony tohoto druhu, protokoly o vykonané domovní prohlídce nutno sepsati vždy, v ostatních případech však jen tehdy, vyžaduje-li toho přesné zjištění důležitých okolností. Sepsané protokoly musí býti zaslány s vylíčením neodkladné nutnosti provedeného úředního jednání neprodleně veřejnému žalobci, který, nařídil-li vyhledávací řízení, učiní opatření, aby tyto spisy byly oznámeny příslušnému vyšetřujícímu soudu. Soud má přezkoumati formu a úplnost protokolů, podle potřeby provésti znovu vyhledávací úkon neb jej doplniti a rozhodnouti, zda zabavení ponechává v platnosti, či zda je zrušuje.

§ 132

(1) Vojenské soudy a velitelství (místní úřady) mohou vynutiti ohledání, provésti zabavení nebo domovní neb osobní prohlídku mimo vojenské budovy a místnosti vojskem obsazené (tábory, střelnice atd.) toliko vůči osobám podléhajícím vojenské trestní soudní pravomoci. Dále nesmějí býti donucovací cestou předvedeni před shora uvedené úřady znalci podléhající občanské trestní soudní pravomoci a jen před soudy mohou býti donuceni k výpovědi.

(2) Svědkové podléhající občanské trestní soudní pravomoci nesmějí být před vojenská velitelství a místní úřady ani donucovací cestou předvedeni ani před těmito úřady nuceni k výpovědi.

§ 133

(1) Doví-li se občanský trestní soud neb jiný občanský úřad (orgán) o trestném činu, který se stíhá před vojenským soudem a nestíhá se jen na žádost oprávněného, oznámí to velitelství, které je nadřízené podezřelému, nebo nejbližšímu vojenskému místnímu úřadu nebo nejbližšímu vojenskému soudu. Provedou též vyšetřování a opatření náležející do oboru jejich působnosti, jichž je třeba k objasnění případu, k zajištění důkazů a osoby podezřelé a která nestrpí odkladu.

(2) Občanské trestní soudy a úřady a orgány národní bezpečnosti vyhoví pak dožádáním, která jim byla učiněna podle § 131, bez rozdílu, mají-li se úřední jednání provésti proti osobě podléhající trestní soudní pravomoci občanské nebo vojenské, náleží-li žádané úřední jednání do jejich oboru působnosti a je-li podle zákonných předpisů pro ně platných přípustno.

(3) Občanské trestní soudy provedou také na požádání výslech svědků pod přísahou a s přibráním osob k přítomnosti oprávněných (§ 194).

(4) Úřady a orgány občanské budou požadovány o provedení úředních jednání, k nimž jsou vojenské soudy (velitelství, orgány) oprávněny, toliko tenkráte, není-li v místě, kde má býti provedeno úřední jednání, nebo v samé jeho blízkosti vojenský soud neb jiné vojenské velitelství neb orgán oprávněný k úřednímu jednání.

(5) Za podmínek uvedených na konci druhého odstavce mohou občanské trestní soudy a úřady a orgány národní bezpečnosti ve vojenských trestních soudních případech vykonati ohledání, zabavení, prohlídku domovní neb osobní vůči osobám podléhajícím vojenské trestní soudní pravomoci také bez požádání, je-li nebezpečí v prodlení a nemůže-li vojenský soud neb jiné vojenské velitelství neb orgán oprávněný k úřednímu jednání včas zakročiti.

§ 134

(1) Vyšetřovati trestné činy, jejichž pachatel není znám, podléhá však zřejmě vojenské trestní soudní pravomoci, jakož i vyšetřovati trestné činy, které byly spáchány neznámým pachatelem nepodléhajícím zřejmě trestní soudní pravomoci občanské, v budově vojenské, v budově vojskem obsazené nebo v takové místnosti, přísluší velitelstvím, jimž je domnělý pachatel podřízen nebo do

jejichž rozkazovacího obvodu náleží budova nebo místnost, a veřejnému žalobci příslušnému podle místa činu.

(2) Při tomto vyšetřování přísluší veřejnému žalobci stejná práva jako při provádění vyhledávacího řízení (§§ 141 a 142).

(3) Jinak platí obdobně ustanovení XXV. hlavy.

§ 135

Zemře-li vojenská osoba v činné službě nepřirozenou smrtí, nebo najde-li se mrtvola neznámé vojenské osoby, mají úřady národní bezpečnosti bez újmy ostatních předpisů pro ně platících učiniti ihned oznámení nejbližšímu vojenskému soudu nebo nejbližšímu místnímu vojenskému úřadu.

§ 136

(1) Zemrou-li občanské osoby, jsou povinny občanské úřady učiniti oznámení nejbližšímu vojenskému soudu nebo nejbližšímu vojenskému místnímu úřadu:

1. byla-li smrt zřejmě způsobena trestným činem osoby podléhající vojenské trestní soudní pravomoci nebo
2. lze-li se i jen důvodně domnívati, že taková osoba je trestným způsobem na smrti zúčastněna.

(2) V prvním případě bude ponecháno vyšetřování skutkové podstaty, zejména soudní ohledání mrtvoly a pitva mrtvoly, vojenskému soudu, může-li tento soud včas zakročiti; vojenský soud může však požádati o provedení těchto úředních jednání také občanský soud trestní bližší místu vyšetřování.

(3) V druhém případě náleží vyšetřovati skutkovou podstatu občanským úřadům. Vojenskému soudu musí se však co možná dáti příležitost zúčastniti se ohledání a pitvy mrtvoly a vyslati k místnímu ohledání vyšetřujícího soudce a znalce. Také vojenský (vrchní vojenský) prokurátor se může těchto úředních jednání zúčastniti.

(4) Stejným způsobem mají postupovati vojenské soudy, je-li při smrti vojenské osoby v činné službě zúčastněna trestným způsobem osoba podléhající trestní soudní pravomoci občanské.

§ 137

(1) Jakmile se veřejný žalobce doví, že osoba podléhající jeho příslušnosti je podezřelá z činu, který má býti stíhán vojenským soudem z úřední moci, neb jakmile ho dojde při trestných činech, které mohou býti stíhány toliko na žádost oprávněného, žádost za stíhání takové osoby, zavede vyhledávací řízení.

(2) V rozhodnutí nutno uvésti osobu, proti níž, a čin, pro který se vyhledávací řízení zavádí.

(3) Veřejný žalobce může, je-li pochybno, hodí-li se případ k trestnímu soudnímu stíhání, provésti zatímní pátrání sám nebo skrze velitelství představené podezřelému a své rozhodnutí učiniti závislým na jeho výsledku. Při tomto pátrání přísluší veřejnému žalobci táž práva jako při provádění vyhledávacího řízení (§§ 141 a 142).

(4) Vyhledávací řízení nebude zahájeno a bude ihned podána žaloba, bylo-li účelu vyhledávacího řízení (§ 140) dosaženo již zjištěními úřadů uvedených v § 130.

§ 138

(1) Neshledá-li veřejný žalobce dostatečných důvodů k trestnímu soudnímu stíhání, odloží oznámení s krátkým označením důvodů. O tomto opatření musí býti zpraven podezřelý, byl-li snad vyslechnut, poškozený a soukromý žalobce (§ 106).

(2) Shledá-li veřejný žalobce, že se trestní věc může vyříditi cestou kázeňskou (§§ 2 a 455) nebo že oznámený jemu čin tvoří pouhý kázeňský přestupek, odstoupí trestní oznámení představenému veliteli toho, na něhož bylo učiněno oznámení, aby vyměřil trest. V obou případech musí být poškozený a soukromý žalobce o tomto opatření zpraven. Do tohoto rozhodnutí veřejného žalobce přísluší poškozenému, soukromému žalobci i představenému veliteli stížnost k nejvyššímu vojenskému soudu (§ 106). Poškozenému a soukromému žalobci bude na žádost oznámen obsah kázeňského vyřízení.

(3) Byl-li přečin (přestupek), jehož kázeňské vyřízení podle § 2 nebo § 455 bylo odůvodněno, potrestán kázeňsky, je soudní stíhání pro týž trestný čin vyloučeno.

§ 139

(1) Pokládá-li se veřejný žalobce za nepříslušného neb objeví-li se jeho nepříslušnost za vyhledávacího řízení před podáním žaloby, třeba věc ihned postoupiti příslušnému místu, a to, bylo-li vyhledávací řízení podle § 143 svěřeno soudu, na návrh veřejného žalobce.

(2) O postoupení věci musí býti zpraven obviněný, byl-li vyslechnut, poškozený a soukromý žalobce.

(3) Odkáže-li vrchní vojenský prokurátor trestní věc vojenskému prokurátoru, nemůže vojenský prokurátor odmítnouti trestní stíhání proto, že má za to, že trestní věc patří do oboru působnosti vrchního vojenského prokurátora.

(4) Opatření a úřední úkony nepříslušných prokurátorů a soudů ve vyhledávacím řízení nejsou ještě neplatny pro pouhou nepříslušnost úřadu, který opatření učinil neb úřední jednání provedl; avšak příslušnému žalobci nebo soudu přísluší posouditi, má-li takové opatření býti ponecháno v platnosti nebo má-li se úřední jednání prokurátorské nebo soudní opakovati nebo doplniti.

§ 140

(1) Účelem vyhledávacího řízení je vypátrati a zjistiti ony okolnosti, jichž je třeba k posouzení otázky, může-li býti na určitou osobu podána žaloba nebo ne. Tyto meze nemůže vyhledávací řízení překročiti.

(2) Přiznání obviněného nezbavuje orgán vedoucí vyhledávání povinnosti provésti toto vypátrání a zjištění.

§ 141

(1) Vyhledávací řízení koná zpravidla veřejný žalobce, a to osobně, podle potřeby také mimo své stanoviště. Jest oprávněn žádati vojenská velitelství, jakož i jiné veřejné úřady a jejich orgány o vysvětlení a oznámení a může se na tyto úřady obraceti za příčinou pátrání nebo jednotlivých vyhledávacích úkonů.

(2) Zejména může pověřiti výslechem obviněného, pak nepřísežným výslechem osob podléhajících vojenské trestní soudní pravomoci vojenská velitelství (vojenské prokurátory) nebo je sám provésti nebo požádati za takové výslechy úřady a orgány národní bezpečnosti.

(3) Může též požádati naposled uvedené úřady a orgány za nepřísežný výslech osob, které podléhají trestní soudní pravomoci občanské, těmto výslechům může býti přítomen neb je též sám provésti.

§ 142

(1) O přísežný výslech svědka, pak o nařízení a provedení ohledání, zabavení, domovní neb osobní prohlídky a o jiné soudcovské vyhledávací úkony obrátí se veřejný žalobce zpravidla na vojenský neb občanský trestní soud nejbližší místu, kde se úřední jednání má provésti. Nemůže-li se však vymoci pro nebezpečí z prodlení okamžité zakročení soudu, může veřejný žalobce dáti provésti vojenskými velitelstvími ohledání, zabavení - vyjma případy uvedené v § 227, odst. 1 až 3 - domovní neb osobní prohlídku nebo je též sám vykonati nebo požádati úřady a orgány národní bezpečnosti o provedení těchto úředních jednání.

(2) Ustanovení § 132 s výjimkou zákazu předváděti donucovací cestou svědky podrobené občanské trestní soudní pravomoci a ustanovení § 133 platí též pro prokurátorské vyhledávací řízení.

(3) Veřejný žalobce může býti přítomen vyhledávacím úkonům, i když je sám neprovádí. Velitelství mají při takových úředních jednáních co možná, veřejný žalobce bez výjimky, dbáti formalit předepsaných pro soudní úkony tohoto druhu. Koná-li veřejný žalobce ohledání sám, přísluší mu volba znalců.

(4) O prozkoumání protokolů, které nebyly soudem sepsány, příslušným vyšetřujícím soudem a o jeho dalších opatřeních platí poslední odstavec § 131.

§ 143

(1) Nestanoví-li zvláštní zákony jinak, může veřejný žalobce jen tehdy požádati soud, aby provedl vyhledávací řízení, jde-li o podezření z trestného činu, na který je v zákoně uložen těžší trest než trest na svobodě do pěti let sám o sobě nebo spolu s trestem peněžitým, anebo bylo-li by třeba při zjišťování skutkové podstaty častěji se obraceti na soud podle § 142, odst. 1. V trestních případech, které náležejí do oboru působnosti vrchního vojenského soudu, může býti provedení vyhledávacího řízení svěřeno také podřízenému krajskému vojenskému soudu (§ 24, odst. 1), který je bližší místu činu.

(2) Dožádaný soud svěří provedení vyhledávacího řízení některému důstojníku justiční služby jako vyšetřujícímu soudci.

§ 144

(1) V písemné žádosti veřejného žalobce na soud, aby bylo zahájeno vyhledávací řízení neb aby v něm bylo pokračováno, třeba přesně uvésti trestný čin, pro který, a osobu, proti níž má býti řízení zahájeno nebo v něm pokračováno.

(2) Objeví-li se za soudního vyhledávacího řízení potřeba rozšířiti řízení též na jiný trestný čin aneb proti jiné osobě podléhající témuž soudu, třeba o tom zpraviti veřejného žalobce. Zatím má vyšetřující soudce prováděti neodkladně nutné vyhledávací úkony.

(3) Nerozšíří-li veřejný žalobce v takovém případě soudní trestní stíhání pro některý z důvodů uvedených v § 138, odst. 1 a 2 na trestný čin nově najevo vyšlý, upustí soud od dalšího vyhledávání tohoto činu. O zpravení obviněného, který již byl o novém obvinění vyslechnut, poškozeného a soukromého žalobce, jakož i o opravných prostředcích přípustných proti tomuto rozhodnutí veřejného žalobce, platí § 138.

§ 145

(1) Vyšetřující soudce koná vyšetřování zpravidla osobně a přímo. Kde je to však nutné neb účelné, může vyšetřující soud požádat i jiné vojenské soudy a občanské trestní soudy o provedení soudních úředních úkonů.

(2) Vyšetřujícímu soudu příslušejí také veškerá ostatní práva přiznaná v §§ 141 a 142 veřejnému žalobci stran dožádání součinnosti jiných úřadů.

(3) Ustanovení §§ 132 a 133 platí i v soudním vyhledávacím řízení.

(4) Vyšetřující soud, aniž čeká na další návrhy žalobcovy, postupuje z úřední moci, aby vyšetřil stav věci, vypátral pachatele, spoluvinníky, účastníky nebo pomocníky a zjistil průvodní prostředky způsobilé k usvědčení nebo k obhájení obviněného, pokud toho vyžaduje účel vyhledávacího řízení.

(5) Vyšetřující soudce koná vyhledávání v svém úředním sídle, podle potřeby a účelnosti též i mimo toto úřední sídlo.

§ 146

(1) Žalobce je oprávněn kdykoli žádati o nahlédnutí do spisů neb o jejich zaslání a činiti vyšetřujícímu soudu návrhy na provedení jednotlivých vyhledávacích úkonů.

(2) Při výslechu obviněného nebo svědků vyšetřujícím soudcem nesmí býti zpravidla (§ 194, odst. 2) přítomen. Je však oprávněn zúčastniti se ohledání, prohlídky domovní a prohlídky papírů a označiti předměty, na něž se mají rozšířiti vyhledávací úkony. Vyšetřující soud má žalobce za tím účelem zpravidla předem zpraviti o provádění těchto úkonů, může je však provésti i bez tohoto zpravení, je-li nebezpečí z prodlení.

§ 147

Kdo se cítí dotčen opatřením, opominutím anebo průtahem vyšetřujícího soudu, má právo podati rozklad presidentu soudu, koná-li však tento sám vyhledávání, má právo stížnosti na soud vyšší stolice.

§ 148

(1) Zanechal-li trestný čin stopy, nutno je ve vyhledávacím řízení vyšetřiti, zvláště ohledáním, nestalo-li se tak již hodnověrným způsobem podle ustanovení §§ 130 a 131.

(2) Předměty pocházející z trestného činu, na nichž nebo jimiž byl spáchán trestný čin nebo které snad pachatel zanechal na místě činu, vůbec předměty, které obviněným nebo svědky mají býti poznány neb jiným způsobem mohou přispěti k provedení důkazu, musí býti co možná vzaty úřadem (orgánem) konajícím úřední jednání v bezpečné uschování. Jestliže úřední jednání neprovede sám veřejný žalobce nebo vyšetřující soudce konající vyhledávání, musí se jim tyto předměty odevzdati k uschování. Předměty vzaté do uschování nutno přesně sepsati a označiti úřední pečetí neb jiným vhodným způsobem, aby se zabránilo záměně. Majiteli se vydá na požádání opis seznamu.

(3) Jsou-li mezi těmito předměty věci zasvěcené bohoslužbě, třeba se postarati, aby byly od ostatních předmětů odděleny a vhodně uschovány.

§ 149

(1) Velitelství, úřady a orgány, které konají pátrání a vyhledávání, jsou oprávněny nařídit a provésti, aby se z místa úředního jednání vzdálily osoby tam přítomné. Mohou však též takovým osobám nařídit, aby tam setrvaly až do skončení úředního jednání.

(2) Osoby podléhající vojenské trestní soudní pravomoci, které těchto rozkazů neuposlechnou nebo se proviní při takových úředních jednáních hrubým, povinnou úctu porušujícím neb urážlivým chováním, budou potrestány přiměřeně kázeňsky představeným podle předpisů k tomu oprávněným, není-li jejich jednání činem, který má býti potrestán trestním soudem.

(3) Občanským osobám jako obviněným uloží v těchto případech veřejný žalobce jako pořádkový trest pokutu až do pěti set Kčs nebo vězení do osmi dní, jsou-li však ve vyšetřovací vazbě, uloží jim zostření vazby podle platných předpisů.

(4) Důstojníci a rotmistři mimo činnou službu ve vojenském stejnokroji podléhají pro takové chování vojenské kázeňské pravomoci.

(5) Ostatní osoby, které se takto proviňují při pátráních a vyhledáváních konaných vojenskými soudy, mohou býti volány k pořádku vyšetřujícím soudcem, a je-li třeba, oznámeny okresnímu soudu svého bydliště nebo pobytu, který má zakročiti tak, jako kdyby tyto výtržnosti byly spáchány proti občanskému soudu konajícímu vyšetřování. Proti takovým opatřením okresního soudu se připouštějí opravné prostředky přípustné podle občanského trestního soudního řádu. Staly-li se nepřístojnosti onoho druhu proti jiným vojenským úřadům konajícím pátrání nebo vyhledávání, bude o potrestání pachatele požádán k tomu povolaný občanský úřad jeho bydliště nebo pobytu.

(6) Obhájce, který nepatří k osobám uvedeným v odstavcích 2 a 4, může býti vykázán a jeho chování v takovém případě bude oznámeno jeho příslušnému disciplinárnímu úřadu.

§ 150

(1) Při ohledání, osobní a domovní prohlídce, zabavení a prohledání papírů má býti přítomen soudní svědek.

(2) Při výslechu obviněného bude soudní svědek jen tenkráte přibrán, žádá-li o to výslovně obviněný, pokládá-li to vyslýchající orgán za nutné nebo navrhuje-li to při soudním výslechu veřejný žalobce.

(3) Soudním svědkem může býti každá hodnověrná svéprávná osoba.

(4) Soudní svědek nesmí býti na věci zúčastněn a upozorní se s odvoláním na tento zákon, že má věnovati plnou pozornost všemu, co před ním bude vykonáno a vypověděno, aby mohl, bude-li třeba, vydati před soudem svědectví. Je také povinen pod pohrůžkou trestu zachovati mlčení o všem, o čem se při vyhledávacím úkonu dověděl.

(5) V řízení pro trestní věci přikázané samosoudci krajského vojenského soudu je třeba jen tenkrát přibrati soudního svědka, pokládá-li to za nutné orgán provádějící úřední jednání nebo navrhuje-li to při soudním výslechu obviněného vojenský prokurátor.

§ 151

(1) Veškeré události a skutečnosti týkající se vyhledávacího řízení, zvláště všechna vyšetřování provedená nebo nařízená veřejným žalobcem a vyšetřujícím soudcem, nutno ve spisech vyznačiti.

(2) Veřejný žalobce a vyšetřující soudce vedou o každém trestním případu přehled spisu, v němž třeba přesně zaznamenati všechny spisy týkající se vyhledávacího řízení.

§ 152

(1) O všech vyhledávacích úkonech musí býti sepsány protokoly. Při úředním úkonu musí býti přítomen mimo orgán provádějící úřední jednání zapisovatel; protokol, když byl uzavřen, musí býti podepsán jimi oběma, jakož i zúčastněným snad soudním svědkem a tlumočníkem.

(2) V řízení pro trestní věci přikázané samosoudci krajského vojenského soudu je nutno sepsati protokol jen při takových vyhledávacích úkonech, kterých má býti při hlavním přelíčení užito jako důkazu a které tam nemají býti opakovány; v jiných případech postačí, učiní-li zapisovatel neb orgán provádějící úřední jednání sám stručný záznam obsahu výpovědí učiněných vyslechnutými osobami.

§ 153

(1) Protokol musí obsahovati místo a den úředního jednání, jakož i jména spolu působících anebo zúčastněných osob a musí z něho býti patrno, zda bylo šetřeno podstatných formalit řízení.

(2) Protokol bude osobám zúčastněným při úředním jednání, pokud se na ně vztahuje, za účelem potvrzení přečten nebo k vlastnímu přečtení předložen, a třeba-li, přetlumočen.

(3) Potvrzení nutno poznamenati a protokol zúčastněnými podepsati.

(4) Schází-li podpis, třeba to v protokole odůvodnit.

§ 154

(1) Vojenským soudům a ostatním vojenským velitelstvím a orgánům povolaným k trestnímu řízení je ve všem, co přísluší k jejich řízení, dovolen přímý styk se všemi vojenskými a se všemi občanskými úřady, které mají své sídlo v Československé republice.

(2) Stížnosti na odepření právní pomoci, na obmeškání a na průtahy se podávají úřadům, které jsou nejblíže nadřízeny dožádaným místům.

(3) Nevyhoví-li některý soud žádosti o právní pomoc, mohou úřady povolané k provádění vojenské trestní soudní pravomoci podati stížnost též k nejvyššímu vojenskému soudu.

(4) Útraty právní pomoci hradí žádající úřad.

(5) Styk s úřady cizích států jest upraven zvláštními předpisy.

§ 155

Pozbyl platnosti vydáním zákona č. 89/1918 Sb.

Hlava XI.
Výslech obviněného.

§ 156

Obvinění náležející k vojenským osobám v činné službě budou předvoláni k svému výslechu skrze představené velitelství s oznámením předmětu obvinění; jsou-li zatčeni, budou předvedeni.

§ 157

(1) Ostatní obviněné osoby podléhající vojenské trestní soudní pravomoci, které jsou na svobodě, budou zpravidla k svému výslechu obeslány.

(2) Obesílají se tím, že se jim dodá písemná, úředním razítkem opatřená a uzavřená obsílka podepsaná úřadujícím úředním orgánem a adresovaná obeslanému. Tato obsílka musí obsahovati jméno obesílajícího úřadu a obeslané osoby, všeobecné označení předmětu vyhledávání, místo, den a hodinu, kam a kdy se obeslaný má dostaviti, a doložku, že obeslaný má býti vyslýchán jako obviněný, a nepřijde-li, že bude předveden.

(3) Je-li osoba, která má býti vyslechnuta, ve veřejném úřadě nebo službě a musí-li býti k zachování veřejné bezpečnosti nebo z jiných veřejných zájmů po dobu svého zaneprázdnění zastupována, nutno zároveň zpraviti o obeslání nebo předvedení (§ 158) jejího přímého představeného.

(4) To platí i tehdy, mají-li býti obesláni nebo předvedeni zaměstnanci železniční a na parních lodích, dělníci v dolech, hutích, hamrech a válcovnách, osoby, které jsou v státní neb obecní zdravotní službě neb osoby ve veřejné nebo soukromé lesní službě.

(5) Zatčení obvinění budou k výslechu předvedeni.

§ 158

(1) Předvedení obviněných uvedených v § 157, odst. 1 může býti nařízeno veřejným žalobcem, a je-li nebezpečí v prodlení, vyšetřujícím soudcem, nedostavil-li se podle předpisů obeslaný obviněný a neodůvodnil-li své nedostavení platným důvodem, nebo též bez předchozího obeslání, jsou-li zde důvody ospravedlňující prozatímní vazbu (§ 171).

(2) V předváděcím rozkaze, který musí býti písemný, je třeba přesně označiti obviněného a uvésti čin jemu za vinu kladený, jakož i důvod předvedení.

(3) O předvedení obviněného třeba požádati zpravidla úřady národní bezpečnosti, jakož i jejich orgány.

(4) Předvedenou osobu musí orgán konající vyhledávání ihned vyslechnouti. Není-li to možno, může býti ve vazbě až do svého výslechu, ne však přes čtyřiadvacet hodin.

§ 159

(1) Obviněný je vyslýchán v nepřítomnosti osob podle zákona k tomu nepovolaných a výslech se musí díti slušně a klidně. Vypovídá ústně, avšak orgán výslech provádějící může při spletitých věcech dovoliti obviněnému, aby před odpověděním na otázky nahlédl do písemných zápisků.

(2) Byla-li zatčenému dána pouta, musí mu býti před jeho výslechem sňata, může-li se to státi bez nebezpečí.

§ 160

(1) Před počátkem výslechu nutno obviněného napomenouti, aby k otázkám, které mu budou dány, odpovídal určitě, zřetelně a pravdivě. Potom bude obviněný při svém prvním výslechu tázán na své osobní poměry.

(2) Jsou-li pochybnosti o správnosti odpovědi obviněného nebo jeví-li se to nutným z jiných důvodů, budou učiněny osobní poměry obviněného předmětem pátrání.

(3) U obviněných, kteří náležejí k vojenskému svazku, nutno přiložiti ke spisům vždy také jejich vojenské osobní doklady za účelem zjištění jejich osobních poměrů. Též musí býti tázáni na způsob svého vstupu do vojenského svazku a zda vykonali vojenskou služební přísahu.

§ 161

(1) Po výslechu o osobních poměrech obviněného bude mu všeobecně označen trestný čin, z něhož je obviněn, a bude vyzván, aby se souvislým, obšírným vypravováním vyjádřil o skutečnostech tvořících předmět obvinění.

(2) Další otázky, při nichž je třeba se vystříhati veškeré zbytečné rozvláčnosti, mají směřovati k tomu, aby se doplnilo vypravování, aby se vysvětlily nejasnosti a rozpory, a mají se zvláště dávati tak, aby se obviněný dověděl o všech důvodech podezření proti sobě, které mu mohou býti oznámeny bez nebezpečí, že řízení bude zmařeno, a aby měl plnou příležitost je vyvrátiti a sebe ospravedlniti. Ony důvody podezření, které obviněnému nemohly býti oznámeny bez ohrožení účelu řízení, musí mu býti oznámeny, když toto nebezpečí minulo, každým způsobem však před ukončením vyhledávacího řízení.

(3) Uvede-li skutečnosti nebo průvodní prostředky k svému zproštění nebo mírnějšímu posuzování, musí tyto prostředky býti vyšetřeny, pokud nebyly zřejmě uváděny jen proto, aby se věc protáhla.

§ 162

(1) Otázky, které se dávají obviněnému, nesmějí býti neurčité, nejasné, dvojsmyslné neb úskočné; mají býti co možná dávány podle časového postupu skutečností a mají jedna z druhé vyplývati podle přirozeného pořádku a příčinné souvislosti. Nutno tedy se vystříhati zejména dávání otázek, v nichž je obsažen pokyn o obsahu odpovědi, která má býti dána, nebo v nichž je pojímána skutečnost obviněným nepřiznaná jako již přiznaná.

(2) Otázky, jimiž se obviněnému předstírají skutkové okolnosti, které mají býti zjištěny teprve jeho odpovědí, nebo jimiž se mu jménem nebo jinými snadno seznatelnými známkami naznačují spoluúčastníci, kteří mají býti teprve zjištěni, smějí býti dávány teprve tenkrát, když obviněný jiným způsobem nemohl býti přiveden k vyjádření o tom. Otázky v takovém případě musí býti doslova pojaty do protokolu.

(3) Nesmí se užívati ani slibů nebo předstírání ani hrozeb neb jiných donucovacích prostředků, aby byl obviněný pohnut k přiznáním nebo k jiným určitým údajům. Rovněž nesmí býti vyhledávání zdržováno snahou, aby bylo dosaženo přiznání.

§ 163

Předměty, které se vztahují na trestný čin neb usvědčují obviněného, budou mu předloženy k poznání, když byl vyzván, aby je popsal, nebo nemohou-li býti předloženy, bude obviněný k těmto předmětům přiveden, aby je poznal. Obviněnému může býti uloženo, jeví-li se to vhodným k odstranění pochybností o pravosti jemu přičítané listiny, aby napsal několik slov anebo vět, nesmí se však k tomu užívati donucovacích prostředků.

§ 164

Obvinění, kteří jsou ve vojenském svazku nebo vůbec ve veřejné službě nebo z ní vystoupili, nesmějí býti dotazováni na okolnosti, o nichž nesmějí vypovídati, protože je jim uložena povinnost zachovávati služební neb úřední tajemství, leč by je příslušný úřad, je-li toho třeba, na úřední zakročení této povinnosti zprostil.

§ 165

Prohlásí-li obviněný, když mu bylo oznámeno, z čeho je obviňován, že je nevinen, nechce-li se však o obvinění obšírněji vyjádřiti, nebudou mu o tom dávány další otázky. V tomto případě, jakož i zdráhá-li se vypovídati vůbec nebo na určité otázky nebo tváří-li se hluchým, němým, šíleným nebo blbým a je-li orgán provádějící výslech v těchto případech přesvědčen buď na podkladě vlastního pozorování nebo na podkladě výslechu svědků nebo znalců, že se přetvařuje, upozorní jen obviněného, že se jeho chováním řízení nezastaví a že tím poškozuje své obhajování.

§ 166

Odchylují-li se pozdější výpovědi obviněného od dřívějších, zvláště odvolá-li obviněný dřívější přiznání, musí býti dotázán na příčinu oněch rozporů a na důvody svého odvolání.

§ 167

(1) Odchylují-li se výpovědi obviněného v podstatných věcech od údajů svědka nebo spoluúčastníka proti němu vypovídajícího, budou s ním tyto osoby za vyhledávacího řízení jen tenkrát konfrontovány, nemůže-li býti rozpor jinak vysvětlen nebo je-li obava, že konfrontace při hlavním přelíčení nebude možná.

(2) Žádosti obviněného, aby byl konfrontován se spoluúčastníkem nebo svědkem již za vyhledávacího řízení, bude vyhověno, může-li se tak státi bez obtíží a bez průtahu řízení.

(3) Příslušníci obviněného (§ 189) mohou býti s ním, i když dobrovolně vydávají svědectví, konfrontováni jen tenkrát, když o to obviněný výslovně žádá.

(4) Jinak platí o konfrontaci obviněného se spoluobviněným anebo se svědkem obdobně ustanovení § 198.

§ 168

Vypravuje-li obviněný při výslechu o takových trestných činech, pro něž vyhledávací řízení nebylo ještě nařízeno, nebo přizná-li se k takovým trestným činům, nutno o tom zpraviti, koná-li se výslech před soudem, veřejného žalobce (§ 144, odst. 2 a 3).

Hlava XII.
Zproštění od vykonávání služby, prozatímní a vyšetřovací vazba.

§ 169

Rozhodnutí o tom, má-li býti obviněný pro zavedené trestní řízení zproštěn služby, přísluší představenému veliteli.

§ 170

Představený velitel může na návrh veřejného žalobce nebo soudu nařídití, že obviněný, který je v činné službě vojenské, má se zdržovati až do skončeného trestního řízení v sídle soudu.

§ 171

(1) Do prozatímní vazby může býti vzat podezřelý, obviněný nebo žalovaný:

1. byl-li přistižen při spáchání zločinu nebo přečinu nebo je-li hned po činu jako podezřelý z trestného činu označován úředním stíháním nebo veřejným míněním,

2. uprchl-li nebo konal-li přípravy k útěku, skrýval-li se za tím účelem, aby se vyhnul trestnímu řízení, a později se dobrovolně nepřihlásil nebo je-li z útěku podezřelý pro velikost trestu, který ho pravděpodobně očekává, nebo z jiných závažných příčin,
3. hleděl-li působiti na svědky, znalce nebo spoluobviněné, aby překazil vypátrání pravdy, nebo snažil-li se jinak ztěžovati vyhledávání zničením, změnou neb ukrýváním stop trestného činu nebo je-li důvodná obava, že by tak učiniti mohl,
4. spáchal-li za řízení zahájeného proti němu nový zločin nebo přečin neb odůvodňují-li zvláštní okolnosti obavu, že by dokonaný čin opakoval nebo dokonal čin nedokonaný nebo ten,jímž vyhrožoval.

(2) Jde-li o zločin, na který je v zákoně uložen trest smrti nebo trest na svobodě nejméně deseti let, musí býti na podezřelého uvalena prozatímní vazba.

(3) Prozatímní vazba, která byla uvalena toliko z důvodu uvedeného pod č. 1, nesmí překročiti dobu osmačtyřiceti hodin.

(4) Prozatímní vazba se vykoná v místnosti pro vazbu, kterou určí orgán oprávněný k uvalení vazby, podle okolností v soudní věznici.

§ 172

(1) Prozatímní vazbu uvaluje představené velitelství obviněného nebo místní úřad.

(2) Při nebezpečí v prodlení může býti uvalena také přímo veřejným žalobcem.

(3) Objeví-li se při soudním výslechu obviněného, který je na svobodě, okolnosti, které nutně vyžadují jeho zajištění, může prozatímní vazbu nařídit též vyšetřující soudce.

(4) Zatčeného nutno vyslechnouti nejpozději do čtyřiadvaceti hodin.

(5) Ustanovení § 157, odst. 3 a 4 platí obdobně pro vazbu prozatímní.

§ 173

(1) Úřady a orgány národní bezpečnosti jsou oprávněny, je-li nebezpečí v prodlení a nelze-li dostihnouti vojenského představeného nebo vojenské stráže, zatknouti vojenskou osobu v činné službě, jsou-li tu okolnosti, které by je opravňovaly podle platných zákonných předpisů zatknouti občanské osoby.

(2) Pro zatčení osob podléhajících vojenské trestní soudní pravomoci úřady a orgány národní bezpečnosti platí tytéž předpisy jako pro zatčení osob, které podléhají občanské trestní soudní pravomoci.

(3) Nebude-li zatčený opět propuštěn, nutno jej neprodleně odevzdati nejbližšímu vojenskému úřadu, u tohoto úřadu jej ihned vyslechnouti, a objeví-li se při tom, že není důvodů, aby byl dále ve vazbě držen, ihned jej propustiti; jinak však je třeba postupovati podle § 175.

§ 174

(1) Není-li možno při některém trestném činu, jenž byl spáchán velkým počtem osob, ihned vypátrati vinníka, mohou býti vzaty do vazby všechny osoby podléhající vojenské trestní soudní pravomoci, které byly přítomny události a nejsou zcela prosty podezření z účasti.

(2) Musí však býti nejdéle do tří dnů vyslechnuty příslušným veřejným žalobcem nebo vyšetřujícím soudcem.

§ 175

(1) O nařízení prozatímní vazby nutno učiniti hlášení veřejnému žalobci zároveň s trestním oznámením (§ 130), nebo byla-li nařízena teprve po podání tohoto oznámení, ihned po jejím nařízení.

(2) Veřejný žalobce rozhodne při zavedení vyhledávacího řízení nebo při přímém podání žaloby, došlo-li však hlášení o uvalení prozatímní vazby později, ihned po dojití tohoto hlášení, zda má býti zatčený propuštěn, či zda na něho má býti uvalena vyšetřovací vazba (§ 177).

§ 176

(1) Vyšetřovací vazba může býti uvalena jen na obviněného, proti němuž bylo nařízeno vyhledávací řízení nebo podání žaloby a u něhož je dána některá z okolností uvedených v § 171, č. 2 až 4.

(2) Vyšetřovací vazba musí být uvalena, jde-li o zločin, na který je v zákoně uložen trest smrti nebo trest na svobodě nejméně deseti let.

§ 177

(1) O uvalení vyšetřovací vazby rozhoduje veřejný žalobce. K tomu cíli vydá zatýkací rozkaz, v němž se přesně uvede osoba, která má býti vzata do vyšetřovací vazby, a čin jí za vinu kladený, jakož i důvod vyšetřovací vazby. Zatýkací rozkaz se přiloží v prvopise ke spisům.

(2) Proti rozhodnutí, jímž se uvaluje vyšetřovací vazba z důvodů § 171, č. 2 až 4, nebo proti rozhodnutí, jímž se obviněný v rozporu s ustanovením § 182 ponechává v této vazbě, přísluší obviněnému stížnost, o níž rozhoduje u krajského vojenského soudu jeho president a u vrchního vojenského soudu radní komora v neveřejném zasedání. Radní komora se skládá ze tří vojenských soudců, z nichž nejvyšší (služebně nejstarší) předsedá. Před rozhodnutím o stížnosti musejí býti slyšeni obviněný, jeho obhájce a veřejný žalobce. Nemá-li obviněný obhájce, zřídí se mu obhájce z moci úřední.

(3) Až do rozhodnutí se v řízení podle možnosti pokračuje, spisy se však předloží nadřízenému vojenskému soudu (odstavec 5) jen tehdy, je-li toho nezbytně třeba k rozhodnutí o stížnosti. Podle potřeby se pořídí opisy.

(4) Vyhoví-li soud stížnosti obviněného proti rozhodnutí o uvalení nebo proti dalšímu trvání vyšetřovací vazby, může obviněnému uložiti, aby se až do pravomocného skončení trestního řízení nevzdálil bez služebního rozkazu nebo bez svolení soudu z místa svého pobytu. Jedná-li obviněný proti tomuto příkazu, může býti na něho znovu uvalena vyšetřovací vazba. Soud může obviněnému propuštěnému z vyšetřovací vazby též uložiti, aby oznámil ihned soudu případné propuštění z činné služby vojenské a nové bydliště.

(5) Proti usnesení, jímž se vyšetřovací vazba zrušuje, přísluší veřejnému žalobci stížnost k nadřízenému vojenskému soudu, který rozhodne s konečnou platností. Tato stížnost má odkladný účinek jen tehdy, byla-li ohlášena hned při vyhlášení usnesení a provedena do tří dnů.

(6) Proti usnesení, jímž se zamítá návrh na zrušení vyšetřovací vazby, přísluší obdobně stížnost obviněnému (obhájci), a to do tří dnů od vyhlášení tohoto usnesení.

§ 178

(1) Osoba, proti níž byla nařízena vyšetřovací vazba, musí býti ihned dodána do soudní věznice, jestliže se tak již nestalo.

(2) Do čtyřiadvaceti hodin po přijetí do vyšetřovací vazby musí býti vyslechnuta. Kdyby to nebylo možno, musí se její výslech provésti co možná nejdříve, a to nejpozději do tří dnů, a v protokole se musí poznamenati důvod, proč se tak nemohlo státi dříve.

(3) Při tomto výslechu bude zatčenému přečten celý zatýkací rozkaz a bude mu při tom oznámeno, že mu přísluší stížnost na zatýkací rozkaz.

(4) Výslech provede důstojník justiční služby, kterému to příslušný soud svěřil, půjde-li však o vyhledávání podle § 143, vyšetřující soudce.

§ 179

Prozatímní a vyšetřovací vazba se provádí tak, aby se co nejvíce šetřilo osoby a cti obviněného. Zatčeného mají postihnouti jen omezení, která jsou nutná k zabezpečení účelu vazby a k zachování pořádku ve věznici.

§ 180

(1) Zatčený má býti od ostatních co možná oddělen a nemá býti držen v téže místnosti s trestanci.

(2) Může si na své útraty opatřiti pohodlí a zaměstnání přiměřené své hodnosti nebo stavu a majetkovým poměrům, jsou-li slučitelné s účelem vazby a s pořádkem ve věznici a neohrožují bezpečnost.

(3) Ten, kdo nařídil vyšetřovací vazbu nebo vede vyhledávání, dohlíží na korespondenci zatčeného, na zásilky, které chce odeslati nebo které ho dojdou, a na jeho návštěvy.

§ 181

Zatčený smí býti spoután jen pro zvláštní nebezpečnost své osoby, zvláště pro bezpečnost druhých, dále pro pokus o útěk nebo pro přípravy k útěku a nikdy na delší dobu, než toho vyžaduje nejnutnější potřeba.

§ 182

(1) Prozatímní a vyšetřovací vazba musí býti ihned zrušena, není-li již důvodů pro její ponechání. Veškerá velitelství, úřady a orgány zúčastněné při trestním řízení jsou povinny působiti k tomu, aby se tato vazba co možná zkrátila.

(2) Zrušiti prozatímní a vyšetřovací vazbu náleží veřejnému žalobci, prozatímní vazbu mimo to tomu, kdo ji uvalil, neb jeho představeným. O zrušení prozatímní vazby musí býti zpraven neprodleně veřejný žalobce, bylo-li mu trestní oznámení (§ 130) již učiněno.

Hlava XIII.
Výslech svědků.

§ 183

Kde zákon nečiní výjimky, je povinen každý, kdo je obeslán jako svědek, uposlechnouti obeslání a vydati svědectví o tom, co je mu známo o předmětu trestního řízení.

§ 184

(1) Předvolání (předvedení) vojenských osob v činné službě jako svědků se děje služebním nařízením.

(2) Ostatní osoby nutno obeslati skrze občanské úřady; při nebezpečí v prodlení mohou však býti obeslány také přímo veřejným žalobcem nebo vyšetřujícím soudem. V obou případech musí býti sepsána písemná obsílka a v ní musí býti poukázáno na zákonné následky nedostavení.

(3) Ustanovení § 157, odst. 3 a 4 platí i zde.

§ 185

(1) Nedostaví-li se některá osoba, která byla jako svědek podle § 184, odst. 2 řádně obeslána, může býti nařízeno, aby byla mocí předvedena.

(2) Byl-li svědek obeslán k soudu, bude požádán o jeho předvedení a potrestání okresní soud jeho bydliště nebo pobytu, který má proti němu zakročiti tak, jako kdyby šlo o neuposlechnutí občanského trestního soudu. O předvedení před soud může býti v naléhavých případech požádán také úřad národní bezpečnosti.

(3) Nedostaví-li se svědek opětně po novém obeslání před soud v témže vyhledávacím řízení, může býti potrestán znovu.

(4) Svědek se nepotrestá, je-li jeho nedostavení dostatečně omluveno. Jestliže se svědek dodatečně omluví dostatečným způsobem, budou nařízení proti němu vydaná opět zrušena.

(5) Proti opatřením okresního soudu jsou přípustné opravné prostředky dovolené podle občanského trestního soudního řádu.

(6) Neuposlechl-li svědek řádného obeslání k výslechu veřejným žalobcem, bude podána žádost za předvedení úřadu národní bezpečnosti.

§ 186

Je-li svědek vyslýchán na dožádání, je dožádaný soud povinen rozšířiti výslech podle jeho výsledku také na okolnosti, které sice nejsou uvedeny v dožádacím přípise, ale jsou pro věc důležité.

§ 187

O výslech svědků, kteří nepodléhají trestní soudní pravomoci vojenské a dlejí mimo obvod platnosti tohoto zákona, bude dožádán zpravidla příslušný cizí soud. Je-li však nutno, aby se takový svědek osobně dostavil před orgán provádějící vyhledávání, může sice svědek býti obeslán, nelze však proti němu užíti donucovacích opatření.

§ 188

Jako svědci nesmějí býti vyslýcháni pod neplatností:

1. duchovní o tom, co jim bylo svěřeno při zpovědi neb jinak pod pečetí mlčenlivosti duchovního úřadu,
2. osoby, které jsou ve vojenském svazku nebo ve veřejné službě, nebo vystoupily z tohoto svazku nebo služby, jestliže by svým svědectvím porušily služební neb úřední tajemství, jež jsou povinny zachovávati a této povinnosti nebyly zproštěny velitelstvím (úřadem) k tomu příslušným.

§ 189

(1) Povinnosti vydati svědectví jsou zproštěni a mohou též při výslechu další výpověď odepříti:

1. příbuzní a sešvagření obviněného v linii vzestupné i sestupné, jeho snoubenec, jeho manžel, i když manželství již netrvá, i sourozenci manžela, sourozenci obviněného a jejich manželé, sourozenci jeho rodičů a prarodičů, jeho synovci, neteře, bratranci a sestřenice, rovněž i ti, kdož jsou k obviněnému v poměru poručenském, opatrovnickém, pěstounském neb adoptivním,
2. obhájci o tom, co jim v této vlastnosti bylo obviněným svěřeno.

(2) Zproštění od povinnosti svědecké odůvodněné švagrovstvím trvá dále, i když již netrvá manželství, kterým švagrovství bylo založeno.

(3) Je-li osoba obeslaná jako svědek toliko k jednomu z několika obviněných v některém ze shora uvedených poměrů, může odepříti svědectví o druhých obviněných jen tenkrát, nelze-li odloučiti výpovědi těchto osob se týkající.

(4) Jsou-li shora uvedené osoby předvolány jako svědci, musí býti před svým výslechem neb aspoň jakmile se jejich poměr k obviněnému stane známým, poučeny o svém právu zříci se svědectví a jejich prohlášení o tom učiněné musí býti zapsáno do protokolu.

(5) Nebyl-li svědek poučen nebo nevzdal-li se výslovně práva odepříti svědectví nebo nebylo-li poučení a vzdání se zapsáno do protokolu, je výpověď neplatná.

(6) Svědci podléhající občanské trestní soudní pravomoci jsou zproštěni svědecké povinnosti a povinnosti odpřisáhnouti výpověď také tehdy, jsou-li tu okolnosti, které odůvodňují podle občanského trestního soudního řádu osvobození od povinnosti svědecké neb od přísahy. Ustanovení odstavců 4 a 5 platí tu obdobně.

§ 190

(1) Mělo-li by vydání svědectví neb odpověď na některou otázku pro svědka nebo jeho příslušníky (§ 189) v zápětí přímou a značnou majetkovou újmu, způsobilo-li by mu hanbu nebo nebezpečí trestního soudního stíhání, a odepře-li proto svědectví, nemůže k němu býti nucen.

(2) Takový svědek může též během výslechu prohlásiti, že z těchto důvodů nechce dále vypovídat.

(3) Důvod odepření svědectví musí býti, je-li toho třeba, hodnověrně osvědčen.

(4) Hodnověrné osvědčení může se státi též ujištěním místo přísahy (§ 201).

§ 191

Svědci, kteří se pro nemoc anebo churavost nemohou dostaviti, mohou býti vyslechnuti v svém příbytku.

§ 192

(1) Děje-li se výslech dožádaným občanským trestním soudem, platí proň předpisy uvedené v občanském trestním soudním řádu.

(2) Pro výslech osob, jimž podle mezinárodního práva přísluší exteritorialita neb osobní osvobození, platí zásady mezinárodního práva a platné státní smlouvy.

§ 193

(1) Vojenské osoby v činné službě, které odpírají vydati svědectví nebo složiti svědeckou přísahu bez zákonného důvodu, budou oznámeny svému představenému velitelství, které donutí zdráhajícího se přiměřenými kázeňskými tresty vězení, aby se zachoval podle zákona.

(2) Potrestání se může opakovati; vazba se však nesmí prodloužiti přes dobu řízení v téže stolici a nesmí přesahovat dobu šesti měsíců, u přečinů (přestupků) dobu tří měsíců.

(3) Představenému velitelství nepřísluší znova zkoumati, bylo-li svědectví nebo složení přísahy odepřeno bez zákonného důvodu.

(4) Jiné osoby, než ty, které jsou uvedeny v odstavci 1, budou pro takové zdráhání před vojenským soudem oznámeny okresnímu soudu svého bydliště nebo pobytu, který proti nim má zakročiti tak, jako kdyby svědectví nebo přísaha byly odepřeny občanskému soudu trestnímu.

§ 194

(1) Každý svědek je vyslýchán zpravidla jednotlivě v nepřítomnosti soukromého žalobce, obviněného neb jiných osob, a koná-li výslech vyšetřující soudce, v nepřítomnosti žalobce.

(2) Má-li však býti soudně vyslechnut svědek, který, jak lze předvídati, se nebude moci dostaviti k hlavnímu přelíčení (§ 199, odst. 2 a 3), mohou býti výslechu přítomni jak žalobce, tak i obviněný a jeho obhájce. Obviněný nebude však připuštěn, lze-li se obávati, že by jeho přítomnost měla vliv na nezaujatost svědka. O době a místě výslechu třeba předem zpraviti osoby, které mají právo se dostaviti a které jsou soudu známy, je-li to možné bez průtahu věci; nedostaví-li se, není to překážkou výslechu.

(3) Obviněný, který náleží k vojenským osobám v činné službě nebo není na svobodě, má mimo to nárok, aby byl přítomen při takových výsleších svědků jen tehdy, konají-li se v místě, kde služebně dlí nebo kde je ve vazbě.

(4) Obviněný nemá nároku na odložení výslechu svědků proto, že se nemůže dostaviti.

(5) Je-li dovolena žalobci, obviněnému a jeho obhájci přítomnost při výslechu svědků, jsou oprávněni dávati svědkům otázky skrze vyšetřujícího soudce (§ 196, odst. 3).

§ 195

(1) Svědek musí býti před svým výslechem napomenut, že je povinen na všechny otázky, které mu budou dány, vypověděti podle svého nejlepšího vědomí a svědomí čistou pravdu, nic nezatajiti a tak vypovídati, aby svou výpověď, kdyby bylo třeba, mohl odpřisáhnouti; dále musí býti

upozorněn, že by se neuposlechnutím tohoto napomenutí dopustil činu odporujícího trestnímu zákonu.

(2) Potom bude svědek tázán na své osobní poměry, na svůj poměr k obviněnému nebo k jiným osobám v trestní věci zúčastněným, jakož i podle okolností také na to, utrpěl-li trestným činem, který je předmětem trestního řízení, škodu, neb jinou újmu neb obává-li se, že ji utrpí.

(3) Jeví-li se to podle zvláštních okolností případu nezbytně nutným, může svědek býti tázán též na to, bylo-li proti němu již jednou trestní řízení zavedeno a jaký mělo výsledek.

§ 196

(1) Při výslechu o věci samé musí býti svědek nejprve vyzván, aby souvisle vypravoval o skutečnostech, které jsou předmětem svědectví, potom však aby své vypravování doplnil a vysvětlil nejasnosti nebo rozpory. Zejména musí býti svědek vyzván, aby uvedl, na čem se zakládá jeho vědění. Co možná nutno se vystříhati otázek, jimiž se mu oznamují skutečnosti, které mají býti zjištěny teprve jeho výpovědí, a musí-li býti dány, nutno je v protokole vyznačiti. Použíti zápisků neb jiných písemností na podporu paměti je svědku dovoleno.

(2) Výslech se musí zaříditi tak, aby svědek byl co možná vyslechnut najednou o všem, o čem je třeba, aby vypověděl.

(3) V případě uvedeném v § 194, odst. 5 může vyšetřující soudce odepříti žalobci, obviněnému neb obhájci dávati otázky, které odporují zákonu nebo se týkají okolností, jež jak se stanoviska žaloby, tak se stanoviska obhajování jsou beze vší pochyby zcela zbytečné.

§ 197

Je-li třeba zjistiti, zda svědek pozná určité osoby nebo věci, budou mu vhodným způsobem představeny nebo předloženy; napřed však musí býti svědek vybídnut, aby je zevrubně popsal a udal rozeznávací známky.

§ 198

(1) Neshodují-li se výpovědi svědků vespolek v podstatných okolnostech, mohou býti konfrontováni, nelze-li rozpor jinak vysvětliti neb je-li obava, že konfrontaci nebude možno provésti při hlavním přelíčení.

(2) Konfrontace se zpravidla nemá konati současně mezi více než dvěma osobami. Konfrontované třeba slyšeti zvlášť o každé jednotlivé okolnosti, v které se od sebe odchylují. Obapolné odpovědi třeba zapsati do protokolu.

§ 199

(1) Ve vyhledávacím řízení se svědci zpravidla neberou do přísahy.

(2) Jen je-li u některého svědka pro nemoc, delší nepřítomnost, nedostatek určitého pobytu nebo z jiných důvodů obava, že nebude moci býti přítomen u hlavního přelíčení, rovněž dá-li se očekávati, že jeho dostavení k hlavnímu přelíčení bude spojeno pro velikou vzdálenost s nepoměrnými výdaji neb obtížemi nebo pokládá-li vyšetřující soudce z důležitých důvodů přísežné stvrzení svědecké výpovědi za nutné, zejména má-li za to, že se jenom tímto způsobem může dopátrati plné pravdy, může svědek býti vzat do přísahy soudcem vyšetřujícím nebo dožádaným.

(3) Totéž platí i tehdy, je-li svědků mnoho a způsobilo-li by obeslání všech k hlavnímu přelíčení poruchu ve vojenské službě, pro ty svědky, kteří mají vypovídati o okolnostech méně důležitých neb jichž obeslání k hlavnímu přelíčení není nutné, poněvadž se obviněný přiznal.

(4) Důvod přísahy jest uvésti v protokole.

§ 200

(1) Jako svědci nesmějí přísahati pod neplatností přísahy:

1. kdo jsou sami usvědčeni nebo v podezření, že spáchali trestný čin, o němž jsou vyslýcháni, nebo že se dopustili při tom spoluviny, účastenství, podílnictví nebo nadržování,
2. kdo byli již jednou odsouzeni pro křivé svědectví nebo křivou přísahu,
3. kdo v čase svého výslechu nedokonali ještě čtrnáctého roku věku,
4. kdo nemohli pro tělesné nebo duševní vady poznati pravdy nebo nejsou s to, aby ji uvedli, nebo pro nevyspělost nebo pro slabost svého rozumu nemohou správně pochopiti podstatu a důležitost přísahy,
5. kdo žijí s obviněným, proti němuž vypovídají, v nepřátelství, které podle osobností a vzhledem k okolnostem je způsobilé vyloučiti úplnou hodnověrnost svědků, nebo
6. kdo při svém výslechu uvedli podstatné okolnosti, jejichž nepravdivost je dokázána, a nemohou prokázati, že jen z omylu tak vypovídali.

(2) Upustilo-li se od přísahy svědka v případech uvedených v § 199, odst. 2 a 3 z některé z příčin zde uvedených, musí to býti poznamenáno v protokole o výslechu.

§ 201

(1) Přísaha svědka se koná po jeho výslechu. Před přísahou musí býti svědek dotázán, má-li ještě něco dodati ke své výpovědi nebo chce-li něco na ní pozměniti.

(2) Potom má soudce připomenouti přisahajícímu způsobem přiměřeným jeho stupni vzdělání a chápavosti svatost přísahy se stanoviska náboženského, důležitost přísahy pro právní řád a následky křivé přísahy a upozorniti ho, že přísaha musí býti vykonána bez výhrady a bez dvojsmyslnosti.

(3) Přísaha svědka má zníti nehledíc k náboženskému vyznání přísahajícího takto:

„Přísahám Bohu Všemohoucímu a Vševědoucímu, že jsem podle nejlepšího vědomí a svědomí pouhou a úplnou pravdu a jen pravdu vypověděl a nic nezamlčel. K tomu mi dopomáhej Bůh!“

(4) U osob, jejichž náboženské přesvědčení podle jejich udání přísahy nedopouští, dostačí místo přísahy slavnostní ujištění na čest a svědomí, že jejich výpověď je pravdivá.

§ 202

(1) Němí a hluchonění, kteří umějí čísti a psáti, skládají přísahu podepsáním písemné přísežné formule, kterou si přečtli, hluší, kteří umějí čísti, přečtením odevzdané jim písemné přísežné formule; před přísahou němých musí býti ústně, před přísahou hluchých anebo hluchoněmých písemně učiněno připomenutí o křivé přísaze.

(2) Neumí-li vyslýchaný hluchý, němý nebo hluchoněmý čísti a psáti, možno-li se však s ním dorozuměti skrze tlumočníka (§ 83), musí býti vykonáno složení přísahy s jeho pomocí.

Hlava XIV.
Ohledání a znalci.

A. Všeobecná ustanovení.

§ 203

(1) Je-li k zjištění nebo k objasnění skutkových okolností, které jsou důležité pro trestní věc, třeba osobního pozorování, musí se provésti ohledání. K ohledání musí býti přibráni také obviněný a jiné osoby, je-li to účelné pro poznání předmětů, které mají býti ohledány, nebo k dosažení objasnění.

(2) O právu obviněného a jeho obhájce býti přítomnu ohledání též v jiných případech platí obdobně ustanovení § 194, odst. 2 až 4.

(3) Obviněný a jeho obhájce mají při ohledání právo označiti předměty a okolnosti, na něž by se mělo vyhledávání rozšířiti.

§ 204

(1) Soudcovské ohledání nařizuje a provádí zpravidla soud vyšetřující (§ 132, odst. 1).

(2) Protokol, který má býti o ohledání sepsán, nutno sepsati tak určitě a podrobně, aby poskytoval úplný a věrný obraz ohledaných předmětů a shledaných stop a známek. Za tím účelem budou k protokolu podle potřeby připojeny výkresy, fotografie, plány nebo rysy; míry, váhy, velikosti a místní poměry se označí podle známých a nepochybných určení.

§ 205

(1) Je-li třeba zvláštních odborných vědomostí k seznání a posouzení skutkových okolností, které mají býti zjištěny ohledáním, musí býti k ohledání přibráni znalci.

(2) Zpravidla se přibírají dva znalci, dostačí však přibrati jednoho znalce v řízení pro trestní věci přikázané k rozsouzení samosoudci krajského vojenského soudu (§ 53, odst. 1, první věta), pak jde-li o případ menší důležitosti nebo jeví-li se pro účel vyšetřování povážlivým čekati až do příchodu druhého znalce.

§ 206

(1) Volba znalců přísluší vyšetřujícímu soudu. Jako znalce je nutno přibrati co možná vojenské osoby v činné službě.

(2) Volba znalců může býti dožádáním přenechána též jinému úřadu nebo ústavu.

(3) Osoby, které výdělečně provozují vědu, umění nebo živnost, jichž je třeba k podání posudku, rovněž i osoby, které jsou veřejně ustanoveny k podávání posudku příslušného druhu, jsou povinny vyhověti vyzvání působiti jako znalci u vojenského soudu.

(4) Osob ve vojenské nebo ve veřejné občanské službě nesmí býti používáno jako znalců, prohlásí-li jejich představené velitelství (úřad), že toto použití odporuje zájmům veřejné služby.

(5) Znalci vyšetřujícím soudem zvolení se předvolávají nebo obesílají stejným způsobem jako svědci (§ 184).

§ 207

(1) Za znalce nesmějí býti pod neplatností přibrány osoby, které v této trestní věci nesmějí býti vyslýchány jako svědci nebo nesmějí býti vzaty do přísahy, nebo které jsou k obviněnému nebo poškozenému v některém z poměrů uvedených v § 189, č. 1, pak poškozený sám.

(2) Není-li nebezpečí v prodlení, budou o volbě znalců zpraveni jak žalobce, tak i obviněný a jeho obhájce, dříve než se k ohledání přikročí; budou-li podány podstatné námitky a není-li nebezpečí v prodlení, budou přibráni jiní znalci.

(3) Když ohledání započalo, připouští se námitka toliko pro vylučovací důvody uvedené v prvním odstavci. V tomto případě se ohledání přeruší a přiberou se noví znalci.

§ 208

O znalcích, kteří neuposlechnou obeslání, jež jich došlo, nebo odpírají bez zákonného důvodu působiti při ohledání, podati posudek nebo vykonati přísahu, platí obdobně ustanovení §§ 185 a 193.

§ 209

(1) Znalcům, kteří vzhledem k svému trvalému ustanovení byli již všeobecně vzati do přísahy, má vyšetřující soudce před začátkem úředního jednání připomenouti svatost jimi vykonané přísahy.

(2) Jiní znalci musí býti před zahájením ohledání přísežně zavázáni, že chtějí předmět ohledání pečlivě vyšetřiti, co shledají, věrně a úplně udati a nález i svůj posudek podati podle nejlepšího vědomí a svědomí a podle pravidel své vědy, svého umění nebo své živnosti.

(3) Ustanovení § 201, posledního odstavce platí obdobně.

§ 210

(1) Předměty, které se mají ohledati, prohlédnou a vyšetří znalci v přítomnosti soudních osob, pokud orgán řídící ohledání nepovažuje z důvodů mravnostních za vhodné, aby se soudní osoby a ostatní osoby neúčastněné přímo při úředním jednání vzdálily, nebo pokud není potřeba opětovného pozorování nebo déletrvajících zkoušek, jako při vyšetřování jedů.

(2) Vzdálí-li se soudní osoby z místa ohledání, je nutno vždy postarati se vhodným způsobem o to, aby byla zajištěna hodnověrnost pátrání, která mají býti znalci konána.

(3) Lze-li očekávati, že postupováním znalců bude zrušen nebo změněn předmět, který jimi má býti vyšetřen, má býti pokud možno vzata jeho část do soudního uschování.

§ 211

(1) Ohledání řídí vyšetřující soudce. Přihlížeje podle možnosti k návrhům učiněným žalobcem, obviněným, jeho obhájcem a poškozeným, označí předměty, které mají znalci pozorovati, a položí otázky, na které je podle jeho názoru nutno odpověděti. Znalci mohou požadovati, aby jim byla dána ze spisů nebo výslechem svědků o věcech, které určitě označí, vysvětlení, která považují za nutná k posudku, jejž mají podati.

(2) Tento výslech svědků může býti proveden, je-li to možné bez průtahu řízení, též při ohledání v přítomnosti znalců, jimž může vyšetřující soudce dovoliti, aby dávali otázky přímo svědkům nebo obviněnému, je-li přítomen.

(3) Pokládají-li znalci za nevyhnutelné k podání důkladného posudku nahlédnouti do spisů, možno jim jejich obsah zcela nebo zčásti oznámiti, není-li proti tomu zvláštních námitek.

§ 212

(1) Výpovědi znalců o tom, co shledali (nález), zapíší se ihned do protokolu. Posudek s důvody mohou buď ihned dáti do protokolu nebo si vyhraditi podání písemného posudku, k čemuž vyšetřující soudce ustanoví přiměřenou lhůtu.

(2) Užije-li se několika znalců, musí jim být dovoleno, aby se před podáním posudku spolu poradili.

§ 213

Odchylují-li se značně od sebe výpovědi znalců o skutečnostech jimi shledaných nebo je-li jejich nález nejasný, neurčitý, odporuje-li sám sobě nebo vyšetřeným skutkovým okolnostem a nelze-li tyto pochybnosti odstraniti jejich opětným výslechem, bude ohledání, je-li to možné, opakováno s přibráním týchž nebo jiných znalců.

§ 214

(1) Vyskytnou-li se takové rozpory nebo nedostatky v posudku nebo ukáže-li se, že posudek obsahuje závěry, které nevyplývají důsledně z daných předpokladů, nebo jsou-li jiné vážné pochybnosti o správnosti posudku a nedají-li se tyto závady odstraniti opětným výslechem znalců nebo jejich vysvětlujícím vyjádřením, vyžádá se posudek jiného nebo několika jiných soudních znalců.

(2) Jsou-li znalci lékaři nebo chemikové, může se žádati v takových případech posudek od vojenského zdravotnického poradního sboru.

§ 215

(1) Jeví-li se to nutným, může se vyšetřující soud obrátiti o podání znaleckého posudku na státní odborný úřad, ústav neb orgán, který je povolán podávati takové posudky.

(2) Předchozí ustanovení o znaleckých posudcích mají obdobnou platnost pro podávání takových posudků v případech, kde soudní ohledání se vůbec nekonalo nebo se konalo bez přibrání znalců.
B. Řízení při usmrcení a poškození na těle.

§ 216

(1) Vzejde-li v případě smrti podezření, že smrt byla snad způsobena trestným činem, musí být mrtvola před pohřbením ohledána a pitvána (§§ 135 a 136).

(2) Byla-li již mrtvola pohřbena, musí se za tím účelem exhumovati, lze-li z toho podle okolností očekávati ještě nějaký podstatný výsledek a není-li naléhavého nebezpečí pro zdraví osob, které se musí zúčastniti ohledání mrtvoly.

(3) Než se přikročí k otevření mrtvoly, bude přesně popsána a její totožnost nade vši pochybnost zjištěna výslechem osob, které zemřelého znaly. Podle potřeby budou tyto osoby vyzvány, aby mrtvého přesně popsaly dříve, než ho uvidí. Je-li však zemřelý zcela neznám, bude mrtvola pokud možno fotografována a její přesný popis uveřejněn ve veřejných listech.

(4) Při ohledání mrtvoly přihlíží vyšetřující soudce k tomu, aby byly přesně poznamenány poloha a stav mrtvoly, místo, kde, a šaty, v nichž byla nalezena, a aby byla pečlivá pozornost věnována i

všemu, co podle okolností může míti pro vyšetřování význam. Zvláště se musí přesně zaznamenati rány a jiné vnější stopy utrpěného násilí podle jich počtu a povahy, uvésti prostředky a nástroje, jimiž pravděpodobně byly způsobeny, a srovnati nástroje, jež byly nalezeny a kterých snad bylo použito, se způsobenými poraněními.

§ 217

(1) Ohledání a pitvu mrtvoly provedou dva lékaři.

(2) Lékaře, který léčil nemocného v nemoci jeho smrt snad předcházející, nebude sice použito jako znalce, bude však přibrán k ohledání a pitvě mrtvoly, může-li to přispěti k objasnění stavu věci a může-li se tak státi bez průtahu.

§ 218

(1) Posudek se má vysloviti o tom, co bylo v daném případě bezprostřední příčinou smrti a čím byla způsobena.

(2) Byla-li shledána poranění, musí se zejména objasniti:

1. zda byla zemřelému způsobena jednáním někoho jiného, a přisvědčí-li se k této otázce,
2. zda smrt byla způsobena tímto činem
   a) již pro jeho obecnou povahu,
   b) pro zvláštní osobní povahu nebo zvláštní stav osoby poškozené,
   c) následkem nahodilých okolností, za nichž byl čin proveden,
   d) následkem vedlejších příčin, které náhodou k tomu přistoupily, avšak činem byly vyvolány nebo z něho vzešly, a zda konečně
   e) mohla býti smrt odvrácena včasnou a účelnou pomocí.

(3) Nepojednává-li posudek o všech okolnostech pro rozhodování závažných, musí o tom vyšetřující soudce dáti znalcům zvláštní otázky.

§ 219

(1) Je-li podezření z otravy, mohou jed vyšetřiti podle okolností také chemikové sami v místnosti k tomu vhodné.

(2) Předměty, které mají býti zkoumány chemicky, nutno dáti do nádoby nebo schránky takovým způsobem, který zabraňuje záměně, smíšení s jinými látkami a rozkladu, a vydati chemikům (§ 210, odst. 3).

§ 220

(1) Také při poškozeních na těle se provede ohledání s přibráním znalců, kteří mají poraněného ohledati a vysloviti se po přesném popisu poranění zejména i o tom, která ze způsobených poranění těla nebo porušení zdraví sama o sobě nebo v svém společném působení se mohou bez výjimky nebo pro zvláštní okolnosti případu pokládati za lehká, těžká nebo životu nebezpečná, jaké účinky mívají poškození tohoto druhu obyčejně a jaké vzešly z toho v tomto jednotlivém případě, jakož i jakými prostředky nebo nástroji a jakým způsobem byla poškození na těle způsobena.

(2) V posudku musí býti určena též doba vyléčení.

(3) V tomto směru může býti posudek odložen také na pozdější dobu, podaný pak již posudek též přiměřeně podle výsledku pozměněn.

(4) Souhlasí-li nález (zpráva o poranění) a posudek vojenského lékaře v činné službě nebo jiného lékaře ve veřejné službě s vyšetřenými okolnostmi a není-li jejich správnost ani žalobcem ani obviněným nebo poraněným popírána, mohou se též bez soudního ohledání považovati za průvodní prostředek pro zjištění způsobu poškození na těle a doby vyléčení.

C. Řízení při pochybnostech o duševních poruchách neb o příčetnosti.

§ 221

(1) Vzniknou-li pochybnosti o tom, zda obviněný je při zdravém rozumu nebo zda trpí duševní poruchou, pro niž by jeho příčetnost mohla býti vyloučena, musí býti duševní stav a stav mysli obviněného vyšetřen nejen výslechem všech osob, které by mohly o tom dáti vysvětlení, a opatřením úředních a služebních zpráv, nýbrž po každé také dvěma lékaři.

(2) O tom, lze-li lékařské vyšetření provésti v některém k tomu způsobilém vojenském nebo jiném veřejném léčebném ústavě, rozhodne veřejný žalobce k návrhu vyšetřujícího soudce nebo jednoho ze znalců po slyšení obhájce a nemá co možná trvati déle než dva měsíce.

(3) Nemá-li obviněný ještě žádného obhájce (§ 102), ustanoví se mu z moci úřední.

(4) Nařízení lékařského vyšetření v léčebném ústavě se oznámí obviněnému a jeho obhájci. Oba mohou do tří dnů podati proti němu stížnost k nejvyššímu vojenskému soudu. Stížnost má odkladný účinek.

(5) Lékaři mají o výsledku svého pozorování podati zprávu, sestaviti veškeré skutečnosti, které mají vliv na posouzení duševního stavu a mysli obviněného, zkoušeti je co do jejich významu jak jednotlivě, tak i vespolek, a shledají-li, že je tu duševní porucha, mají určiti povahu nemoci, její druh a stupeň a vysloviti se jak podle spisů, tak i podle svého vlastního pozorování o tom, jaký vliv měla a posud má nemoc na představy, pudy a činy obviněného a zda tu byl a v jaké míře tento zakalený duševní stav v době spáchání činu.

D. Zkoumání rukopisů.

§ 222

Vzejdou-li pochybnosti o pravosti nějaké listiny nebo má-li se vyšetřiti, z čí ruky pochází určité písmo, mohou znalci provésti srovnání s listinami, které jsou beze vší pochyby pravé a pocházejí co možná z téže doby.

E. Řízení při falšování nebo padělání veřejných úvěrních papírů, kolků a poštovních cenných známek, pak při falšování mincí.

§ 223

(1) Při falšování nebo padělání veřejných úvěrních papírů a mincí, kolků a poštovních cenných známek, které byly vydány v Československé republice, nutno zaslati kusy, které jsou předmětem trestního řízení, a co možná i nástroje, látky a jiné k tomu náležející předměty, jichž bylo použito k falšování nebo padělání, tomu úřadu neb ústavu, který vydal takové pravé úvěrní papíry, mince, kolky nebo poštovní cenné známky, aby byly opatřeny nález o pravosti nebo nepravosti a další zpráva, jakým způsobem se falšování dálo, bylo-li užito připravených nástrojů, jimiž se usnadňuje rozmnožení, konečně zda a kde se takové padělané kusy vyskytly.

(2) Po úplném skončení trestního soudního řízení nutno také uvedeným úřadům a ústavům zaslati padělky se všemi nástroji, látkami a jinými k tomu náležejícími předměty, které pocházejí z

trestného činu. Bude-li těchto předmětů třeba k novému úřednímu jednání trestního soudu, vyžádají se nazpět.

(3) O opatření nálezu o falšování nebo padělání peněz nebo veřejných úvěrních papírů vydaných mimo Československou republiku se požádá ministr národní obrany.

F. Řízení ve zvláštních případech nesplnění vojenských povinností.

§ 224

(1) Jde-li při vyšetřování skutkové podstaty pro nesplnění povinností před nepřítelem nebo pro zanedbání vojenských služebních předpisů nebo pro poškození, která vojenský velitel způsobil bez vojenské nutnosti, o otázky, na něž odpověděti vyžaduje důkladné znalosti vyššího válečného umění nebo vojenské vědy, vyžádá se o tom posudek (taktické parere) vojenské vědecké komise.

(2) Podrobnější ustanovení o složení komise a o jejím jednání se upraví nařízením.

G. Řízení v jiných případech.

§ 225

(1) U jiných zločinů a přečinů mohou býti rovněž podle stavu věci ohledáním s přibráním znalců nebo bez nich vyšetřeny znaky, které podle zákonných pojmových ustanovení náležejí ke skutkové podstatě příslušného zločinu nebo přečinu nebo které mají vliv na trest, jehož se má použíti.

(2) Zvláště při majetkových zločinech a přečinech se zjistí znalci v pochybných případech výše způsobené nebo zamýšlené škody.

(3) U zločinů a přečinů, jimiž osoby ve veřejném úřadě nebo službě způsobí státu škodu na státním majetku svěřeném jim do správy, uschování nebo opatrování, musí se přibrati k zjištění stavu věci podle potřeby jako znalci dva důstojníci příslušného odvětví vojenské správy.

Hlava XV.
Zabavení, domovní a osobní prohlídka.

§ 226

(1) Předměty, které podléhají propadnutí nebo mohou míti pro trestní řízení význam jako průvodní prostředky, budou vzaty do uschování nebo zabezpečeny jiným způsobem.

(2) Každý je povinen na požádání takové předměty vydati; nestane-li se tak dobrovolně, nařídí se, aby byly zabaveny. Vydání pak může býti vynuceno podle ustanovení § 193, nedá-li se odnětí provésti domovní neb osobní prohlídkou a je-li držba předmětu přiznána nebo prokázána. Proti osobám, které samy jsou podezřelé z trestného činu, a proti takovým, které jsou v daném případě zproštěny povinnosti vydati svědectví, není však možno použíti k tomuto účelu trestů a donucovacích prostředků uvedených v § 193. Ustanovení § 190, odst. 3 a 4 platí obdobně.

§ 227

(1) Je-li obviněný v prozatímní nebo vyšetřovací vazbě nebo je-li proti němu vydán předváděcí rozkaz nebo rozkaz o uvalení vazby nebo zatykač, může soud nařídíti zabavení telegramů, dopisů nebo jiných zásilek, které jsou adresovány na obviněného, a žádati na poštovních nebo telegrafních úřadech a jiných dopravních ústavech jejich vydání.

(2) Totéž platí také pro telegramy, dopisy a jiné zásilky, lze-li z daných skutečností usuzovati, že pocházejí od takového obviněného nebo pro něho jsou určeny a že obsah jejich má význam pro trestní řízení.

(3) Poštovní nebo telegrafní úřady, jakož i jiné dopravní ústavy jsou povinny vydati vojenskému soudu zabavené telegramy, dopisy a jiné zásilky.

(4) Zadrží také takové zásilky ještě před soudním zabavením, žádá-li o to představené velitelství obviněného, místní úřad nebo veřejný žalobce. Nedojde-li však do tří dnů žádné opatření vyšetřujícího soudu, nesmí se doprava dále odkládati.

(5) Při podání žádosti uvedené v předcházejících odstavcích musí se dbáti formalit předepsaných pro to v občanském trestním řízení.

§ 228

(1) Zabavené zásilky otevře vyšetřující soudce v přítomnosti obviněného nebo jeho zmocněnce. Je-li obviněný nebo jeho zmocněnec nepřítomen a je-li nebezpečí v prodlení, může se přesto otevření provésti v přítomnosti soudního svědka.

(2) Při otevření, o němž bude sepsán protokol, nesmějí býti pečeti porušeny; obálky a adresy se uschovají.

§ 229

(1) Zabavení zásilek se oznámí obviněnému, nebo je-li nepřítomen, některému z jeho příslušníků ihned, nejpozději však do 24 hodin.

(2) Budou-li zásilky otevřeny a není-li obava, že jejich vydání neb oznámení jejich obsahu bude míti škodlivý vliv na trestní řízení, musí býti odevzdány obviněnému nebo tomu, jemuž jsou adresovány, nebo se jim musí oznámiti jejich obsah v prvopise nebo v opise buď v plném znění nebo ve výtahu. Je-li obviněný nepřítomen, vydají se neb se oznámí některému z jeho příslušníků. Není-li žádných příslušníků obviněného, bude zásilka zaslána zpět odesílateli, má-li soudce za to, že je to v zájmu odesílatelově, nebo musí-li zásilka zůstati při spisech, bude mu oznámeno, že byla zabavena.

(3) Zabavené zásilky, jejichž otevření se nepovažovalo za nutné, budou vydány neprodleně těm, jimž jsou adresovány, nebo se vrátí neotevřené dopravnímu ústavu.

§ 230

(1) U osoby, která je podezřelá z trestného činu, může se vykonati prohlídka domu a jiných místností, jakož i předmětů, které tam jsou, nebo předmětů, které jí náležejí a jsou jinde, lze-li důvodně míti za to, že to povede k dopadení vinníka nebo k zabezpečení průvodního prostředku nebo předmětu podléhajícího propadení.

(2) U jiných osob jsou takové prohlídky dovoleny tehdy, jsou-li tu skutečnosti, z nichž lze souditi, že v místnostech nebo předmětech, které mají býti prohledány, lze nalézti osobu podezřelou z nějakého trestného činu, určitý průvodní prostředek neb určitý předmět podléhající propadnutí. Toto omezení neplatí pro místnosti určené k vojenskému služebnímu užívání ani pro místnosti, kde byl čin spáchán neb obviněný dopaden nebo kam při pronásledování utekl.

§ 231

U osob uvedených v § 230, odst. 1, jakož i u osob, které velmi pravděpodobně drží takové předměty, které by mohly míti pro trestní řízení význam jako průvodní prostředky, dále u osob požívajících špatné pověsti, může se vykonati též osobní prohlídka a prohlídka jejich oděvu.

§ 232

(1) Domovní a osobní prohlídky se musí konati vždy s vyvarováním každé zbytečné pozornosti, každého obtěžování a rušení zúčastněných, které není nevyhnutelně nutné, s největším šetřením jejich pověsti a jejich soukromých tajemství, která nejsou v souvislosti s předmětem vyšetřování, jakož i s pečlivým zachováváním vhodnosti a slušnosti.

(2) Prohlídka se provede zpravidla po předchozím výslechu toho, proti němuž má býti provedena, a jen potud, pokud nebylo výslechem dosaženo ani dobrovolného vydání hledaného ani odstranění důvodů, které dávají podnět k prohlídce.

(3) Od tohoto výslechu lze upustiti u osob požívajících špatné pověsti, jakož i je-li nebezpečí v prodlení.

(4) Při prohlídkách místností, které nejsou určeny pro vojenskou služební potřebu, bude vyzván majitel místnosti, aby byl prohlídce přítomen sám nebo jeho zástupce; zašlo-li by ho neb jeho zástupce něco nebo je-li nepřítomen, musí býti k tomu vyzván některý dospělý člen jeho rodiny, a není-li ho, některá domácí osoba nebo soused. Pokud jde o právo obhájce býti přítomen domovní prohlídce a pokud jde o přibrání obviněného k tomuto úřednímu jednání, je třeba užíti obdobně ustanovení § 203.

(5) Protokol sepsaný o prohlídce podepíší všichni přítomní. Nebylo-li při prohlídce konané mimo místnosti určené k vojenské služební potřebě zjištěno nic podezřelého, musí se o tom vydati zúčastněnému na jeho žádost potvrzení.

§ 233

(1) Budou-li při domovní neb osobní prohlídce nalezeny předměty, které nejsou v souvislosti s trestným činem, který je předmětem řízení, ale poukazují na jiný trestný čin téhož pachatele stíhaný z úřední povinnosti, budou vzaty do soudního uschování nebo zabaveny a bude to oznámeno veřejnému žalobci.

(2) Nebude-li zavedeno trestní řízení, vrátí se neodkladně předměty vzaté v uschování nebo zabavené.

(3) Ukazuje-li nalezený předmět, že jiná osoba spáchala trestný čin, stíhaný z úřední povinnosti, nutno jej vzíti rovněž v uschování nebo jej zabaviti a zaslati ihned s protokolem, který se o tom zvlášť sepíše, úřadu příslušnému k zahájení trestního řízení proti podezřelému.

§ 234

(1) Při prohlídce papírů se musí pečovati o to, aby se o jejich obsahu nedověděly nepovolané osoby.

(2) Nemohou-li býti papíry vzaté v uschování nebo zabavené ihned sepsány, dají se do obálky, která se uzavře úřední pečetí. Také zúčastněnému, je-li snad při prohlídce přítomen, je dovoleno přiložiti jeho pečeť. Dojde-li k rozpečetění, vyzve se zúčastněný, aby při tom byl přítomen buď sám nebo aby byl přítomen jeho zmocněnec. Nedostaví-li se po takovém vyzvání sám ani jeho zmocněnec nebo nemůže-li býti vyzvání dodáno pro jeho nepřítomnost, provede se přes to rozpečetění s přibráním soudního svědka.

§ 235

(1) Zabavení a domovní a osobní prohlídky proti osobám podléhajícím vojenské trestní soudní pravomoci, dále v budovách vojenských a v budovách a místnostech vojskem obsazených nařizuje a provádí vyšetřující soud. Kdy jsou k tomu oprávněny jiné úřady, ustanovují §§ 131, 133 a 142.

(2) Byly-li vykonány domovní prohlídky mimo místnosti, které jsou určeny pro vojenskou služební potřebu, musí se zúčastněnému dodati ihned neb aspoň během nejbližších čtyřiadvaceti hodin osvědčení o vykonání prohlídky a o jejích důvodech.

(3) O nařízení a provedení zabavení a prohlídek v jiných případech než uvedených v odstavci 1 bude požádán zpravidla příslušný občanský trestní soud, ačli se dožádání pro nebezpečí v prodlení nemusí podle § 145, odst. 2 po případě § 142, odst. 1 zaslati jiným úřadům.

(4) Je-li naléhavé nebezpečí v prodlení, mohou vojenské stráže při stíhání uprchlých zločinců vykonati domovní prohlídku za tím účelem, aby je dopadly, nelze-li včas dosáhnouti orgánu národní bezpečnosti příslušného k takovému úřednímu výkonu.

§ 236

Pro úřady (orgány) občanské, které jsou dožádány, aby provedly zabavení nebo domovní nebo osobní prohlídku, nastoupí na místo ustanovení §§ 226 až 234 předpisy pro ně platné. Těmito předpisy se také řídí opravné prostředky proti opatřením a nařízením těchto úřadů (orgánů).

Hlava XVI.
Ukončení vyhledávacího řízení a podání žaloby.

§ 237

(1) Vyhledávací řízení se ukončí, jakmile bylo dosaženo jeho účelu (§ 140).

(2) Bylo-li vyhledávání svěřeno soudu (§ 143), zašle tento soud po ukončení vyhledávacího řízení spisy neprodleně žalobci.

(3) Veřejný žalobce může nařídit doplnění vyhledávacího řízení.

§ 238

Podle výsledku vyhledávacího řízení, které bylo po případě doplněno, rozhodne veřejný žalobce o tom, zda má býti stíhání obviněného zastaveno, zda má býti na něho podána žaloba nebo zda se má trestní věc postoupiti příslušnému úřadu.

§ 239

(1) Stíhání obviněného musí býti zastaveno:

1. není-li tu činu trestním soudem stihatelného, nelze-li jej obviněnému přičítati nebo zanikla-li jeho trestnost,
2. nepodala-li u trestných činů, které lze stíhati jen na žádost osoby oprávněné, taková osoba příslušnou žádost nebo odvolala-li ji,
3. nelze-li od dalšího řízení pro nedostatek důkazů nebo pro neobyčejnou obtížnost při opatřování průvodních prostředků očekávati nějaký výsledek.

(2) Veřejný žalobce může upustiti od podání žaloby také tehdy, shledá-li, že trestný čin může býti vyřízen kázeňsky (§§ 2 a 455).

§ 240

(1) Rozhodne-li veřejný žalobce po ukončení vyhledávacího řízení neb již za jeho trvání, že stíhání obviněného má býti zastaveno, zastaví v případě, že vyhledávání bylo svěřeno soudu, tento soud, jemuž bude oznámeno rozhodnutí i s důvody, vyhledávací řízení a zpraví o tom obviněného, poškozeného a soukromého žalobce (§ 106).

(2) Nebylo-li vyhledávací řízení svěřeno soudu, postupuje se stejným způsobem jako v § 138, odst. 1.

(3) Byl-li obviněný zatčen, musí býti ihned propuštěn.

§ 241

Trpí-li obviněný duševní chorobou vylučující příčetnost, musí se po skončení vyhledávacího řízení přerušiti další řízení až do jeho uzdravení, není-li důvodů pro zastavení řízení (§ 239), a o tom se zpraví způsobem uvedeným v předcházejícím paragrafu poškozený a soukromý žalobce, jakož i zákonný zástupce a obhájce obviněného. Na toto opatření veřejného žalobce přísluší jmenovaným do osmi dnů po uvědomění stížnost k nejvyššímu vojenskému soudu.

§ 242

(1) Rozhodne-li veřejný žalobce na podkladě ukončeného vyhledávacího řízení nebo bez předchozího vyhledávacího řízení (§ 137, odst. 4), aby byla podána žaloba, vypracuje a podá ji písemně.

(2) V řízení pro trestní věci přikázané k souzení samosoudci krajského vojenského soudu podá vojenský prokurátor u soudu trestní návrh. Formální písemnou žalobu nepodává.

§ 243

(1) Písemná žaloba se zašle soudu a obsahuje:

1. jméno obviněného, a je-li osobou vojenskou, také jeho hodnost a vojskové (kmenové) těleso,
2. přesné označení trestných činů, které jsou předmětem žaloby, a to jejich znaky čerpanými ze skutkového stavu, které odůvodňují zákonné pojmenování a použití určité trestní sazby, při čemž se tyto činy podle zákona pojmenují a uvedou se místa trestního práva platného pro vojsko, jejichž použití se navrhuje,
3. stručné, souvislé a objektivní vylíčení stavu věci čerpané z údajů oznámení a z dosavadního řízení a uvedení průvodních prostředků,
4. údaj, zda je obviněný na svobodě či nikoli, nebo nařídil-li veřejný žalobce jeho zatčení, dále označení soudu, u něhož má býti provedeno hlavní přelíčení.

(2) V řízení pro trestní věci přikázané krajským vojenským soudům podle § 20, č. 1, písm. a) podá vojenský prokurátor u soudu místo formální písemné žaloby jen písemný trestní návrh, obsahující zákonné označení trestného činu.

(3) Seznam svědků a znalců, kteří mají býti obesláni k zjištění pravdy, jakož i ostatních průvodních prostředků, jichž hodlá veřejný žalobce použíti při hlavním přelíčení, musí býti pojat do písemné žaloby (trestního návrhu) nebo k němu přiložen.

§ 244

(1) Předseda přelíčení oznámí písemnou žalobu nebo trestní návrh (§§ 53 a 56) ihned se seznamem průvodních prostředků (§ 243, odst. 3) obviněnému.

(2) Je-li obviněný mimo úřední sídlo soudu, může býti o toto oznámení požádán též vojenský nebo občanský trestní soud, který je v místě pobytu obviněného, nebo představené velitelství obviněného.

(3) Obviněnému se dodá opis písemné žaloby nebo trestního návrhu i s přílohou, stačí však je přečísti, zřekne-li se obviněný protokolárně opisu.

(4) Při oznámení písemné žaloby nebo trestního návrhu se vyzve obviněný, aby se o žalobě vyjádřil a včas (§ 250) předložil případné nové průvodní prostředky; také se poučí, jaká práva mu příslušejí v příčině hájení, a nepoužil-li již beztoho svého práva podle § 102, bude tázán zda si chce obhájce zvoliti sám nebo přenechati jeho určení (§ 88, odst. 3) soudu. O tomto oznámení, poučení a vyzvání, jakož i o prohlášení učiněném obviněným se sepíše protokol.

(5) Byla-li na obviněného v písemné žalobě nebo v trestním návrhu uvalena vyšetřovací vazba, spojí se s oznámením písemné žaloby (trestního návrhu) také výslech obviněného předepsaný v § 178.

(6) Písemná žaloba nebo trestní návrh se dodá v opise i s přílohou také obhájci, jakmile byl zvolen nebo určen.

(7) Je-li obviněný důstojníkem nebo nenáleží-li k vojenským osobám v činné službě, může býti oznámení žaloby a jeho poučení a vyzvání provedeno také doručením, je-li na svobodě.

(8) Oznámením nebo doručením písemné žaloby nebo trestního návrhu je žaloba na obviněného podána.

§ 245

(1) Okolnosti, které se objeví nebo nastanou po podání žaloby, mají na příslušnost soudu vliv jen tehdy, je-li z nich patrno, že místo krajského vojenského soudu je příslušným vrchní vojenský soud nebo že není vůbec odůvodněna žalobou předpokládaná vojenská trestní soudní příslušnost.

(2) V obou případech odvolá žalobce písemnou žalobu (trestní návrh) a pak zařídí soud postoupení trestní věci příslušnému místu. S nařízeného snad již hlavního přelíčení sejde. O postoupení trestní věci se zpraví jak žalovaný a jeho obhájce, tak i poškozený a soukromý žalobce.

Hlava XVII.
Příprava hlavního přelíčení.

§ 246

(1) Po podání žaloby ustanoví soud dobu hlavního přelíčení a zařídí sestavení nalézacího soudu.

(2) Den hlavního přelíčení ustanoví soud pod neplatností tak, aby žalovanému od oznámení žaloby zbyla k přípravě jeho obhajování lhůta nejméně osmi dnů, v řízení před samosoudcem krajského vojenského soudu nejméně tří dnů. Souhlasí-li však žalovaný, může býti tato lhůta zkrácena.

(3) Hlavní přelíčení se koná zpravidla v úředním sídle soudu. Zjednoduší-li se tím však průvodní řízení, může soud za souhlasu veřejného žalobce nařídíti, aby se hlavní přelíčení konalo v místě

ležícím mimo úřední sídlo soudu; v tomto případě pak může býti určení členů nalézacího soudu, kteří nejsou soudci z povolání, vyžádáno také u příslušného místního úřadu místa hlavního přelíčení.

§ 247

(1) Je-li žalovaný vojenskou osobou v činné službě nebo je-li ve vazbě, bude k hlavnímu přelíčení předvolán nebo předveden. Místo a doba hlavního přelíčení musí mu býti oznámeny služebně nejpozději den před tím. Hlášení, že oznámení bylo vykonáno, nutno přiložiti ke spisům.

(2) Ostatní žalované obešle (§ 157) soud k hlavnímu přelíčení s pohrůžkou, že budou předvedeni, a to tak, aby mezi dodáním obsílky a hlavním přelíčením byla doba alespoň tří dnů, v řízení před samosoudcem krajského vojenského soudu nejméně jeden den, jestliže sami nesvolí ke zkrácení lhůty.

(3) Obhájce známý již v době určení lhůty hlavního přelíčení se obešle k hlavnímu přelíčení zároveň s uvědoměním neb obesláním žalovaného, obhájce teprve později ustanovený zároveň s jeho ustanovením.

(4) Mimo žalovaného a jeho obhájce obešle soud k hlavnímu přelíčení svědky a znalce navržené k výslechu v písemné žalobě nebo v trestním návrhu, po případě seznamu (§§ 184 a 206).

(5) Pro obeslání osob, jimž podle mezinárodního práva přísluší exteritorialita neb osobní osvobození, jako svědků k hlavnímu přelíčení jsou rozhodné zásady tohoto práva a platné státní smlouvy.

(6) Svědkové a znalci občanského stavu se mají co možná obeslati tím způsobem, aby mezi dodáním obsílky a dnem, kdy se bude konati hlavní přelíčení, byla doba aspoň tří dnů.

(7) Místo a čas hlavního přelíčení oznámí soud také žalobci, poškozenému a soukromému žalobci, tomuto s doložkou, že hlavní přelíčení bude provedeno, i když se nedostaví.

§ 248

Lze-li očekávati, že hlavní přelíčení potrvá déle, třeba zaříditi, aby mu byli přítomni náhradní soudcové, aby mohli nastoupiti na místo některého člena nalézacího soudu, kdyby ho něco zašlo.

§ 249

(1) Doví-li se soud, že se svědek nebo znalec obeslaný k hlavnímu přelíčení, který však dříve nebyl vyslechnut nebo vzat do přísahy, nebude moci dostaviti k hlavnímu přelíčení pro déle trvající nemoc nebo pro neodstranitelnou překážku, může nařiditi jeho přísežný výslech nebo vzetí do přísahy soudcem vyslaným anebo dožádaným.

(2) Ustanovení § 194, odst. 2 až 5 platí i zde.

§ 250

(1) Žalobce, soukromý žalobce a žalovaný mohou také po podání žaloby a před lhůtou hlavního přelíčení žádati, aby soud doplnil důkazy uvedené v písemné žalobě nebo trestním návrhu (seznamu) nebo opatřil nové důkazy.

(2) Za tím účelem musí podati soudu svůj odůvodněný návrh ústně nebo písemně nejpozději čtvrtého dne, v řízení před samosoudcem krajského vojenského soudu nejpozději v den po oznámení žaloby a v tomto návrhu uvésti přesně svědka, jenž má býti vyslechnut nebo k hlavnímu přelíčení obeslán, dále znalecké nebo jiné důkazy, které mají býti opatřeny, a skutečnosti, které se

mají dokázati. Vojenské osoby z počtu mužstva a gážisté mimo služební třídy v činné službě, jsou-li na svobodě, mohou tento návrh až do uvedené doby podati též do protokolu u svého představeného velitelství, kterýžto protokol nutno ihned odeslati soudu.

§ 251

(1) Soud může průvodní návrhy podané po podání žaloby zamítnouti, je-li okolnost, která má býti dokázána, pro rozhodnutí ve věci samé nepodstatná neb je-li zřejmo, že žalovaný učinil průvodní návrh jen proto, aby se rozhodnutí ve věci zdrželo, rovněž i tenkrát, je-li návrh podán po lhůtě stanovené v § 250, odst. 2, a to v tomto případě, když navrhované pátrání neb obeslání k ustanovenému hlavnímu přelíčení není již možné a odložení hlavního přelíčení (§ 253) není odůvodněno. Toto rozhodnutí soudu nebrání, aby byly opakovány návrhy při hlavním přelíčení a aby nalézací soud o nich rozhodl.

(2) Vyhoví-li soud průvodnímu návrhu, obešle svědky, jejichž výslech je navrhován, jakož i znalce, kteří podle nového průvodního návrhu mají býti slyšeni (§ 206), zpravidla k hlavnímu přelíčení. O tomto obeslání budou zpraveni žalobce, soukromý žalobce, žalovaný a jeho obhájce před hlavním přelíčením.

(3) Bylo-li navrženo provésti jiná doplňovací šetření nebo neodkladné výslechy svědků (§ 249) a vyhoví-li soud návrhu, budou tato šetření a výslechy bez průtahů provedeny důstojníkem justiční služby (§ 110, odst. 2), kterého určí přednosta soudu, nebo dožádáním. O těchto svědeckých výsleších a o jiných soudcovských vyhledávacích úkonech, které se snad stanou nutnými po navržených pátráních, platí obdobně ustanovení § 194, odst. 2 až 5. Rozebírati výsledky takovýchto dodatečných šetření a výslechů zůstává zpravidla (§ 255) vyhrazeno hlavnímu přelíčení.

§ 252

(1) Soud může také z úřední moci nařídit, aby byli k hlavnímu přelíčení obesláni noví svědkové a znalci.

(2) Byla-li žaloba podána přímo (§ 137, odst. 4), je soud dále oprávněn opatřiti jednotlivá šetření a vyhledávací úkony z úřední moci, při čemž se použije ustanovení § 251, odst. 3.

§ 253

(1) Soud může odložiti hlavní přelíčení na návrh nebo z úřední moci, brání-li žalovanému nemoc nebo jiné neodvratné okolnosti, aby se dostavil k hlavnímu přelíčení nebo z jiných závažných důvodů.

(2) Zašlo-li něco obhájce, je to důvodem k odložení jen tenkrát, nemůže-li již býti pro krátkost času přibrán jiný obhájce k hlavnímu přelíčení nebo nemohl-li by se již k obhajování připraviti.

§ 254

(1) Upustí-li žalobce před počátkem hlavního přelíčení zcela nebo částečně od žaloby z jiných důvodů než které jsou uvedeny v § 245, zastaví soud řízení zcela nebo částečně a v prvním případě nedojde k nařízenému snad již hlavnímu přelíčení. Upuštění musí žalobce odůvodniti.

(2) O úplném nebo částečném zastavení řízení budou zpraveni žalovaný a jeho obhájce, poškozený a soukromý žalobce. O právu stížnosti platí ustanovení § 106.

(3) Ustanovení § 241 platí obdobně i po podání žaloby.

§ 255

(1) Konala-li se po podání žaloby ještě soudní pátrání nebo vyšly-li najevo nové trestné činy žalovaným spáchané, může žalobce před počátkem hlavního přelíčení odvolati jím podanou písemnou žalobu (trestní návrh) a zároveň podati novou písemnou žalobu (trestní návrh), nemá-li místa ustanovení § 245. S novou písemnou žalobou (trestním návrhem) se pak postupuje podle předpisu hlavy XVI.

(2) Objeví-li se po podání žaloby pro nově najevo vyšlé trestné činy nebo na podkladě dodatečných soudních pátrání potřeba provésti prokurátorské nebo soudní vyhledávací řízení, odvolá veřejný žalobce žalobu a zahájí nebo doplní vyhledávací řízení, nezdá-li se účelným, aby nově najevo vyšlý trestný čin byl stíhán odděleně. O tomto opatření musí býti zpraven obžalovaný a jeho obhájce.

(3) Jestliže žalovaný po podání žaloby uprchne, zahájí se řízení podle hlavy XXV.

(4) Bude-li nutno odložiti hlavní přelíčení pro odvolání písemné žaloby (trestního návrhu), zařídí to soud.

Hlava XVIII.
Hlavní přelíčení.

A. Veřejnost hlavního přelíčení.

§ 256

Hlavní přelíčení je veřejné pod neplatností.

§ 257

(1) Přístup k veřejnému hlavnímu přelíčení může býti odepřen osobám, které byly opětovně trestány pro zločin proti bezpečnosti života, proti mravnosti nebo proti majetku. Přístupu k veřejnému hlavnímu přelíčení nemají osoby nezletilé, leč že toho vyžaduje účel jejich studia na vysoké škole, osoby ozbrojené, ačli nejsou povinny nositi zbraň podle své služby.

(2) Pro nedostatek místa může předseda vyloučiti osoby později se dostavivší.

(3) Soukromému žalobci a poškozenému, jakož i jejich zákonným zástupcům a jejich zmocněncům musí býti přístup k hlavnímu přelíčení vždy dovolen.

§ 258

(1) Přístup nezúčastněných osob k hlavnímu přelíčení může býti vyloučen pro ohrožení mravnosti, veřejného pořádku, bezpečnosti státu nebo vojenských služebních zájmů.

(2) Veřejnost může býti vyloučena také na návrh poškozeného nebo soukromého žalobce, kdyby v řízení pro křivé obvinění, vydírání nebo pro urážku na cti byla připuštěním veřejnosti přelíčení zmařena ochrana cti a pověsti poškozeného nebo soukromého žalobce.

(3) Dále může býti veřejnost vyloučena, jsou-li s tím srozuměni žalobce, poškozený a soukromý žalobce, pokud jsou přítomni, jakož i žalovaný a jeho obhájce.

(4) Vyloučení veřejnosti se nařídí usnesením soudu, které se učiní v neveřejném zasedání a které se písemně sepíše a opatří důvody. Toto usnesení se prohlásí veřejně.

§ 259

(1) Po přečtení usnesení, kterým se vylučuje veřejnost, musí se všichni posluchači vzdáliti.

(2) Takovým usnesením nejsou však vyloučeni velitelé vojskového tělesa, oddílu a setniny žalovaného a přednosta služebního místa, jemuž žalovaný náleží, důstojníci justiční služby v činné službě, pak poškozený a soukromý žalobce, jakož i jejich zákonní zástupci a zmocněnci.

(3) Předseda může dovolit i jednotlivým jiným osobám, aby byly přítomny.

§ 260

(1) Usnese-li se nalézací soud na vyloučení veřejnosti, může žalovaný žádati, aby byl dovolen přístup třem osobám jeho důvěry. Důvěrníci však musí býti osobami, jimž je dovolen přístup k veřejnému přelíčení podle § 257, odst. 1, a jejich přibráním nesmí býti způsobeno přerušení neb odročení hlavního přelíčení.

(2) Několik společně žalovaných může žádati, aby jim bylo dovoleno dohromady nejvýše šest důvěrníků, o jejichž volbě se mají dohodnouti. Nedojde-li k dohodě, provede výběr z navržených důvěrníků předseda.

§ 261

(1) Jestliže při vyloučení veřejnosti pro ohrožení bezpečnosti státu toho vyžaduje utajení vojenských předmětů, mohou býti usnesením nalézacího soudu vyloučeni po dobu, kdy se o nich jedná, také důvěrníci a osoby uvedené v § 259, odst. 2.

(2) Předseda jest i v tomto případě oprávněn dovoliti jednotlivým osobám, aby byly přítomny.

§ 262

Neveřejné zasedání může býti nařízeno po přísaze nalézacího soudu v každém okamžiku přelíčení, a to pro část nebo pro celé přelíčení. Rozsudek však musí býti vždy vyhlášen veřejně (§ 312).

§ 263

(1) Byla-li veřejnost vyloučena pro ohrožení bezpečnosti státu nebo vojenských služebních zájmů, může býti usnesením nalézacího soudu uloženo přítomným osobám, aby zachovaly v tajnosti skutečnosti, o nichž se dovědí při přelíčení. Toto usnesení se uvede v protokole o přelíčení.

(2) Kdo poruší neoprávněným sdělením tuto povinnost mlčenlivosti, bude potrestán, podléhá-li vojenské trestní soudní pravomoci, svým příslušným soudem prostým nebo tuhým vězením od jednoho týdne do tří měsíců, za okolností zvlášť přitěžujících až do šesti měsíců.

(3) Osoby podrobené občanské trestní soudní pravomoci, které se dopustí tohoto trestného činu, budou potrestány příslušným občanským trestním soudem pro přestupek vězením od jednoho týdne do tří měsíců, s nímž může býti spojen trest na penězích do 5.000 Kčs.

§ 264

Kdo nemaje úředního povolení uveřejní zcela nebo zčásti trestní oznámení, písemnou žalobu nebo jiný úřední spis vojenského trestního řízení, dříve než budou tyto spisy předneseny ve veřejném přelíčení, bude potrestán pro tento trestný čin podle ustanovení § 263, odst. 2 a 3.

B. Úřední úkony předsedy hlavního přelíčení.

§ 265

(1) Předseda vykonává při hlavním přelíčení práva daná mu tímto trestním soudním řádem a pečuje zejména o zachování pokoje a bezpečnosti, vojenské kázně a slušnosti, kterých důstojnost soudu vyžaduje.

(2) Kdo je před soudem vyslýchán nebo soud oslovuje, má mluviti stoje; předseda však může dovoliti výjimku pro tělesné vlastnosti mluvícího, trvá-li výslech déle, a z jiných ohledů.

§ 266

(1) Dávati najevo souhlas nebo nelibost je zakázáno. Předseda je oprávněn volati k pořádku posluchače, kteří takovými projevy nebo jinak ruší přelíčení nebo se chovají způsobem urážejícím vážnost soudu, a je-li toho třeba, vykázati ze zasedací síně jednotlivé nebo i všechny posluchače.

(2) Posluchače, kteří jsou podrobeni vojenské kázeňské pravomoci, předseda oznámí jejich představenému veliteli, aby byli potrestáni; podle okolností může tyto osoby dáti též zatknouti.

(3) O potrestání jiných posluchačů, než kteří jsou uvedeni v odstavci 2, obrátí se předseda na okresní soud jejich bydliště nebo pobytu. Tento soud zakročí tak, jako by se nenáležité chování bylo událo před občanským trestním soudem (§ 185, odst. 5).

§ 267

(1) Ruší-li žalovaný, svědek, znalec, poškozený, soukromý žalobce nebo jejich zákonní zástupci nebo zmocněnci přelíčení neslušným chováním, porušují-li jiným způsobem vážnost příslušející soudu, pronášejí-li nadávky nebo zřejmě neodůvodněná nebo k věci nepatřící obvinění, pokárá je předseda a podle potřeby může nařídíti, aby byli vykázáni, u žalovaného však jen tenkrát, pokračuje-li v svém neslušném chování přes to, že byl napomenut a že mu bylo pohrozeno, že bude ze zasedání vyveden.

(2) Osoby vojenské kázeňské pravomoci podrobené nechť předseda oznámí jejich představenému veliteli, aby byly potrestány; podle okolností může tyto osoby též zatknouti. Je-li žalovaný civilní osoba, uloží mu předseda některý z trestů nebo zostření v § 149, odst. 3 uvedených.

(3) Byl-li žalovaný pro nenáležité chování ze síně vykázán, může býti, je-li na svobodě, držen na rozkaz předsedy pod dozorem až do opětného předvolání před nalézací soud. V přelíčení se pokračuje za jeho nepřítomnosti, před ukončením průvodního řízení musí však býti zavolán do síně a uvědoměn pod neplatností řízení o podstatných okolnostech, které se vyskytly za jeho nepřítomnosti, a o tom, co vypovídaly vyslýchané osoby.

§ 268

(1) Dopustí-li se takové nepřístojnosti obhájce, může býti předsedou pokárán; je-li podroben vojenské kázeňské pravomoci, může být podle okolností oznámen dotčenému představenému, aby byl potrestán. Obhájci, který nepodléhá vojenské kázeňské pravomoci, může nalézací soud uložiti pokutu do jednoho tisíce Kčs, na což mu přísluší do osmi dnů stížnost k nejvyššímu vojenskému soudu. Stížnost má odkladný účinek.

(2) Pokračuje-li obhájce v svém neslušném chování, může mu nalézací soud odejmouti slovo. V tomto případě má žalovaný právo vybrati si z přítomných způsobilých osob jiného obhájce. Není-li to možné a nemůže-li také býti ihned určen obhájce z úřední moci, přeruší se hlavní přelíčení nebo se odročí, aby mohl býti zvolen nebo určen jiný obhájce, je-li obhajování nutné nebo pokládá-li

nalézací soud přibrání obhájce za potřebné. Není-li těchto podmínek, pokračuje se v hlavním přelíčení bez přibrání obhájce.

(3) Každé potrestání obhájce, který není vojákem z povolání, se oznámí jeho příslušnému disciplinárnímu úřadu.

§ 269

(1) Musí-li se hlavní přelíčení přerušiti nebo odročiti pro nepřístojné chování obhájcovo, může mu býti též uložena usnesením nalézacího soudu náhrada útrat způsobených přerušením neb odročením.

(2) Na toto usnesení může si obhájce stěžovati do osmi dnů k nejvyššímu vojenskému soudu. Stížnost má odkladný účinek.

(3) Nabyl-li nález moci práva, má účinnost vykonatelné veřejné listiny.

(4) O výkon se obrátí vojenský soud na příslušný občanský soud.

§ 270

Důstojníci a rotmistři mimo činnou službu, kteří se dostaví ve vojenském stejnokroji, jsou podrobeni pro nepřístojnosti uvedené v §§ 266 až 268, kterých se dopustili při hlavním přelíčení, vojenské kázeňské pravomoci.

§ 271

Veřejný žalobce může býti předsedou pro nepřístojnosti pokárán. Podle okolností předseda oznámí vrchního vojenského prokurátora generálnímu vojenskému prokurátoru, vojenského prokurátora představenému vrchnímu vojenskému prokurátoru, aby byl potrestán.

§ 272

(1) Tresty uložené podle §§ 266 až 268 mohou býti vykonány podle okolností ihned, pokud není dovolena stížnost s odkladným účinkem; oznámení za účelem potrestání učiní se ihned po hlavním přelíčení.

(2) Zakládá-li chování dotčené v uvedených paragrafech čin stihatelný trestním soudem, platí ustanovení § 321.

(3) Prohlásí-li uražený nebo poškozený, že si vyhrazuje právo žalovati pro trestný čin proti němu spáchaný nebo že se ho zříká, není tím dotčeno použití ustanovení obsažených v §§ 266 až 271.

§ 273

(1) Přelíčení řídí předseda.

(2) Je povinen napomáhati vyhledávání pravdy a pečuje o to, aby nedocházelo k výkladům, které by prodlužovaly hlavní přelíčení bez prospěchu pro objasnění věci.

(3) Vyslýchá žalovaného, svědky a znalce a ustanovuje pořadí, v němž mají mluviti ti, kdož žádají o slovo. Provádění jednotlivých důkazů může přenésti na přísedícího ze stavu důstojníků justiční služby.

(4) Obsahuje-li žaloba několik článků, může nařídíti, aby se o každém z nich nebo o jednotlivých jednalo zvlášť.

(5) Budou-li při hlavním přelíčení podány návrhy o jednotlivých článcích řízení, rozhodne o takových mezitímních otázkách předseda, nepřísluší-li podle zákona rozhodnutí nalézacímu soudu.

(6) Odporuje-li žalobce nebo žalovaný takovému návrhu nebo nechce-li předseda vyhověti návrhu, jemuž není odporováno, nebo je-li nutno při vyhovění návrhu přerušiti hlavní přelíčení na více než 24 hodin nebo je odročiti, rozhodne o návrhu nalézací soud. Porady o hlasování, které tomuto, jakož i každému jinému rozhodování nalézacího soudu o vedlejších otázkách předcházejí, mohou se na rozkaz předsedy nebo podle uvážení nalézacího soudu konati také tajně. Rozhodovací důvody musí býti po každé prohlášeny a poznamenány v protokole.

C. Počátek hlavního přelíčení.

§ 274

Před samým zahájením hlavního přelíčení má předseda zjistiti, je-li nalézací soud náležitě obsazen a jsou-li přítomny osoby, které byly příslušným úřadem určeny za soudce nebo zapisovatele. Potom se otáže v neveřejném zasedání členů nalézacího soudu, zapisovatele, jakož i žalobce a žalovaného, není-li u některé ze soudcovských vojenských osob neb u zapisovatele důvod vyloučení neb odmítnutí. O přednesených důvodech se rozhodne podle § 118. Potřebné snad doplnění nalézacího soudu zařídí soud, nekoná-li se však hlavní přelíčení v úředním sídle soudu, předseda. Nelze-li náhradu opatřiti ihned, odloží se hlavní přelíčení. Totéž má nastati, nedostaví-li se žalovaný k hlavnímu přelíčení a nelze-li je konati za jeho nepřítomnosti (§ 278). K hlavnímu přelíčení nedojde, uprchl-li žalovaný (§ 255, odst. 3).

§ 275

(1) Předseda zahájí hlavní přelíčení tím, že dá věc vyvolati zapisovatelem.

(2) Žalovaný se dostaví bez pout. Je-li třeba, může ho předseda dáti pod dozor stráže.

(3) Předměty, jichž bude snad třeba k vedení důkazů a které mají býti předloženy žalovanému nebo svědkům, aby je poznali, musí býti přineseny do soudní síně před počátkem hlavního přelíčení.

§ 276

(1) Nato se otáže předseda žalovaného na jeho osobní poměry a potom vezme do přísahy soudce, kteří nejsou stálými soudci, a přibrané snad soudce náhradní, při čemž k nim pronáší tato slova: „Přísaháte Bohu všemohoucímu a vševědoucímu, že budete povinnosti soudce věrně plniti a že své hlasy odevzdáte podle nejlepšího vědomí a svědomí.“

(2) Soudcové vykonají každý jednotlivě přísahu slovy: „Přísahám, k tomu mi dopomáhej Bůh.“

(3) Soudcové bez vyznání náboženského přísahají tak, že z proslovu předsedova vypustí se slova: „Bohu všemohoucímu a vševědoucímu“ a že přísahu samu vykonají soudcové tito slovem: „Přísahám“.

(4) Je-li na týž den ustanoveno několik hlavních přelíčení, k nimž jsou povoláni tíž soudcové, postačí, poukáže-li předseda v pozdějších přelíčeních na soudcovskou přísahu vykonanou v předešlém hlavním přelíčení.

§ 277

(1) Když byli soudci vzati do přísahy, dá předseda vyvolati zapisovatelem osoby obeslané k hlavnímu přelíčení a vyzve svědky a znalce, připomenuv jim svatost přísahy, kterou mají vykonati nebo vykonali, aby odešli do místnosti pro ně určené a neopouštěli ji na delší čas bez jeho dovolení.

(2) Podle okolností může předseda vyzvati také poškozeného a soukromého žalobce, mají-li býti vyslechnuti jako svědci, aby zatím opustili zasedací síň. Po svém výslechu musí však býti, žádají-li o to, zpraveni o tom, co se projednalo za jejich nepřítomnosti.

(3) Předseda učiní též opatření, aby se svědkové a znalci mezi sebou a s obžalovaným nedomlouvali nebo spolu nehovořili neb nevzdalovali se o své újmě.

(4) Předseda může konečně ve všech případech, kde to pokládá za účelné pro vypátrání pravdy nařiditi, aby znalci jak při výslechu žalovaného, tak i svědků zůstali v zasedací síni.

§ 278

(1) Jestliže se svědci nebo znalci nedostavili k hlavnímu přelíčení nebo se oni nebo žalovaný předčasně vzdálili, učiní předseda, lze-li se nadíti rychlého obeslání nepřítomných, potřebné opatření, aby se bez prodlení dostavili, a podle okolností také nařídí, aby byli ihned předvedeni.

(2) Hlavní přelíčení, k němuž se obžalovaný nedostavil, může se konati za jeho nepřítomnosti a může se vynésti rozsudek, avšak pod následky zmatečnosti jen tehdy, jde-li o trestný čin, na který je v zákoně uložen trest peněžitý nebo trest na svobodě nejvýše do pěti let sám o sobě nebo vedle trestu peněžitého, a byl-li žalovaný před tím o celém obsahu obvinění vyslechnut soudcem nebo žalobcem a o ustanovení hlavního přelíčení včas zpraven.

(3) Koná-li se hlavní přelíčení za nepřítomnosti žalovaného a není-li zastoupen obhájcem, musí soud zříditi obhájce z moci úřední, je-li na trestný čin podle trestních sazeb, jichž má býti použito, ustanoven trest přesahující šest měsíců.

(4) Žalovaný může proti rozsudku vynesenému za jeho nepřítomnosti podat do tří dnů od doručení odpor u soudu, který rozsudek vynesl. O odporu rozhoduje nadřízený soud, vyslechnuv veřejného žalobce. Prokáže-li žalovaný, který včas podal odpor, že mu zabránila vojenská služba nebo neodvratná překážka, aby se dostavil k hlavnímu přelíčení, nařídí se nové hlavní přelíčení. Nedostaví-li se žalovaný ani k novému hlavnímu přelíčení, stane se rozsudek napadený odporem pravomocným. Byl-li odpor zamítnut, nemá žalovaný proti rozsudku opravného prostředku.

(5) Podává-li žalovaný zároveň s odporem odvolání nebo zmateční stížnost nebo podává-li odvolání nebo zmateční stížnost veřejný žalobce, rozhodne soud, jemuž se předkládají podle § 339 nebo § 355 spisy k rozhodnutí o opravném prostředku, nejprve o odporu, a jen tehdy, bude-li odpor zamítnut, rozhodne o odvolání nebo zmateční stížnosti.

(6) Nemůže-li se konat hlavní přelíčení za nepřítomnosti žalovaného nebo nemůže-li se v něm pokračovat, protože nejsou splněny podmínky stanovené v odstavci druhém nebo protože nalézací soud má za to, že nelze očekávat v nepřítomnosti žalovaného uspokojující objasnění skutkových okolností, je třeba ustanovit nové hlavní přelíčení.

(7) Uprchne-li žalovaný během hlavního přelíčení, skončí se hlavní přelíčení a zavede se řízení podle hlavy XXV.

(8) Zemřel-li žalovaný před skončením hlavního přelíčení, zastaví se řízení usnesením nalézacího soudu.

(9) Je-li okamžité obeslání nedostavivšího se svědka nebo znalce nemožné, rozhodne nalézací soud vyslechnuv žalobce, soukromého žalobce, žalovaného a jeho obhájce, zda má hlavní přelíčení býti přerušeno, odročeno nebo zda má v něm býti pokračováno a zda se při pokračování mají místo ústního výslechu oněch svědků nebo znalců přečísti jejich výpovědi učiněné v dosavadním řízení, nebo nebyli-li ještě slyšeni, zda se má provésti jejich výslech podle § 249. Nalézací soud může toto usnesení odložiti též na pozdější dobu.

§ 279

(1) O potrestání svědka a znalce, který bez omluvy nepřišel k hlavnímu přelíčení a nepatří k vojenským osobám v činné službě, platí obdobně ustanovení §§ 185 a 208. Potrestání nezávisí na tom, bylo-li hlavní přelíčení přerušeno neb odročeno.

(2) Bylo-li hlavní přelíčení přerušeno neb odročeno, protože se nedostavil svědek nebo znalec, může býti takový svědek nebo znalec, je-li vojenskou osobou v činné službě a neomluvil-li své nedostavení, zvláštním usnesením nalézacího soudu odsouzen k útratám hlavního přelíčení, které bylo zmařeno jeho nedostavením, při čemž obdobně platí ustanovení § 269, odst. 2 až 4.

(3) Nenáleží-li nedostavivší se svědek nebo znalec k vojenským osobám v činné službě, obrátí se vojenský soud za účelem jeho odsouzení k náhradě útrat za zmařené hlavní přelíčení na onen okresní soud, který podle § 185 má býti požádán za potrestání nedostavivšího se. Tento soud má zakročiti tak, jako by se byl svědek nebo znalec bez omluvy nedostavil k hlavnímu přelíčení před občanským trestním soudem (§ 185, odst. 5).

(4) Aby se zabezpečilo dostavení svědka, který nepřišel, může proti němu býti vydán, je-li vojenskou osobou v činné službě, předváděcí rozkaz, jinak se požádá o jeho předvedení příslušný občanský úřad.

§ 280

(1) Nedostaví-li se obhájce k hlavnímu přelíčení v trestní věci, kde je obhajování nutné, nebo vzdálí-li se předčasně a není-li možno ihned přibrati jiného obhájce (§ 268, odst. 2), hlavní přelíčení se přeruší neb odročí.

(2) V případech, kde není nutné obhajování, přeruší se neb odročí hlavní přelíčení pro nedostavení nebo předčasné vzdálení zvoleného nebo určeného obhájce toliko tenkráte, pokládá-li nalézací soud přibrání obhájce za žádoucí.

(3) Nedostaví-li se obhájce bez omluvy k přelíčení, ač byl řádně obeslán, nebo vzdálí-li se před koncem přelíčení, bude oznámen svému představenému velitelství, je-li podroben vojenské kázeňské pravomoci, jinak svému příslušnému disciplinárnímu úřadu, aby byl potrestán. V takových případech platí obdobně § 269.

§ 281

Není-li tu žádné z překážek uvedených v §§ 278 až 280, dá předseda, když svědkové a znalci (§ 277, odst. 4) odstoupili, přečísti pod neplatností písemnou žalobu, v řízení před samosoudcem krajského vojenského soudu pak přednésti vojenským prokurátorem trestní návrh.

D. Výslech žalovaného.

§ 282

(1) Potom vyslechne předseda žalovaného o obsahu žaloby. Je-li několik žalovaných, může předseda nařídit, aby každý byl vyslýchán jednotlivě v nepřítomnosti druhých.

(2) Prohlásí-li žalovaný k dotazu, že písemné žalobě nerozuměl, vysvětlí mu ji předseda.

(3) Odpoví-li žalovaný na žalobu prohlášením, že je nevinen, má mu předseda vysvětliti, že je oprávněn vyjádřiti se souvisle proti žalobě o skutkovém stavu věci a po provedení každého jednotlivého průvodního prostředku učiniti k němu své připomínky, dále že může znovu učiniti návrhy na doplnění průvodního řízení, které učinil v dosavadním řízení, k nimž však nebylo přihlédnuto, a navrhnouti, aby byly znovu provedeny důkazy.

(4) Odchyluje-li se žalovaný od svých dřívějších výpovědí, bude tázán, z jakých důvodů se odchyluje. Předseda může v tomto případě, jakož i tehdy, odpírá-li žalovaný odpověď, dáti přečísti protokol sepsaný o dřívějších jeho výpovědích celý nebo zčásti.

(5) Žalovaný nemůže býti nucen, aby na otázky jemu dané odpověděl.

(6) Žalovanému je volno rozmlouvati také při hlavním přelíčení se svým obhájcem; není mu však dovoleno raditi se se svým obhájcem přímo o odpovědi na jednotlivé otázky jemu dané.

(7) Jinak platí obdobně ustanovení hlavy XI.

E. Průvodní řízení.

§ 283

(1) Po výslechu žalovaného se provedou důkazy v pořadí určeném předsedou a zpravidla napřed důkazy uváděné žalobcem.

(2) Žalobce může upustiti během hlavního přelíčení od průvodního prostředku, ale jen souhlasí-li s tím žalovaný. Rovněž žalovaný může upustiti od průvodního prostředku, je-li s tím srozuměn žalobce.

(3) Nalézací soud může se také bez návrhu žalobce neb žalovaného usnésti, aby od jednotlivých připravených průvodních prostředků bylo upuštěno, staly-li se během hlavního přelíčení zcela zbytečnými.

(4) Jak předseda, tak i nalézací soud mohou nařídíti během hlavního přelíčení na návrh anebo z úřední moci výslech nových svědků a znalců, od nichž lze podle průběhu přelíčení očekávati vysvětlení o podstatných skutečnostech, pak provedení neb opatření jiných nových průvodních prostředků. Vyžaduje-li provedení nových důkazů nutně přerušení hlavního přelíčení na více než čtyřiadvacet hodin neb odročení, rozhoduje vždy nalézací soud. Potřebná obeslání a po případě předvedení zařídí předseda.

(5) Ohledání nařízené v hlavním přelíčení vykoná nalézací soud, a dá-li se to těžko provésti, předseda s dvěma členy a zapisovatelem nalézacího soudu. V tomto případě podá předseda ihned po ukončení ohledání nalézacímu soudu zprávu. Místo a čas ohledání, které se má provésti, musí se oznámiti pod neplatností včas žalobci, žalovanému a jeho obhájci a musí se dovoliti jim, jakož i poškozenému, soukromému žalobci a jejich zákonným zástupcům a zmocněncům, aby byli přítomni. Ustanovení § 132, odst. 1 platí obdobně.

(6) Vyšetření a opatření nového průvodního prostředku nemůže býti odepřeno proto, že průvodní prostředek nebo skutečnost, která se má dokázati, byly předneseny pozdě.

§ 284

(1) Pro výslech svědků a znalců při hlavním přelíčení platí všeobecně ustanovení hlavy XIII a XIV, nejsou-li níže uvedeny odchylky.

(2) Svědci a znalci se vyvolávají jednotlivě a jsou vyslýcháni v přítomnosti žalovaného. Před svým výslechem budou napomenuti, aby mluvili pravdu. Znalci, kteří jsou v této své funkci již všeobecně pod přísahou, a svědci a znalci, kteří již byli vzati v předběžném řízení do přísahy, se znovu do přísahy neberou, nýbrž se jim jen připomene svatost vykonané již přísahy.

(3) Mimo tento případ se vezme znalec podle § 209 do přísahy, až odpoví na všeobecné otázky a před svým dalším výslechem.

(4) Svědci se berou do přísahy po svém výslechu. Od vzetí do přísahy se může upustiti, jsou-li s tím srozuměni žalobce a žalovaný; nalézací soud může se však také z úřední moci usnésti, aby svědek nebyl brán do přísahy.

(5) O tom mají-li se vzíti do přísahy svědci nebo znalci, kteří na rozkaz předsedy nebo podle usnesení nalézacího soudu byli předvoláni z úřední moci, má rozhodnouti nalézací soud vyslechnuv žalobce a žalovaného.

(6) Musí-li býti hlavní přelíčení přerušeno neb odročeno proto, že svědek nezákonně odpírá výpověď nebo složiti přísahu nebo že znalec nezákonně odpírá spolu působiti při ohledání nebo podati posudek nebo vykonati přísahu, použije se vedle ustanovení §§ 193 a 208 také obdobně ustanovení § 279, odst. 2 a 3.

§ 285

(1) Předseda má pečovati o to, aby svědek, který ještě nebyl slyšen, nebyl přítomen při provádění důkazů vůbec a aby znalec, který ještě nebyl slyšen, nebyl přítomen výslechu jiného znalce o témž předměte.

(2) Postavení tváří v tvář (§§ 167 a 198) nařizuje předseda.

(3) Svědci a znalci mají po svém výslechu býti přítomni v zasedání tak dlouho, dokud je předseda nepropustí. Zda mohou dále prodlévati v zasedací síni, posuzuje se podle §§ 257 až 262.

(4) Předseda může nařídíti, aby se svědci po svém výslechu vzdálili ze zasedací síně a později zase byli zavoláni a vyslýcháni znovu buď sami nebo v přítomnosti jiných svědků.

(5) Svědci si nesmějí navzájem činiti výtky pro své výpovědi.

(6) Žalovaný musí býti po výslechu každého svědka, znalce nebo spolužalovaného a po přečtení každého protokolu nebo listiny otázán, má-li co podotknouti.

§ 286

(1) Mimo předsedu jsou oprávněni také ostatní soudci a náhradní soudci, pak žalobce a žalovaný, jakož i jeho obhájce, když jim k tomu udělil slovo předseda, oprávněni dávati otázky každé vyslýchané osobě, zvláště také žalovanému. Předseda je oprávněn zamítnouti otázky, které pokládá za nevhodné. Dávají-li se otázky nejasné nebo nesrozumitelné, vyzve předseda tazatele, aby svůj úmysl vysvětlil, nebo jasně vyjádřil.

(2) Předseda může zakázati dávání přímých otázek, zneužívá-li tazatel práva dávati otázky, ač byl několikráte napomenut.

§ 287

(1) Předseda je oprávněn výjimečně v zájmu svobody výpovědi nařídíti žalovanému, aby se ze zasedací síně při výslechu svědka nebo spolužalovaného vzdálil. Když však byl zase přiveden a

když jej vyslechl o tom, o čem se v jeho nepřítomnosti jednalo, musí mu oznámiti vše, co se událo v jeho nepřítomnosti, zejména výpovědi, které byly mezitím učiněny.

(2) Nedošlo-li k tomuto oznámení, musí se tak pod neplatností v každém případě před skončením průvodního řízení učiniti dodatečně.

§ 288

(1) Protokoly o výslechu spoluúčastněných a svědků, pak posudky znalců se smějí předčítati jen v těchto případech:

1. Jestliže vyslechnutí zatím zemřeli, je-li jejich pobyt neznámý nebo nelze-li dobře uskutečniti jejich osobní dostavení pro jejich věk, pro nemoc nebo churavost nebo pro vzdálenost místa pobytu, pro příliš veliké výdaje nebo proto, že by se způsobilo rušení vojenské služby nebo z jiných závažných důvodů,
2. odchylují-li se osoby vyslechnuté při hlavním přelíčení v podstatných částech od svých dříve učiněných výpovědí nebo od podaného posudku,
3. odeprou-li vypovídati svědci, aniž jsou k tomu oprávněni, nebo spoluobvinění,
4. jsou-li s přečtením srozuměni žalobce i žalovaný a souhlasí-li předseda, nebo
5. náleží-li slyšenému svědkovi podle mezinárodního práva exteritorialita nebo osobní osvobození.

(2) Znalecký posudek podaný v řízení před hlavním přelíčením smí také býti předčítán, byl-li při poškozeních na těle podán vojenským lékařem v činné službě nebo jiným lékařem ustanoveným ve veřejné lékařské službě bez předchozího soudního ohledání (§ 220, odst. 4) nebo byl-li posudek podán podle § 214, odst. 2 a § 215, odst. 1 od vojenského zdravotnického poradního sboru nebo od jiného státního odborného úřadu, ústavu nebo takového orgánu.

(3) Odporuje-li žalobce nebo žalovaný předčítání protokolu nebo posudku, jež předseda nařídil, rozhodne nalézací soud, zda se mohou předčítati.

(4) Důvod předčítání poznamená se vždy v protokole o přelíčení.

(5) Zápisy o ohledání a nálezy, zprávy o poranění, trestní nálezy vydané dříve proti žalovanému, jeho osobní a mravní doklady, úřední oznámení a vysvědčení, jakož i listiny a písemnosti jiného druhu, které jsou pro věc důležité, musí býti předčítány, nezřeknou-li se toho jak žalobce, tak i žalovaný, jakož i předseda.

(6) Protokol sepsaný o výpovědi svědka osvobozeného od svědecké povinnosti se nesmí předčítati, jestliže se takový svědek dodatečně, zejména při hlavním přelíčení, domáhá zproštění svědecké povinnosti.

§ 289

Během průvodního řízení nebo na jeho konci dá předseda žalovanému, a je-li toho třeba, svědkům a znalcům předložiti předměty, které mohou přispěti k objasnění skutkového stavu, a vyzve je, aby se vyjádřili, zda je poznávají.

§ 290

(1) Po provedení důkazu se otáže předseda žalobce, soukromého žalobce, žalovaného a obhájce, přejí-li si učiniti návrh na doplnění průvodního řízení.

(2) Při záporné odpovědi nebo po zamítnutí takového návrhu prohlásí předseda průvodní řízení za skončené.

F. Řeči žalobce, žalovaného a jeho obhájce.

§ 291

(1) Když bylo průvodní řízení skončeno, udělí předseda slovo žalobci, aby učinil a odůvodnil své návrhy jak o vině žalovaného, tak i o trestních ustanoveních, kterých by se mělo proti němu použíti. Určitého návrhu o výměře trestu v mezích trestní sazby nemá žalobce činiti. V řízení před samosoudcem krajského vojenského soudu se může vojenský prokurátor omeziti na to, že všeobecně učiní návrh na použití zákona.

(2) Žalovaný a jeho obhájce mají právo na to odpověděti. Je-li několik žalovaných, ustanoví předseda pořadí řečí. Chce-li žalobce odpověděti na vývody žalovaného neb obhájce, náleží žalovanému a jeho obhájci vždy poslední slovo.

§ 292

(1) Shledá-li žalobce podle výsledku hlavního přelíčení, že žalovaný nemá býti odsouzen, nebo ustoupil-li soukromý žalobce při hlavním přelíčení od žádosti za trestní stíhání (§ 105), upustí žalobce od žaloby.

(2) Upuštění od žaloby nutno odůvodniti.

§ 293

(1) Vidí-li žalobce, že se skutkový stav průvodním řízením tak změnil, že se žalovaný jeví vinen jiným trestným činem, než pro který byl žalován podle písemné žaloby nebo trestního návrhu, přednese po ukončení průvodního řízení buď svůj žalobní návrh opírající se o změněný skutkový stav nebo podá návrh na přerušení neb odročení hlavního přelíčení, aby podal odpovídající žalobu.

(2) Shledá-li žalobce během hlavního přelíčení, že se žalovaný dopustil mimo trestný čin, který je předmětem žaloby, ještě jiného trestného činu, který se trestá vojenským soudem, může žalobu rozšířiti též na tento trestný čin.

(3) Žalobce může však také navrhnouti, aby hlavní přelíčení bylo přerušeno neb odročeno za tím účelem, aby byla podána odpovídající žaloba neb aby mu bylo vyhrazeno samostatné stíhání trestných činů nově najevo vyšlých.

(4) U trestných činů, které smějí býti stíhány jen na žádost oprávněného, může žalobce učiniti návrhy uvedené v předešlém odstavci, jen když oprávněný žádal předtím za trestní stíhání.

§ 294

(1) Přesvědčí-li se žalobce při hlavním přelíčení, že čin, který tvoří základ žaloby, nenáleží pod vojenskou trestní soudní pravomoc předpokládanou žalobou, navrhne, aby věc byla postoupena příslušnému místu.

(2) Totéž se stane, přesvědčí-li se vojenský prokurátor při hlavním přelíčení před krajským vojenským soudem (před samosoudcem krajského vojenského soudu), že pro samotný čin, který je podkladem žaloby, nebo pro spojení s jiným trestným činem je věcně příslušný vrchní vojenský soud (senát krajského vojenského soudu).

§ 295

(1) O návrhu žalobcově na přerušení nebo odročení hlavního přelíčení za tím účelem, aby byla podána žaloba neb aby trestní věc byla postoupena, učiněném podle §§ 293 a 294, musí býti vyslechnut žalovaný.

(2) Byla-li žaloba změněna nebo rozšířena, je předseda povinen vysvětliti žalovanému změnu žaloby a přesvědčiti se, porozuměl-li žalovaný následkům této změny.

(3) Když se tak stalo, musí se otázati žalovaného, přeje-li si k přípravě obhajování, aby pro změnu žaloby bylo hlavní přelíčení přerušeno neb odročeno.

(4) Tato otázka a odpověď na ni musí býti pod neplatností zapsány do protokolu o hlavním přelíčení.

§ 296

(1) Řeči žalobce, žalovaného a jeho obhájce nesmějí býti přerušovány. Toliko předseda smí je přerušiti, poškozuje-li neb ohrožuje-li jejich obsah veřejný pořádek, mravnost, vojenskou kázeň nebo vojenské služební tajemství, obsahují-li trestný čin nebo výrazy, které se bez nutnosti dotýkají cti třetí osoby, zmiňují-li se o takové okolnosti, jejíž důkaz podle vojenského trestního práva je vyloučen, konečně přednášejí-li se vývody rozvláčné, které s věcí zřejmě nejsou v žádné souvislosti.

(2) Vyžaduje-li toho nepatrné vzdělání žalovaného nebo jeho neobratnost ve způsobu vyjadřování nebo v jednací řeči, vysvětlí mu předseda v krátkém výtahu obsah řečí, a to podle potřeby pomocí tlumočníka.

G. Porada a usnášení nalézacího soudu.

§ 297

(1) Když předseda prohlásil přelíčení za skončené, odebéře se nalézací soud se zapisovatelem do poradní síně, aby vynesl rozsudek, nebo dá předseda za tím účelem vykliditi zasedací síň. Žalovaný, je-li ve vazbě, bude odveden zatím ze zasedací síně, žalovaný, který je na svobodě, bude vzat, je-li potřebí, na rozkaz předsedův pod dozor.

(2) Usnášení smí se zúčastniti jen ten člen nalézacího soudu, který byl přítomen celému průběhu hlavního přelíčení.

(3) Po čas porady a hlasování nesmějí se členové nalézacího soudu a zapisovatel stýkati s jinými osobami.

§ 298

Předseda shrne výsledek přelíčení a zahájí poradu o rozsudku, který má býti vynesen. Po skončení porady se hlasuje podle ustanovení obsažených v §§ 74 a 79.

§ 299

Shledá-li nalézací soud, že je třeba dalšího objasnění věci, nařídí usnesením doplnění řízení a za tím účelem, je-li třeba, přerušení neb odročení přelíčení.

§ 300

(1) Uzná-li nalézací soud na podkladě návrhu na postoupení učiněného žalobcem nebo též bez takového návrhu během hlavního přelíčení, nebo když bylo skončeno, že žalovaný nepodléhá vojenské trestní soudní pravomoci, má ihned rozsudkem vysloviti svou nepříslušnost.

(2) Totéž se má státi a věc se odkáže ihned příslušnému činiteli, má-li samosoudce nebo senát krajského vojenského soudu za to, že trestní věc náleží do pravomoci senátu krajského vojenského soudu nebo vrchního vojenského soudu.

(3) Takový rozsudek samosoudce krajského vojenského soudu (§ 53, odst. 1, první věta) nahrazuje pak pro další řízení před senátem krajského vojenského soudu nebo před vrchním vojenským soudem žalobu podanou bez vyhledávacího řízení.

(4) Nalézací soud se usnese, zda se má ponechati vyšetřovací vazba v platnosti až do opatření příslušného soudu (žalobce).

§ 301

Nalézací soud se nemůže prohlásit nepříslušným proto, že věc může býti podle § 2 vyřízena kázeňsky. Senát krajského vojenského soudu a nalézací senát vrchního vojenského soudu se nemohou prohlásit nepříslušnými, náleží-li podle jejich mínění trestní věc před samosoudce nebo před senát krajského vojenského soudu. Byla-li věc soudem vyšší stolice odkázána krajskému vojenskému soudu, nemůže se samosoudce nebo senát krajského vojenského soudu prohlásit nepříslušným.

§ 302

(1) Návrhy žalobcovými je nalézací soud jen potud vázán, že nemůže žalovaného uznati vinným činem, na který žaloba ani původně nezněla, ani při hlavním přelíčení nebyla rozšířena.

(2) Má-li nalézací soud za to, že skutečnosti, které jsou podkladem žaloby, samy o sobě nebo ve spojení s okolnostmi, které vyšly najevo teprve při hlavním přelíčení, zakládají jiný nežli v žalobě uvedený trestný čin, vynese rozsudek bez ohledu na to, je-li zde návrh žalobce k tomu směřující či nikoliv, podle svého právního přesvědčení a není při tom vázán na označení obsažené v žalobě. Zakládá-li čin žalovaného podle mínění nalézacího soudu trestný čin, na který je uložen těžší trest, než na který zní žaloba, nebo lze-li naň použíti zákonného označení, které činí nutným připraviti obhajování v novém směru, má nalézací soud před vynesením rozsudku pod neplatností vyslechnouti žalobce a žalovaného a rozhodnouti o jejich případných návrzích na přerušení neb odročení hlavního přelíčení.

(3) Je-li čin podle mínění nalézacího soudu zločinem, který podle § 88, odst. 1 činí nutným přibrati obhájce, může nalézací soud vynésti rozsudek vůbec jen tenkrát, měl-li žalovaný při hlavním přelíčení obhájce. Nebylo-li tomu tak, ustane v hlavním přelíčení a rozhodnutí ponechá novému hlavnímu přelíčení, k němuž se přibere obhájce.

(4) Ustanovení druhého odstavce o slyšení žalobce a žalovaného před vynesením rozsudku se nevztahuje na řízení před samosoudcem krajského vojenského soudu (§ 53, odst. 1, první věta), ani na změnu označení kázeňských poklesků.

§ 303

(1) Je-li žalovaný v řízení před senátem krajského vojenského soudu (§ 53, odst. 1, druhá věta) nebo před vrchním vojenským soudem obviňován při hlavním přelíčení ještě z jiného činu, než pro

který byl žalován, může nalézací soud k návrhu veřejného žalobce (§ 293, odst. 2 a 3) rozšířiti přelíčení a rozsudek i na tento čin.

(2) Je-li však nový čin podle mínění nalézacího soudu zločinem, který podle § 88, odst. 1 činí nutným přibrání obhájce, mohou přelíčení a rozsudek býti rozšířeny na tento čin toliko tenkrát, měl-li žalovaný při hlavním přelíčení obhájce.

(3) Souhlasu žalovaného, aby nový čin byl pojat do přelíčení a rozsudku, je třeba jen tenkrát, jestliže by žalovaný při svém odsouzení pro tento trestný čin podlehl přísnějšímu trestnímu ustanovení, než je ono, jehož se mělo použíti na nejtěžší trestný čin uvedený v písemné žalobě.

(4) Odepře-li žalovaný v takovém případě svůj souhlas k současnému projednání nebo nemůže-li býti rozhodnuto, poněvadž je třeba pečlivější přípravy, nebo konalo-li se hlavní přelíčení podle odstavce 2 bez přibrání obhájce, má se rozsudek omeziti na předmět žaloby a veřejnému žalobci se vyhradí samostatné stíhání pro čin k tomu přistoupivší.

(5) Totéž se stane ve všech případech, neshledá-li nalézací soud důvodů vyhověti návrhu veřejného žalobce na přerušení neb odročení hlavního přelíčení.

(6) Nalézací soud se též může usnésti na přerušení neb odročení na návrh nebo z úřední moci. Podle okolností může hlavní přelíčení ukončiti a rozhodnouti o všech trestných činech žalovanému za vinu kladených vyhraditi novému hlavnímu přelíčení.

(7) V tomto případě, jakož i vyhradí-li se veřejnému žalobci samostatné stíhání činu nově najevo vyšlého, musí veřejný žalobce do osmi dnů zavésti prokurátorské nebo soudní vyhledávací řízení nebo podati žalobu.

§ 304

(1) V řízení před samosoudcem krajského vojenského soudu (§ 53, odst. 1, první věta) může k odsouzení pro čin nově najevo vyšlý k návrhu vojenského prokurátora (§ 293, odst. 2 a 3) dojíti vždy, náleží-li do oboru jeho působnosti a není-li též se stanoviska obhajoby třeba pečlivější přípravy. Náleží-li nově najevo vyšlý čin do oboru působnosti senátu krajského vojenského soudu nebo vrchního vojenského soudu, má se nalézací soud zdržeti vynesení rozsudku též o trestném činu, který náleží do jeho oboru působnosti a postupovati podle § 300.

(2) Jinak bude ustanovení § 303 obdobně použito i pro řízení před samosoudcem krajského vojenského soudu (§ 53, odst. 1, první věta).

§ 305

(1) Nalézací soud, vynášeje rozsudek, má přihlížeti jen k tomu, co se událo při hlavním přelíčení. Spisů lze použíti jako důkazních prostředků toliko tenkrát, když byly při hlavním přelíčení předčítány.

(2) Nalézací soud zkoumá pečlivě a svědomitě průvodní prostředky vzhledem k jejich hodnověrnosti a důkazní moci jak jednotlivě, tak i v jejich vnitřní souvislosti a rozhoduje podle volného přesvědčení.

§ 306

(1) Žalovaný bude rozsudkem nalézacího soudu žaloby zproštěn:

1. Toto ustanovení pozbylo platnosti zákonem č. 89/1918 Sb.),

2. jde-li o přečin (přestupek), který smí býti stíhán trestním soudem toliko na žádost oprávněného, a ukáže-li se, že řízení bylo zavedeno bez takové žádosti nebo pokračovalo-li se v něm proti výslovné vůli oprávněného,
3. sezná-li nalézací soud, že na čin, který je podkladem žaloby, není stanoven trest nebo že tu není skutková podstata nebo že není prokázáno, že se žalovaný dopustil skutku jemu za vinu kladeného, nebo že jsou tu okolnosti, které trestnost vylučují nebo ruší, nebo že stíhání je vyloučeno z jiných důvodů než uvedených pod č. 2.

(2) Nastane-li nebo zjistí-li se některá z okolností uvedených pod č. 2 před počátkem průvodního řízení nebo před jeho skončením, nutno vynésti rozsudek, aniž se průvodní řízení provede nebo v něm pokračuje.

(3) Upustil-li žalobce po zahájení hlavního přelíčení od žaloby dříve, než se nalézací soud odebéře k usnášení rozsudku, zastaví předseda trestní řízení usnesením.

§ 307

Rozsudek, který vypracuje předseda a podepíší předseda a zapisovatel, obsahuje:

1. nadpis: „Jménem republiky",
2. pojmenování soudu a jména a hodnosti předsedy nalézacího soudu, zapisovatele, žalobce, soukromého žalobce a obhájce,
3. jméno a příjmení žalovaného, jakož i jméno, pod nímž snad mimo to je ještě znám, jeho rodiště, domovskou příslušnost, stáří, náboženství, rodinný stav, hodnost, vojskové těleso (úřad, ústav), veřejné hodnosti (tituly) a akademické hodnosti (živnost, zaměstnání), jeho bydliště nebo místo pobytu, jsou-li tyto okolnosti známy,
4. zákonné označení trestných činů, na které se vztahovala původní nebo změněná žaloba,
5. den a místo hlavního přelíčení a vynesení rozsudku,
6. odsouzení nebo zproštění žalovaného žaloby nebo výrok o nepříslušnosti,
7. odůvodnění, které se oddělí od rozsudečného výroku.

(2) Nedodrží-li se ustanovení obsažená pod č. 6 a 7, je to důvodem zmatečnosti.

§ 308

(1) Je-li žalovaný odsouzen, obsahuje rozsudečný výrok dále:

1. kterým skutkem byl žalovaný uznán vinným, a to s výslovným označením skutkových okolností, které slouží k rozlišování a podmiňují určitou trestní sazbu,
2. který trestný čin je založen skutečnostmi, jež se pokládají za prokázané a jimiž byl žalovaný uznán vinným (kvalifikace),
3. k jakému trestu a k jakým trestním následkům se žalovaný odsuzuje,
4. kterých ustanovení trestního zákona nebo trestních předpisů bylo naň použito,
5. uloží-li se trest na penězích, určení trestu na svobodě, který má na jeho místo nastoupiti, bude-li trest na penězích nedobytným, a konečně
6. opatření o započítání prozatímní vazby nebo vyšetřovací vazby nebo odpykaného snad trestu kázeňského nebo soudního do ukládaného trestu.

(2) Uzná-li se na trest smrti proti několika osobám, určí se v rozsudku také pořadí, v kterém mají býti odsouzení popraveni.

(3) Nedodrží-li se ustanovení obsažená pod čísly 1, 2 a 3, je to důvodem zmatečnosti.

§ 309

(1) Nalézací soud je oprávněn, sběhnou-li se důležité a převládající polehčující okolnosti,

1. uznati místo stanoveného trestu smrti zastřelením na žalář nebo na těžký žalář ne méně než tří let, na těžký žalář však jen tehdy, je-li na trestný čin, i když tu není zvláštních známek, které podmiňují uložení trestu smrti, stanoven těžký žalář,
2. snížiti trvání trestu žaláře, který by se měl vyměřiti mezi desíti a dvacíti lety nebo doživotně, nikoli však pod tři léta, stupeň trestu žaláře nemůže však změniti,
3. v případech, kde je stanoven trest žaláře mezi pěti a desíti lety, uznati jak na mírnější stupeň trestu žaláře, tak i snížiti trvání trestu, nikoli však pod jeden rok.

(2) Tohoto mimořádného práva se užije také při oněch dočasných trestech na svobodě, které mají nastoupiti místo stanoveného trestu smrti proto, že pachatel v době činu nepřekročil ještě věk 20 let nebo že čin zůstal pokusem.

§ 310

(1) V důvodech rozsudku nutno uvésti, které skutečnosti a z kterých důvodů považuje nalézací soud za prokázané nebo neprokázané, dále nutno vypočísti důvody, které byly rozhodné při rozhodování o právních otázkách a pro usnesení o návrzích učiněných při hlavním přelíčení, avšak zamítnutých.

(2) Při odsouzení musí se uvésti přitěžující a polehčující okolnosti.

(3) Při zprošťujícím rozsudku nutno výslovně uvésti případ § 306, který byl podkladem zproštění.

§ 311

Je-li žalovaný, proti němuž byl již vydán trestní rozsudek, uznán vinným jiným činem, který spáchal před vynesením onoho trestního rozsudku, přihlíží se při výměře trestu za trestný čin nově najevo vyšlý přiměřeně k trestu, který mu byl uložen dřívějším nálezem, takže oba tresty dohromady vzaty nesmějí nikdy překročiti nejvyšší trest, který je stanoven na těžší trestný čin. Tento zřetel nemá místa, je-li nutno uznati pro trestný čin nově najevo vyšlý na trest smrti nebo doživotní trest na svobodě.

H. Prohlášení rozsudku.

§ 312

(1) Ihned po vynesení rozsudku prohlásí předseda ve veřejném zasedání soudu a v přítomnosti žalobce a žalovaného rozsudek i s podstatnými důvody.

(2) Není-li možné rozsudek sepsati ihned, budiž sepsán a předsedou a zapisovatelem podepsán nejpozději do osmi dnů, v řízení před samosoudcem krajského vojenského soudu (§ 53, odst. 1, první věta) nejdéle do tří dnů po vyhlášení rozsudku.

(3) Není-li žalovaný při prohlášení rozsudku již přítomen, může předseda naříditi, aby byl k prohlášení předveden, nebo po prohlášení opatřiti, aby rozsudek byl žalovanému oznámen protokolárně vojenským soudcem.

(4) Po prohlášení rozsudku musí býti žalovaný poučen o opravných prostředcích, které jsou proti rozsudku přípustné.

(5) Po vyjádření žalovaného rozhodne žalobce, zda má býti odsouzený na svobodě vzat do vyšetřovací vazby či ne.

§ 313.*)

I. Spisování protokolu.

§ 314

(1) O událostech a rozhodnutích podle § 274 a o hlavním přelíčení musí býti pod neplatností sepsán protokol, který podepíše předseda, zapisovatel a tlumočník, který snad byl k přelíčení přibrán. Tento protokol obsahuje mimo den a místo přelíčení a pojmenování soudu jména, hodnosti a vojenská tělesa předsedy, členů nalézacího soudu, zapisovatele a tlumočníka, žalobce, poškozeného, soukromého žalobce, žalovaného a jeho obhájce, pak důvěrníků, kteří byli přibráni k neveřejnému přelíčení, zákonné označení trestného činu podle žaloby, zápis o tom, že členové nalézacího soudu byli vzati do přísahy, postup přelíčení, všechny podstatné formálnosti řízení, zvláště má v něm býti uvedeno, zda se konalo hlavní přelíčení veřejně nebo s vyloučením veřejnosti, kteří svědkové a znalci byli slyšeni a které spisy byly čteny, zda byli svědci a znalci vzati do přísahy nebo z kterých příčin bylo upuštěno od přísahy, konečně které návrhy byly podány a která rozhodnutí byla učiněna za hlavního přelíčení.

(2) Podstatný obsah výpovědi žalovaného a svědků nebo znalců musí se pojmouti do protokolu jen tehdy, obsahují-li tyto výpovědi odchylky, změny nebo dodatky k údajům obsaženým ve spisech neb jsou-li tyto osoby při hlavním přelíčení slyšeny po prvé.

§ 315

(1) Žalobci a žalovanému je dovoleno požadovati k ochraně svých práv, aby jednotlivé okolnosti byly v protokole na jisto postaveny. Předseda má tam, kde záleží na zajištění doslovného znění, naříditi na žádost žalobce nebo žalovaného, aby byla ihned přečtena jednotlivá místa.

(2) Shledá-li to předseda v řízení před senátem krajského vojenského soudu nebo před vrchním vojenským soudem v důležitých případech vhodným, může naříditi, aby byly těsnopisně zaznamenány všechny nebo jednotlivé výpovědi a řeči; požádá-li o to včas veřejný žalobce nebo žalovaný, bude tak nařízeno vždy, je-li to vůbec možno, na žádost žalovaného však jen tehdy, zapraví-li předem u soudu náklad na toto opatření. Těsnopisné záznamy se přepíší do tří dnů obyčejným písmem, předloží se předsedovi k přezkoušení a připojí k protokolu.

(3) Stenograf se vezme do přísahy (§ 84), než se použije jeho služeb.

(4) Jinak je dovoleno žalobci, soukromému žalobci a žalovanému nahlížeti do uzavřeného protokolu a jeho příloh a činiti si opis.

(5) Pokud jde o dobu pro sepsání protokolu o hlavním přelíčení, platí obdobně ustanovení § 312, odst. 2 o sepsání rozsudku.

(6) Protokol je důkazem toho, že byly dodrženy formality předepsané pro hlavní přelíčení; připouští se však protidůkaz.

§ 316

(1) O poradách a hlasováních nalézacího soudu za hlavního přelíčení a na jeho konci sepíše se v případech, kdy se nalézací soud odebral do poradní síně, nebo dal zasedací síň vyklidit, zvláštní protokol, který podepíší předseda a zapisovatel.

(2) Tento protokol se zapečetí, přiloží ke spisu a smí do něho nahlédnouti jen vyšší soud v opravném řízení.

K. Přerušení a odročení hlavního přelíčení.

§ 317

(1) Přeruší-li se hlavní přelíčení, odloží se na určitý čas, odročí-li se, odloží se na neurčitý čas bez stanovení nové lhůty.

(2) Nejsou-li v této hlavě stanoveny výjimky, nařizuje přerušení až do 24 hodin předseda, přerušení na delší čas, jakož i odročení nalézací soud.

§ 318

(1) Hlavní přelíčení se přeruší neb odročí mimo případy stanovené v této hlavě ještě v těchto případech:

1. onemocní-li žalovaný dříve než provede svoji obhajobu a nemůže-li býti vynesen rozsudek zprošťující nebo znějící na nepříslušnost soudu,
2. onemocní-li za těchto podmínek obhájce při hlavním přelíčení a jiný obhájce nemůže býti ihned přibrán a jde-li o trestný případ, kde obhajování je nutné nebo se jeví žádoucím podle mínění nalézacího soudu,
3. není-li svědek nebo znalec pro onemocnění s to, aby dal vyjádření, a podle náhledu nalézacího soudu jsou výpověď nebo posudek tak podstatné, že se v hlavním přelíčení nemůže pokračovati bez osobního výslechu svědka nebo znalce,
4. pokládá-li nalézací soud za nutné opatřiti nový průvodní prostředek, přibrati obhájce nebo důkladněji připraviti obhajování,
5. naráží-li pokračování v hlavním přelíčení na nepřekonatelné obtíže.

(2) Hlavní přelíčení může býti přerušeno také k zotavení osob na něm zúčastněných.

§ 319

(1) Bylo-li hlavní přelíčení odročeno, je třeba ustanoviti novou lhůtu, svolati nalézací soud, jakož i obeslati a předvolati ostatní účastníky podle ustanovení hlavy XVII. Ustanovení doby nového hlavního přelíčení není však vázáno lhůtou uvedenou v § 247, odst. 2.

(2) Přeruší-li se hlavní přelíčení, obešle předseda zúčastněné osoby prohlášením usnesení na dobu, která je ustanovena k pokračování hlavního přelíčení. Přeruší-li se hlavní přelíčení na dobu delší než 24 hodin, budou členové nalézacího soudu vysláni a ostatní účastníci v činné vojenské službě i s žalovaným, který je na svobodě, předvoláni na novou žádost soudu, v naléhavém případě na žádost předsedy.

(3) Jak při přerušení, tak i při odročení hlavního přelíčení nutno vyslati k nově ustanovenému hlavnímu přelíčení tytéž členy nalézacího soudu (náhradní soudce), kteří působili v této vlastnosti při prvním hlavním přelíčení, nebrání-li tomu nepřekonatelné překážky.

§ 320

(1) Průvodní řízení se nemá opakovati, koná-li se hlavní přelíčení před týmiž členy nalézacího soudu a neuplynulo-li od prvního hlavního přelíčení více než osm dnů.

(2) Při přerušení neb odročení přes osm dní může býti upuštěno od opakování průvodního řízení jen tehdy, neuplynula-li od přerušeného neb odročeného hlavního přelíčení delší doba než měsíc a zůstali-li titíž členové nalézacího soudu. Navrhne-li v takovém případě žalobce neb žalovaný nebo některý člen nalézacího soudu, aby se průvodní řízení opakovalo, rozhodne o tom nalézací soud.

L. Vedlejší případy.

§ 321

(1) Je-li pravděpodobné, že svědek při hlavním přelíčení vědomě falešně vypovídal, dá předseda sepsati o jeho výpovědi protokol a po jeho přečtení a schválení svědkem podepsati, a je-li potřeba, dá též svědka zatknouti.

(2) Bude-li při hlavním přelíčení v zasedací síni spáchán trestný čin, který se nestíhá jen na žádost oprávněného, a bude-li pachatel přistižen při tom při skutku samém, dá předseda o této události sepsati zvláštní protokol a vinníka podle potřeby zatknouti.

(3) Podléhá-li pachatel vojenské soudní trestní pravomoci, musí býti o události zpraveno jeho představené velitelství nebo nejbližší místní úřad, a je-li třeba, musí jim býti dodán.

(4) Podléhá-li pachatel občanské trestní soudní pravomoci, bude oznámen skutkový stav příslušnému občanskému úřadu. Uvážení předsedovu se ponechává, zda se pachatel zároveň dodá bezpečnostnímu úřadu.

(5) Dopustí-li se žalovaný při hlavním přelíčení nějakého trestného činu, platí ustanovení §§ 293, odst. 2 a 3, 295, 303 a 304, je-li pro tento čin odůvodněna vojenská trestní soudní pravomoc; ve všech ostatních případech platí obdobně ustanovení odstavců 2 až 4.

Hlava XIX.
Řádné opravné prostředky a oprava.

Titul 1.
Všeobecná ustanovení.

§ 322

(1) Řádné opravné prostředky jsou stížnost, odvolání a zmateční stížnost.

(2) Stížnost má místo proti opatřením a usnesením veřejných žalobců a soudů, odvolání a zmateční stížnost proti rozsudkům.

§ 323

Proti rozhodnutí nejvyššího vojenského soudu není řádného opravného prostředku.

§ 324

(1) Prohlášení, která se vztahují na podávání nebo odvolání opravných prostředků proti opatřením a usnesením, nutno podati u toho místa, které vydalo opatření nebo učinilo usnesení, prohlášení, která se vztahují na podání neb odvolání opravných prostředků proti rozsudkům, u nalézacího soudu, nebo není-li již shromážděn, u soudu, kde byl rozsudek vynesen.

(2) Osoby mužstva a rotmistři v činné službě mohou tato prohlášení učiniti toliko ústně do protokolu, a to, jsou-li na svobodě, také u svého představeného velitelství.

(3) Jiné osoby, i veřejný žalobce, jakož i obhájce, mohou svá prohlášení podati písemně neb ústně dáti do protokolu.

(4) Obvinění, kteří jsou ve vazbě, mohou dáti mimo to svá prohlášení do protokolu u důstojníka, kterému je svěřena správa vojenského trestního ústavu (dozorčího důstojníka).

(5) Protokol se sepíše ihned, když se činí prohlášení; není-li to možné, uvede se v něm přesně okamžik, kdy prohlášení bylo učiněno.

(6) Nesprávné označení opravného prostředku nemůže býti vykládáno v neprospěch obviněného.

§ 325

(1) Za žalovaného je oprávněn podati opravné prostředky též jeho obhájce (§ 101). Totéž právo přísluší zákonnému zástupci nezletilého žalovaného i proti jeho vůli.

(2) Žalobce může použíti opravných prostředků jemu příslušejících také ve prospěch žalovaného.

(3) Každý opravný prostředek má ten účinek, že napadené rozhodnutí může být změněno nebo zrušeno též ve prospěch žalovaného.

(4) Byl-li opravný prostředek proti rozsudku podán ve prospěch žalovaného jeho zákonným zástupcem nebo žalobcem nebo je-li pochybno, souhlasí-li žalovaný s takovým opravným prostředkem, který podal jeho obhájce, musí býti žalovaný o tom zpraven a poučen, že se tímto podáním opravného prostředku odkládá pravomocnost rozsudku a tím vykonání uloženého snad trestu.

§ 326

(1) Strana se může také zříci podání opravného prostředku nebo jej odvolati před uplynutím lhůty stanovené pro jeho ohlášení. Zřeknutí se a odvolání opravného prostředku mají ten účinek, že je nelze více vzíti zpět.

(2) Opravný prostředek podaný ve prospěch žalovaného jinou oprávněnou osobou může býti odvolán toliko s výslovným souhlasem žalovaného.

(3) Naproti tomu musí býti odvolán opravný prostředek podaný obhájcem, jakmile žalovaný odvolal svůj souhlas k jeho podání.

(4) Rozhoduje-li se o opravném prostředku na podkladě ústního líčení, není možné jej odvolati, jakmile líčení začalo.

(5) Opravné prostředky proti rozsudkům, které jsou podávány osobou neoprávněnou nebo po uplynutí lhůty stanovené pro ohlášení nebo po pravomocném zřeknutí, zamítne soud, u něhož byl rozsudek vynesen. Proti tomuto rozhodnutí přísluší tomu, kdo se domáhá opravného prostředku do tří dnů po uvědomění stížnost k nejblíže vyššímu soudu. Vyhoví-li soud stížnosti, běží lhůta k provedení opravného prostředku (§§ 337, odst. 1 a 361), nebyl-li již proveden, ode dne uvědomění o tomto rozhodnutí.

(6) Všechna rozhodnutí o opravných prostředcích musí býti odůvodněna.

Titul 2.
Stížnost.

§ 327

(1) Stížnost je přípustná toliko v případech uvedených výslovně v zákoně.

(2) Tímto ustanovením není dotčeno právo učiniti oznámení a podati mimoprocesní stížnost na osoby, které jsou povolány spolupůsobiti při trestním řízení, pro porušení jejich úřední a služební povinnosti.

§ 328

Úřad, proti jehož opatření neb usnesení stížnost směřuje, má jí zpravidla sám vyhověti, považuje-li ji za odůvodněnou. Jinak předloží stížnost místu, které je k rozhodnutí příslušné.

§ 329

(1) Nejsou-li v tomto trestním soudním řádu stanoveny výjimky, nemá stížnost odkladného účinku. Avšak jak úřad, který vydal opatření nebo rozhodnutí, proti němuž stížnost směřuje, tak i úřad, který má o stížnosti rozhodovati, může nařídití, aby byl výkon odložen.

(2) Naposled uvedený úřad může též nařídití nebo sám provésti pátrání, která pokládá za potřebná k rozhodnutí.

§ 330

(1) O stížnosti se rozhodne bez předchozího ústního líčení.

(2) U nejvyššího vojenského soudu je nutno před rozhodnutím o stížnosti vždy vyslechnouti generálního vojenského prokurátora.

(3) Bude-li stížnosti vyhověno, musí se učiniti opatření v té věci potřebné.

Titul 3.
Odvolání.

A. Ustanovení společná.

§ 331

Odvolání lze podati proti rozsudkům krajských vojenských soudů a proti rozsudkům vrchních vojenských soudů vyneseným v první stolici.

§ 332

(1) Proti rozsudkům krajských vojenských soudů vyneseným samosoudcem (§ 53, odst. 1, první věta) lze se odvolati:

1. jsou-li tu důvody zmatečnosti (§§ 358 až 360),
2. pro výrok o vině,
3. pro výrok o trestu.

(2) Vyslovuje-li se rozsudkem nepříslušnost, lze jej napadati odvoláním jen tehdy, opírá-li se výrok o nepříslušnosti o ustanovení § 300, odst. 1.

(3) Pokud zvláštní zákony neustanovují jinak, může být odvolání podáno pro výrok o trestu v neprospěch žalovaného jen tenkrát, byl-li trest mimořádně zmírněn nebo nebylo-li proti žalobcovu návrhu uznáno na ztrátu hodnosti; ve prospěch žalovaného však jen tehdy, nešel-li již bez toho samosoudce, užívaje mimořádného zmírňovacího práva, pod nejnižší výměru příslušné trestní sazby, nebo bylo-li uznáno na ztrátu hodnosti jako trest samostatný, jakož i v případech, kdy byla vyslovena tato ztráta, ačkoli není jako trest bezpodmínečně stanovena.

§ 333

Proti rozsudkům krajských vojenských soudů vyneseným senátem (§ 53, odst. 1, druhá věta) a proti rozsudkům vrchních vojenských soudů lze se odvolati toliko pro výrok o trestu, nejde-li o důvod zmatečnosti uvedený v § 358, č. 11, a jen za podmínek uvedených v § 332, odst. 3. Ve prospěch žalovaného možno se odvolati pro výrok o trestu i tenkrát, nepřeměnil-li nalézací soud trest smrti zastřelením v trest na svobodě nebo doživotní trest na svobodě v trest dočasný (§ 309, č. 1 a 2).

§ 334

(1) Podati odvolání ve prospěch žalovaného je oprávněn jak on sám, tak i osoby uvedené v § 325, v neprospěch žalovaného žalobce a soukromý žalobce.

(2) Proti rozsudku krajského vojenského soudu vynesenému samosoudcem (§ 53, odst. 1, první věta), jímž se vyslovuje, že žalovaný nepodléhá vojenské soudní pravomoci, přísluší odvolání jak vojenskému prokurátoru, tak i žalovanému a soukromému žalobci.

(3) Rozsudek, jímž samosoudce krajského vojenského soudu vyslovil, že žalovaný podléhá vojenské soudní pravomoci, může bráti v odpor odvoláním jak vojenský prokurátor, tak i žalovaný.

§ 335

(1) Lhůta k ohlášení odvolání je třídenní od prohlášení rozsudku.

(2) Žalovanému, který nebyl přítomen při prohlášení rozsudku, počíná lhůta dnem, který následuje po oznámení rozsudku žalovanému.

(3) Obhájci a zákonnému zástupci žalovaného běží lhůta od téhož okamžiku, kterým počíná žalovanému.

§ 336

(1) Bylo-li odvolání včas ohlášeno, má odkladný účinek.

(2) Propuštění z vazby toho, jenž byl osvobozen samosoudcem krajského vojenského soudu (§ 53, odst. 1, věta první) neb žalovaného, jemuž byla vytrpěná vyšetřovací vazba v rozsudku krajského nebo vrchního vojenského soudu započtena jako trest, odloží se jen pro odvolání žalobce, a to jen tehdy, ohlásí-li odvolání ihned po prohlášení rozsudku a neshledá-li žalobce za vhodné nařídit propuštění na svobodu (§ 182).

(3) Směřuje-li odvolání toliko proti výměře trestu, může odsouzený nastoupiti trest na svobodě dříve, než rozsudek nabude právní moci, nebyl-li podle § 419 nařízen odklad nástupu trestu z vojenských služebních důvodů. Důstojníci, kteří byli odsouzeni k trestu žaláře, nemohou tento trest nastoupiti, dokud rozsudek nenabude právní moci.

§ 337

(1) Tomu, kdo odvolání ohlásil, dodati jest co nejdříve ověřený opis naříkaného rozsudku s důvody; odvolatel může provésti odvolání do pěti dnů po tom, co mu byl tento opis doručen, a to buď podáním do spisů nebo do protokolu (§ 324).

(2) Z ohlášení odvolání nebo z jeho provedení musí býti jasně patrno, kterými články rozsudku se pokládá odvolatel stižen (§ 332, č. 1 až 3) a které důvody zmatečnosti chce snad uplatniti, jakož i kterými skutkovými okolnostmi, které třeba jednotlivě a zřetelně označiti, se má odůvodniti

tvrzená zmatečnost, jinak na odvolání nebo na důvody zmatečnosti nevezme vyšší soud žádný zřetel. Nedostatek, který se v tomto směru vyskytne v odvolání, které ohlásil nebo provedl žalovaný, musí se však co možná napraviti jeho soudním výslechem.

(3) Odvolání a jeho odůvodnění lze měniti nebo doplniti ve lhůtě otevřené pro podání provedeného odvolání.

(4) Odvolatel může v ohlášení nebo v provedení odvolání proti rozsudku samosoudce krajského vojenského soudu oznámiti též nové skutečnosti nebo průvodní prostředky uváděje přesně veškeré okolnosti, z nichž lze posouditi jejich závažnost.

§ 338

(1) Odpůrce odvolatelova jest zpraviti o tom, že bylo odvolání ohlášeno.

(2) Podání, kterým se odvolání provádí, jest učiniti ve dvojím vyhotovení; jedno z nich budiž dodáno odpůrci odvolatelovu. Bylo-li odvolání provedeno protokolem, dodá se mu opis protokolu.

(3) Odpůrce odvolatelův může do tří dnů po tom, co mu bylo provedení odvolání doručeno, odpověděti na ně buď podáním do spisů nebo do protokolu (§ 324).

(4) V této odpovědi může v tom případě, když odvolatel použil práva jemu příslušejícího podle § 337, posledního odstavce, navrhnouti i se své strany, aby byly opatřeny nové průvodní prostředky, při čemž prokáže jejich závažnost.

§ 339

Když došla odpověď nebo zřekl-li se jí odpůrce nebo uplynula-li třídenní lhůta, předloží se spisy soudu vyšší stolice.

B. Další postup při odvolání proti rozsudkům krajských vojenských soudů.

§ 340

(1) Odvolání se především zašle k nahlédnutí vrchnímu vojenskému prokurátoru.

(2) Vrchní vojenský soud zamítne odvolání jako nepřípustné:

1. bylo-li podáno osobou k tomu neoprávněnou nebo pozdě nebo po tom, když se odvolatel platně zřekl opravných prostředků,
2. nejsou-li zřetelně patrné články, proti nimž odvolání směřuje, nebo nejsou-li jednotlivě a určitě označeny důvody zmatečnosti, pro něž jedině bylo podáno, a tento nedostatek nemohl býti odklizen soudním výslechem žalovaného, který odvolání podává.

(3) Proti tomuto opatření, které se zašle na vědomí také vrchnímu vojenskému prokurátoru, přísluší odvolateli do tří dnů po uvědomění stížnost k nejvyššímu vojenskému soudu.

(4) Vrchní vojenský soud může též nařídit, aby spisy byly doplněny, nebo žádati na krajském vojenském soudu vysvětlení.

§ 341

(1) Připustí-li se odvolání proti rozsudku samosoudce krajského vojenského soudu, přezkoumá vrchní vojenský soud zda jsou nové skutečnosti a průvodní prostředky uvedené podle §§ 337 a 338 závažné. Nejsou-li závažné, soud je ihned zamítne.

(2) Důkazy, které byly provedeny již před samosoudcem krajského vojenského soudu, opakují se jen tehdy, shledá-li soud, že tohoto opakování je třeba pro podstatné pochybnosti o správnosti zjištění obsažených v rozsudku první stolice.

(3) Je-li nutno nově provésti neb opakovati důkazy, může je soud podle okolností dát provésti též soudcem k tomu vyslaným, při čemž platí obdobně ustanovení § 251, odst. 3. Jinak se ponechá provedení důkazů ústnímu odvolacímu líčení.

§ 342

Bylo-li odvolání podáno jen pro výrok o trestu a není-li třeba při odvolání proti rozsudku samosoudce krajského vojenského soudu nového provádění důkazů před soudem odvolacím, rozhodne tento soud v neveřejném zasedání, jehož se zúčastní kromě členů odvolacího soudu a zapisovatele toliko vrchní vojenský prokurátor, když byly přijaty zpráva a návrh předsedy nebo jednoho z přísedících a vyslechnut vrchní vojenský prokurátor. Rozhodnutí se stane rozsudkem, rozhoduje-li odvolací soud ve věci samé, jinak usnesením.

§ 343

(1) Nejde-li při odvolání proti rozsudku samosoudce krajského vojenského soudu o žádný z případů uvedených v § 340, odst. 2 a § 342, nařídí vrchní vojenský soud o odvolání ústní odvolací líčení, a to i pokud odvolání směřuje proti výroku o trestu. Ustanoví místo a čas líčení, opatří sestavení odvolacího soudu a potřebná obeslání svědků a znalců (§ 247, odst. 5 a 6).

(2) V těch případech, v nichž soud pokládá přítomnost žalovaného za nutnou k vyhledání pravdy, nařídí, aby žalovaný byl předveden neb obeslán (§ 247, odst. 1 a 2), jinak ho zpraví o ustanovené době aspoň tři dni napřed s dodatkem, že je mu volno dostaviti se k ústnímu odvolacímu líčení osobně nebo se dát zastupovati obhájcem, žalovaného, který je ve vazbě, naproti tomu s dodatkem, že nemá sice žádného nároku, aby byl přítomen, že se však může dát zastupovati obhájcem.

(3) Obhájce, je-li soudu znám v době ustanovení líčení, bude zpraven o době líčení zároveň se žalovaným. Obhájce určený podle § 88, odst. 2 se k líčení obešle (§ 280, odst. 3).

(4) Vrchního vojenského prokurátora nutno včas zpraviti o době líčení.

(5) Soukromý žalobce a poškozený se uvědomí o ustanoveném líčení včas s tím, že jim jest volno dostaviti se k němu. Podal-li odvolání soukromý žalobce nebo zákonný zástupce žalovaného, bude mu doba líčení včas oznámena s tím, že o odvolání bude podle zákona rozhodováno se zřetelem k tomu, co bylo uvedeno v provedení odvolání, i když se nedostaví.

(6) Jinak platí o přípravě ústního odvolacího líčení obdobně ustanovení §§ 248, 249 a 253.

§ 344

Pro ústní odvolací líčení platí obdobně ustanovení hlavy XVIII, pokud nejsou v §§ 345 až 351 stanoveny výjimky.

§ 345

(1) Ústní odvolací líčení se koná v přítomnosti vrchního vojenského prokurátora.

(2) Když byli vyvoláni obeslaní svědci a znalci, podá předseda nebo jeden z přísedících v nepřítomnosti svědků a znalců zprávu, která nemá obsahovati ani posudek ani návrhy, nýbrž

toliko skutečnosti případu a dosavadní průběh věci, pokud je toho třeba k posouzení odvolání, pak podstatný obsah odvolacích vývodů a sporné otázky z toho vyplývající.

(3) Část rozsudku první stolice vztahující se na odvolací články i s rozhodovacími důvody se předčítá po každé, a pokládá-li to předseda za vhodné, předčítá se také protokol sepsaný o hlavním přelíčení první stolice.

§ 346

(1) Poté bude vyslýchán žalovaný, je-li přítomen, pak následuje výslech obeslaných snad svědků a znalců a jinaké provádění důkazů.

(2) Při podávání zprávy a provádění důkazů mohou se předčítati nehledíc k podmínkám § 288, protokoly o výpovědích spoluúčastníků, svědků a znalců vyslechnutých před samosoudcem krajského vojenského soudu, k ústnímu odvolacímu líčení však neobeslaných. Též výpověď nedostavivšího se žalovaného, jakož i veškeré spisy, které lze předčítati v hlavním přelíčení první stolice, mohou se předčítati u ústního odvolacího líčení.

§ 347

Když bylo skončeno průvodní řízení, vyzve se ten, kdo odvolání podal neb je má zastupovati, aby je odůvodnil, a potom odpůrce, aby odpověděl. Vrchní vojenský prokurátor je oprávněn projeviti své mínění i tehdy, podal-li odvolání soukromý žalobce. Dostavivšímu se žalovanému (obhájci, zákonnému zástupci) přísluší právo vyjádřiti se jako poslední.

§ 348

(1) Odvolací soud vezme za základ svého rozhodnutí důkazy provedené v první stolici a důkazy provedené snad podle § 341. Rozhodnutí se stane rozsudkem.

(2) Odvolací soud rozhoduje, nevidí-li se mu odvolání zamítnouti jako nepřípustné (§ 337, odst. 2 a § 340, odst. 2) nebo jako neodůvodněné, nejsa vázán podanými návrhy, ve věci samé podle předpisů platných pro vynášení rozsudků vrchních vojenských soudů v první stolici, není-li níže nařízeno něco jiného.

§ 349

(1) Je-li rozsudek krajského vojenského soudu vynesený samosoudcem (§ 53, odst. 1, první věta) stižen některým z důvodů zmatečnosti uvedených v § 358, č. 1 až 5, zruší odvolací soud rozsudek a přikáže věc zpět první stolici k novému přelíčení.

(2) Vyslovil-li samosoudce krajského vojenského soudu neprávem svou věcnou příslušnost (§ 358, č. 6), zruší odvolací soud rozsudek a postoupí věc příslušnému činiteli, je-li však pro tuto věc příslušný senát krajského vojenského soudu, vrátí spisy tomuto soudu, aby ve věci rozhodl senátem (§ 53, odst. 1, druhá věta).

(3) Vyslovil-li samosoudce neprávem svou nepříslušnost nebo nevyřídil-li žalobu úplně (§ 358, č. 6 a 7), uloží mu odvolací soud, aby konal nové hlavní přelíčení a vynesl rozsudek, který se v posledním případě má omeziti na články žaloby, jež zůstaly nevyřízeny.

(4) Odvolací soud může však též v případech uvedených v odstavcích 1 a 3 rozhodnouti ve věci samé ihned nebo v zasedání pozdějším, zopakoval-li nebo doplnil-li podle potřeby hlavní přelíčení konané v první stolici nebo napravil-li procesní úkon, jejž shledal vadným.

(5) Jde-li o rozsudek vynesený senátem (§ 53, odst. 1, druhá věta), rozhoduje odvolací soud vždy v zasedání neveřejném (§ 342). Má-li odvolací soud za to, že není správný výrok krajského vojenského soudu o tom, že žalovaný podléhá vojenské soudní pravomoci (§ 358, č. 6) nebo že bylo nesprávně použito zákona v neprospěch žalovaného (§ 358, č. 9 až 11), předloží spisy nejvyššímu vojenskému soudu k rozhodnutí podle ustanovení § 354.

(6) Rozhodl-li krajský vojenský soud neprávem (§ 358, č. 6) o věci, pro niž byl v první stolici příslušný vrchní vojenský soud, může odvolací soud na návrh vrchního vojenského prokurátora za souhlasu žalovaného a šetře podmínek § 302, odst. 3 rozhodnout ve věci samé.

§ 350

Odvolací soud zkoumá rozsudek jen potud, pokud je napadán. Přesvědčí-li se však soud, zkoumaje odvolání podané kýmkoliv, že věcná příslušnost samosoudce nebo senátu krajského vojenského soudu nebyla dána (§ 358, č. 6), že nesprávně bylo použito zákona ke škodě žalovaného (§ 358, č. 9 až 11) nebo že důvody, na nichž se zakládá jeho rozhodnutí ve prospěch některého žalovaného, jsou na prospěch také spolužalovanému, má odvolací soud z úřední moci jednati tak, jako kdyby odvolání i v těchto směrech byla uplatňována. Při tom může odvolací soud, vyslechnuv vrchního vojenského prokurátora, rozhodnouti ihned v neveřejném zasedání (§ 342) i tenkrát, mají-li všichni jeho členové za to, že není dána vojenská soudní pravomoc, nebo souhlasí-li vrchní vojenský prokurátor s rozhodnutím v tom případě, když bylo nesprávně použito zákona v neprospěch žalovaného. Bylo-li odvolání podáno toliko ve prospěch žalovaného, nemůže ani odvolací soud, ani krajský vojenský soud, jemuž věc byla vrácena podle § 349 k novému hlavnímu přelíčení, uložiti žalovanému přísnější trest, než vyslovil první rozsudek.

§ 351

(1) Rozhodnutí odvolacího soudu oznámí žalovanému krajský vojenský soud, nebylo-li již ve veřejném zasedání beztoho v jeho přítomnosti prohlášeno.

(2) Krajský vojenský soud zpraví dále o rozhodnutí odvolacího soudu také soukromého žalobce a zákonného zástupce žalovaného tehdy, podal-li odvolání a nebylo-li učiněno rozhodnutí v ústním odvolacím líčení.

§ 352

Proti rozsudkům vrchních vojenských soudů o odvolání, které jich došlo podle předchozích ustanovení, má místo jen zmateční stížnost k zachování zákona, mimo případ uvedený v § 349, odst. 6, kde vrchní vojenský soud soudí v první stolici.

C. Další postup při odvolání proti rozsudkům vrchních vojenských soudů.

§ 353

(1) Nejvyšší vojenský soud může o odvolání, jež ho došlo, nařídit také mimo zasedání doplnění spisů a žádati vysvětlení na soudu první stolice nebo na vrchním vojenském prokurátoru.

(2) O odvolání rozhodne nejvyšší vojenský soud v neveřejném zasedání (§ 64), jehož se zúčastní mimo členy senátu a zapisovatele jen generální vojenský prokurátor, když byla vyslechnuta zpráva a návrh rady ustanoveného za zpravodaje a slyšen generální vojenský prokurátor. Rozhoduje-li nejvyšší vojenský soud ve věci samé, rozhodne ve formě rozsudku, jinak usnesením.

§ 354

(1) Nerozhodne-li se nejvyšší vojenský soud zamítnouti odvolání jako nepřípustné, rozhodne ve věci samé, při čemž se omezí na ty části, kterých se týká odvolání, a položí za základ výrok nalézacího soudu o vině žalovaného a o trestním ustanovení, jehož se má použíti. Sníží-li trest ve prospěch jednoho nebo několika spolužalovaných z důvodů, které jsou i jiným na prospěch, má z úřední moci postupovati tak, jako kdyby i tito spolužalovaní byli podali odvolání.

(2) Přesvědčí-li se nejvyšší vojenský soud z odvolání kýmkoli podaného, že není odůvodněna vrchním vojenským soudem uznaná vojenská trestní soudní pravomoc (§ 358, č. 6) nebo že bylo nesprávně použito zákona v neprospěch žalovaného (§ 358, č. 9 až 11), má z úřední moci postupovati tak, jako kdyby byl důvod zmatečnosti, o nějž jde, uplatněn ve zmateční stížnosti. Při tom může, vyslechna generálního vojenského prokurátora, ihned rozhodnouti, má-li jednomyslně za to, že je tu důvod zmatečnosti pro věcnou nepříslušnost, nebo souhlasí-li s rozhodnutím generální vojenský prokurátor, bylo-li nesprávně použito zákona v neprospěch žalovaného.

(3) Bylo-li odvolání podáno jen ve prospěch žalovaného, nemůže nejvyšší vojenský soud uložiti žalovanému přísnější trest, než vyslovil první rozsudek.

§ 355

Podal-li odvolatel nebo jiná oprávněná osoba pro výrok o trestu proti rozsudku senátu krajského vojenského soudu (§ 53, odst. 1, druhá věta) mimo odvolání také zmateční stížnost, rozhoduje nejvyšší vojenský soud také o odvolání. Má-li nejvyšší vojenský soud rozhodnout nejen o odvolání, ale také o zmateční stížnosti, rozhodne po vyřízení zmateční stížnosti o odvolání v neveřejném zasedání neb zároveň s výrokem o zmateční stížnosti, jedná-li též o ní v neveřejném zasedání.

§ 356

(1) Rozhodnutí nejvyššího vojenského soudu oznámí žalovanému vrchní vojenský soud.

(2) Soukromému žalobci a zákonnému zástupci, kteří podali odvolání, bude dáno na vědomí rozhodnutí nejvyššího vojenského soudu vrchním vojenským soudem.

Titul 4.

Zmateční stížnost.

Zmateční stížnost k zachování zákona.

A. Zmateční stížnost.

§ 357

(1) Zmateční stížnost lze podati proti rozsudkům senátů krajských vojenských soudů (§ 53, odst. 1, věta druhá) a proti rozsudkům vrchních vojenských soudů jako soudů první stolice.

(2) Zmateční stížnost může býti podána jak ve prospěch, tak i v neprospěch žalovaného, avšak vždy jen pro některý z důvodů zmatečnosti uvedených v § 358.

(3) Ve prospěch žalovaného mohou podati zmateční stížnost jak on sám, tak i osoby jmenované v § 325, v neprospěch žalovaného vojenský nebo vrchní vojenský prokurátor a soukromý žalobce.

(4) Vyslovuje-li se rozsudkem senátu krajského vojenského soudu (§ 53, odst. 1, věta druhá) nebo vrchního vojenského soudu, že žalovaný nepodléhá vojenské trestní soudní pravomoci, může zmateční stížnost podat jak vojenský prokurátor (vrchní vojenský prokurátor) a soukromý žalobce, tak i žalovaný.

(5) Rozsudek senátu krajského vojenského soudu nebo vrchního vojenského soudu, vyslovuje-li neprávem, že žalovaný podléhá vojenské soudní pravomoci, mohou napadati zmateční stížností žalovaný a vojenský prokurátor (vrchní vojenský prokurátor).

§ 358

Důvody zmatečnosti jsou:

1. nebyl-li nalézací soud náležitě obsazen, nebyli-li všichni soudcové přítomni při celém přelíčení nebo zúčastnili-li se rozhodování soudce podle zákona vyloučený nebo soudce, jehož včasné odmítnutí bylo odůvodněno,
2. konalo-li se hlavní přelíčení v nepřítomnosti obhájce v tom případě, kdy hájení bylo nutné, nebo v nepřítomnosti jiné osoby, jejíž přítomnost prohlašuje zákon bez výjimky za nutnou,
3. byl-li porušen nebo zanedbán takový předpis, jehož šetřiti přikazuje výslovně zákon pod neplatností, nebo byla-li u hlavního přelíčení čtena spisová příloha o nějakém úkonu vyšetřovacím nebo vyhledávacím, který podle zákona je neplatný, přes to že stěžovatel tomu odporoval,
4. nebylo-li při hlavním přelíčení rozhodnuto o návrhu stěžovatele nebo byly-li vedlejším nálezem učiněným proti jeho návrhu zanedbány nebo nesprávně vyloženy zákony nebo zásady řízení, jichž šetření vyžaduje podstata řízení, jež zajišťuje trestní stíhání i obhajování, nebo bylo-li obhajování opatřením předsedy nezákonně omezeno v některé části důležité pro rozhodnutí,
5. je-li výrok nalézacího soudu o rozhodných skutečnostech (§ 307, č. 6 a 7 a § 308, č. 1 až 6) nejasný, neúplný nebo sám s sebou v rozporu, nejsou-li pro tento výrok uvedeny žádné důvody, nebo je-li podstatný rozpor mezi tím, co je uvedeno v rozhodovacích důvodech o obsahu listin, které jsou k spisům přiloženy, neb o soudních výpovědích, a mezi listinami nebo protokoly o výsleších a zasedáních,
6. vyslovil-li nalézací soud neprávem svou věcnou příslušnost nebo svou nepříslušnost,
7. nevyřídil-li rozsudek úplně žalobu nebo
8. překročil-li ji proti předpisu § 302,
9. byl-li porušen nebo bylo-li nesprávně použito zákona, právní zásady, vojenského služebního předpisu nebo vojenské zásady výrokem učiněným v otázce,
   a) zda čin kladený žalovanému za vinu je zločinem nebo přečinem neb jiným trestným jednáním náležejícím do příslušnosti vojenských soudů,
   b) zda jsou zde okolnosti, které vylučují nebo zrušují trestnost činu nebo vylučují jeho stíhání,
   c) zda chybí potřebná žaloba,
   d) zda bylo řízení zavedeno bez žádosti soukromého žalobce, jíž je k tomu třeba, nebo zda v něm bylo pokračováno proti jeho vůli,
10. bylo-li na čin, který je podkladem rozhodnutí, nesprávným výkladem zákona, právní zásady, vojenského služebního předpisu nebo vojenské služební zásady použito trestního ustanovení, které se naň nevztahuje,
11. překročil-li nalézací soud při vyměřování trestu své trestní oprávnění nebo hranice trestní sazby, pokud je tato sazba odůvodněna přitěžujícími nebo polehčujícími okolnostmi, jež jsou výslovně uvedeny ve vojenském trestním právu, nebo překročil-li hranice jemu příslušejícího práva trest měniti nebo zmirňovati nebo porušil-li nebo použil-li nesprávně ustanovení §§ 379, odst. 3 a 400, odst. 4.

§ 359

(1) Důvody zmatečnosti uvedené v § 358, č. 3 a 4 nemohou býti uplatňovány ve prospěch žalovaného, je-li nepochybně zřejmo, že porušení formy nemohlo míti na rozhodnutí účinek nepříznivý pro žalovaného. V neprospěch žalovaného se mohou uplatňovati jen tehdy, je-li zřejmo, že porušení formy mohlo býti při rozhodování žalobě na újmu, a odporoval-li mu mimo to veřejný

žalobce, žádal-li o rozhodnutí nalézacího soudu a vyhradil-li si zmateční stížnost ihned, jakmile bylo toto rozhodnutí odepřeno nebo prohlášeno.

(2) Na osvobozující rozsudek lze podati zmateční stížnost ve prospěch žalovaného jen z důvodů zmatečnosti vypočtených v § 358, č. 9, písm. a) a č. 10, a to jen tehdy, bylo-li zproštění vysloveno proto, že tu byly okolnosti, které trestnost činu vylučují nebo zrušují.

§ 360

Byl-li porušen předpis o řízení, který je na prospěch žalovanému, nemůže se z tohoto důvodu podati zmateční stížnost v neprospěch žalovaného.

§ 361

K ohlášení a provedení zmateční stížnosti, k podání odpovědi a předložení spisů nejvyššímu vojenskému soudu platí obdobně příslušná ustanovení §§ 335, 337, odst. 1 až 3, § 338, odst. 1 a 2 a § 339, právě tak § 353, odst. 1 o nařízení nejvyššího vojenského soudu, aby byly doplněny spisy.

§ 362

(1) Včasné ohlášení zmateční stížnosti má odkladný účinek.

(2) Ustanovení § 336, odst. 2 platí obdobně.

§ 363

Navrhuje-li generální vojenský prokurátor nebo rada ustanovený za zpravodaje některé z rozhodnutí uvedených v §§ 364 a 365, koná se porada v neveřejném zasedání (§ 353, odst. 2) v senátu utvořeném podle § 64, když byl vyslechnut generální vojenský prokurátor.

§ 364

Při poradě v neveřejném zasedání může býti zmateční stížnost ihned zamítnuta:

1. byla-li shledána nepřípustnou, to jest, byla-li podána osobou neoprávněnou nebo pozdě, byla-li podána po tom když se stěžovatel platně zřekl tohoto opravného prostředku, nebo není-li v zmateční stížnosti označen jasně a určitě žádný z důvodů zmatečnosti vypočtených v § 358, zvláště není-li výslovně uvedena skutková okolnost, která má být důvodem zmatečnosti, nebo není-li na ni jasně poukázáno (§ 340, odst. 2, č. 2),
2. byl-li uplatňovaný důvod zmatečnosti již odklizen nějakým rozhodnutím nejvyššího vojenského soudu vydaným v téže věci,
3. opírá-li se zmateční stížnost o důvody zmatečnosti uvedené v § 358, č. 1 až 8 a senát určený k poradě jednomyslně uzná, že má býti zamítnuta jako zřejmě neodůvodněná, aniž by ji bylo třeba dále rozebírati.

§ 365

(1) V neveřejném zasedání o zmateční stížnosti podané ve prospěch žalovaného lze jí, souhlasí-li generální vojenský prokurátor, ihned vyhověti, ukáže-li se, že se nelze vyhnouti nařízení nového hlavního přelíčení, nejvyšší vojenský soud nemá však ještě rozhodnouti ve věci samé.

(2) Výjimečně může nejvyšší vojenský soud v neveřejném zasedání, vyslechnuv generálního vojenského prokurátora, rozhodnout o zmateční stížnosti i ve věci samé, nejde-li o trestný čin, na který je v zákoně uložen trest těžší než trest na svobodě deseti let, neučinily-li strany návrh na konání veřejného líčení ani ve lhůtě stanovené k provedení zmateční stížnosti ani ve lhůtě stanovené pro odpověď (§ 337, odst. 1, § 338, odst. 3, § 361).

(3) Při neveřejném zasedání může se dále nařídit, aby byla opatřena skutková objasnění o tvrzených formálních závadách.

§ 366

Nejvyšší vojenský soud rozhoduje v neveřejném zasedání, a to rozsudkem rozhoduje-li ve věci samé, v ostatních případech usnesením.

§ 367

Není-li tu podmínek uvedených v §§ 364 a 365 nebo nedosáhne-li se v neveřejném zasedání podle § 364, č. 3 jednomyslnosti, ustanoví předseda senátu ústní líčení, pro něž platí obdobně ustanovení §§ 265 až 272 o veřejnosti a zachování pořádku.

§ 368

(1) Doba ústního líčení se oznámí včas generálnímu vojenskému prokurátoru.

(2) Žalovaný se zpraví o ustanovené době nejpozději osm dní před ní s tím dodatkem, že se může k ústnímu líčení dostaviti osobně nebo se dát zastupovati obhájcem, žalovaný, který je ve vazbě, naproti tomu s dodatkem, že sice nemá žádného nároku, aby byl přítomen, že však se může dát zastupovati obhájcem.

(3) Je-li soudu znám obhájce, bude uvědoměn o době ústního líčení zároveň s žalovaným. Obhájce určený podle § 88, odst. 1 nebo 2 se obešle k ústnímu líčení.

(4) Soukromému žalobci a poškozenému se oznámí včas nařízení ústního líčení s dodatkem, že se k němu mohou dostaviti. Podal-li zmateční stížnost soukromý žalobce nebo zákonný zástupce žalovaného, uvědomí se včas o ustanoveném ústním líčení s dodatkem, že o stížnosti bude rozhodnuto podle zákona se zřetelem k tomu, co bylo uvedeno v provedení stížnosti, i v tom případě, když se nedostaví.

§ 369

(1) Ústní líčení se koná v přítomnosti generálního vojenského prokurátora, a je-li obhajování nutné, v přítomnosti obhájce.

(2) Ihned po zahájení ústního líčení přednese rada nejvyššího vojenského soudu ustanovený zpravodajem na vyzvání předsedy vylíčení dosavadního průběhu trestního řízení a označí důvody zmatečnosti uvedené stěžovatelem a z toho vyplývající sporné články, aniž projeví mínění o rozhodnutí, které se má učiniti.

§ 370

(1) Po přednesu zpravodajově dostane slovo stěžovatel, a to, podal-li stížnost veřejný žalobce, generální vojenský prokurátor, aby stížnost odůvodnil, a potom odpůrce, aby odpověděl. Generální vojenský prokurátor má právo projeviti své mínění, i podal-li zmateční stížnost soukromý žalobce. Žalovanému nebo jeho obhájci přísluší vždy právo vyjádřiti se jako poslední. Nedostavil-li se žalovaný, obhájce, zákonný zástupce nebo snad zakročující soukromý žalobce, přečte se jejich písemná stížnost neb odpověď. Je-li obhajování nutné, přeruší se nebo se odročí ústní líčení, nedostavil-li se obhájce nebo vzdálil-li se předčasně, jestliže nelze přibrati ihned jiného obhájce (§ 268, odst. 2). S obhájcem, který byl řádně obeslán a bez omluvy se nedostavil nebo se předčasně vzdálil, bude naloženo podle § 280, odst. 3.

(2) Když byly řeči skončeny, prohlásí předseda ústní líčení za skončené a senát se odebéře do poradní síně.

(3) Jinak platí o ústním líčení u nejvyššího vojenského soudu přiměřeně ustanovení § 296, § 297, odst. 2 a 3 a § 298, pak §§ 317, 319 a § 321, odst. 2 až 4.

§ 371

(1) Nejvyšší vojenský soud rozhodne rozsudkem, nejsa vázán podanými návrhy.

(2) Pokládá-li nejvyšší vojenský soud zmateční stížnost za nepřípustnou (§ 364, č. 1 a 2) nebo za neodůvodněnou, rozhodne, že se jí nevyhovuje.

(3) Je-li zmateční stížnost odůvodněná, zruší rozsudek potud, pokud je napadán a pokud se ho dotýká důvod zmatečnosti, a podle různých důvodů zmatečnosti rozhodne a postupuje dále podle těchto ustanovení:

1. Je-li tu některý z důvodů zmatečnosti uvedených v § 358, č. 1 až 5, nařídí nejvyšší vojenský soud nové hlavní přelíčení a přikáže věc zpět soudu první stolice.
2. Uznal-li nalézací soud neprávem vojenskou soudní příslušnost (§ 358, č. 6), odstoupí nejvyšší vojenský soud trestní věc příslušnému úřadu a usnese se zároveň na tom, zda má býti žalovaný ponechán ve vyšetřovací vazbě či nikoli (§ 300, odst. 4).
3. Vyslovil-li nalézací soud neprávem svou nepříslušnost nebo nevyřídil-li úplně žalobu (§ 358, č. 6 a 7), nařídí nejvyšší vojenský soud soudu nové přelíčení a vynesení rozsudku, který se má v posledním případě omeziti na ty části žaloby, které zůstaly nevyřízeny.
4. Ve všech ostatních případech rozhodne nejvyšší vojenský soud ve věci samé, při čemž vezme za základ svého rozhodnutí skutečnosti, které zjistil nalézací soud, aniž překročil žalobu (§ 358, č. 8). Shledá-li však nejvyšší vojenský soud, že v rozsudku a v jeho rozhodovacích důvodech nejsou zjištěny skutečnosti, které při správném použití zákona měly býti podkladem nálezu, přikáže věc soudu první stolice k novému projednání a rozhodnutí. V případech, uvedených pod č. 1 až 4 může nejvyšší vojenský soud použíti podle svého uvážení svého práva delegačního.

§ 372

Směřovala-li zmateční stížnost jen proti jednotlivým opatřením obsaženým v rozsudku a shledá-li nejvyšší vojenský soud, že se mohou odloučiti od obsahu celého rozsudku, může naříkaný rozsudek zrušiti jen zčásti. Totéž se stane, je-li předmětem naříkaného rozsudku několik trestných činů a zmateční stížnost se vztahuje jen k řízení nebo posouzení jednotlivých z nich, lze-li však zároveň podle potřeby řízení částečně opakovati nebo také bez opakování učiniti nový výrok o tomto jednotlivém trestném činu.

§ 373

(1) Nejvyšší vojenský soud se omezí na důvody zmatečnosti, které stěžovatel uplatnil výslovně nebo na které aspoň zřetelně poukázal. Přesvědčí-li se však při zmateční stížnosti podané od kohokoliv, že krajským nebo vrchním vojenským soudem uznaná vojenská trestní soudní pravomoc není odůvodněna (§ 358, č. 6), že v neprospěch žalovaného bylo nesprávně použito zákona (§ 358, č. 9 až 11) nebo že tytéž důvody, na nichž se zakládá jeho opatření ve prospěch jednoho žalovaného, jsou na prospěch též některému spolužalovanému, má z úřední moci postupovati tak, jako by byl býval uplatňován též důvod zmatečnosti, o který jde.

(2) Při tom může nejvyšší vojenský soud v neveřejném zasedání (§ 363) po slyšení generálního vojenského prokurátora rozhodnouti ihned také tehdy, uzná-li jednomyslně, že není odůvodněna

vojenská trestní soudní pravomoc, nebo souhlasí-li s rozhodnutím při nesprávném použití zákona v neprospěch některého žalovaného generální vojenský prokurátor.

(3) Je-li zmateční stížnost podána jen ve prospěch žalovaného, nemůže nejvyšší vojenský soud uložiti žalovanému přísnější trest, než vyslovil naříkaný rozsudek.

§ 374

Rozsudek nejvyššího vojenského soudu vynesený v případech uvedených v §§ 371 až 373 musí býti ústně prohlášen (§ 312) předsedou senátu i s podstatnými důvody, když se senát vrátil do soudní síně. Při sepisování rozsudku a při sepisování protokolu musí býti obdobně šetřeno předpisů obsažených v §§ 307 až 310, pak § 312, odst. 2 a §§ 314 až 316, avšak písemné sepsání rozsudku a rozsudečných důvodů může se v obtížných případech odložiti nejdéle na osm dní.

§ 375

(1) Rozhodnutí nejvyššího vojenského soudu vynesené v neveřejném zasedání (§§ 364 a 365), jakož i rozhodnutí prohlášené v nepřítomnosti žalovaného oznámí se mu skrze soud první stolice.

(2) Tento soud zpraví o rozhodnutí vyneseném v neveřejném zasedání také soukromého žalobce a zákonného zástupce, kteří podali zmateční stížnost.

B. Zmateční stížnost k zachování zákona.

§ 376

(1) Generální vojenský prokurátor může podati na pravomocné rozsudky krajských (vrchních) vojenských soudů, které se zakládají na porušení zákona nebo na jeho nesprávném použití, jakož i na každé protizákonné usnesení nebo postup takového soudu, o němž se doví, na rozkaz ministra národní obrany nebo též z úřední moci zmateční stížnost k zachování zákona také tehdy, nebylo-li použito s žádné strany v zákonné lhůtě opravného prostředku zmateční stížnosti.

(2) Vojenští (vrchní vojenští) prokurátoři nechť oznámí případy pro takovou zmateční stížnost se hodící generálnímu vojenskému prokurátoru.

§ 377

Líčení o zmateční stížnosti podané k zachování zákona se řídí všeobecně ustanoveními §§ 367 až 374, avšak s tou odchylkou, že se líčení účastní toliko generální vojenský prokurátor, pročež se doba líčení neoznamuje ani žalovanému ani jiným osobám.

§ 378

(1) Shledá-li nejvyšší vojenský soud, že stížnost podaná k zachování zákona je odůvodněna, má rozhodnouti rozsudkem, že ve sporné věci byl porušen zákon naříkaným usnesením anebo postupem, způsobem řízení nebo vyneseným rozsudkem. V opačném případě zamítne stížnost rozsudkem. Výrok, že byl porušen zákon, nemá zpravidla pro žalovaného účinku.

(2) Byl-li však žalovaný rozsudkem vyneseným s porušením zákona odsouzen k trestu, má nejvyšší vojenský soud podle okolností žalovaného osvoboditi nebo použíti mírnější trestní sazby nebo naříditi za současné delegace jiného soudu nebo bez ní, aby se řízení proti němu konané provedlo znovu.

(3) Shledá-li nejvyšší vojenský soud, že nebyla odůvodněna vojenská trestní soudní pravomoc, má rozsudek zrušiti a trestní věc postoupiti příslušnému úřadu.

(4) Rozsudek nejvyššího vojenského soudu oznámí se v případech uvedených v odstavcích 2 a 3 žalovanému soudem první stolice.

(5) Byl-li žalovaný rozsudkem nejvyššího vojenského soudu zproštěn, může on nebo jeho příslušníci (§ 389) žádati, aby nález byl uveřejněn v Úředním listě nebo na jejich útraty i v jiných veřejných listech.

C. Společná ustanovení.

§ 379

(1) Soud, jemuž se přikáže podle § 365, odst. 1, § 371, č. 1, 3 a 4 a § 378, odst. 2 věc k novému přelíčení, má při tom vzíti za základ původní žalobu, nenařídil-li nejvyšší vojenský soud nějakou odchylku.

(2) Je vázán právním názorem, kterým se řídil při svém rozhodnutí nejvyšší vojenský soud.

(3) Ustanovení § 373, odst. 3 platí také pro rozsudek vydaný po novém hlavním přelíčení.

(4) Na tento nový rozsudek lze podati zmateční stížnost ze všech důvodů uvedených v § 358, jestliže již nebyly odklizeny rozhodnutím nejvyššího vojenského soudu vydaným v téže věci. Rovněž jsou proti tomuto novému rozsudku přípustné opravné prostředky jinak dovolené.

Titul 5.

§ 380
Oprava.

(1) Zřejmé písařské a početní chyby, které se vyskytnou v rozsudcích a jiných sepsáních, mohou býti kdykoli opraveny soudem, u něhož se přihodily, na žádost některé zúčastněné osoby nebo z úřední moci.

(2) Totéž platí, odchylují-li se písemná vyhotovení od původního textu.

(3) Oprava se provede v každém chybném vyhotovení a poznamená se na okraji spisu.

Hlava XX.
Právní moc rozsudků.

Nařízení výkonu.

§ 381

Rozsudky, proti nimž se vůbec nepřipouští řádný opravný prostředek, nabývají právní moci vynesením rozsudku, ostatní rozsudky tím okamžikem, kdy se stane nepřípustným je naříkati řádným opravným prostředkem pro zřeknutí se, pro zmeškání lhůty nebo pro zamítnutí podaného opravného prostředku.

§ 382

Pozbyl platnosti vydáním zákona č. 89/1918 Sb.

§ 383

Zrušen zákonem č. 91/1934 Sb.

§ 384

(1) Je-li žalovaný na svobodě, může býti požádáno jeho představené velitelství, aby žalovanému oznámilo, rozhodnutí vyšší stolice, které mu nebylo ještě prohlášeno.

(2) Místo a čas, kde a kdy se prohlášení stalo, poznamená se na rozsudku.

§ 385

Na žádost má soud vydati poškozenému a soukromému žalobci, jakož i osobám, které podaly opravný prostředek ve prospěch žalovaného, ověřený opis pravomocného rozsudku i s rozhodovacími důvody.

Hlava XXI.
Obnova trestního řízení.

§ 386

(1) Nařídití obnovu vojenského soudního trestního řízení a provésti nové trestní řízení na podkladě nařízené obnovy jsou příslušné vojenské soudy.

(2) Příslušnost vojenských soudů však přestává a nastupuje příslušnost občanských trestních soudů (§ 393, odst. 4), navrhuje-li se obnova v neprospěch žalovaného v době, kdy stíhání pachatele pro trestný čin, který je předmětem obnovy, nelze více podle § 16, odst. 1 až 3 zahájiti u vojenských soudů. Občanské trestní soudy použijí občanského trestního práva, je-li však vojenské trestní právo mírnější, použijí tohoto. Ztráta hodnosti vyslovená v původním řízení nebude dotčena novým rozsudkem občanského soudu.

(3) Obnova vojenského soudního trestního řízení v neprospěch žalovaného pro vojenský zločin nebo přečin, který nezakládá zároveň trestný čin podle občanského trestního práva, je vůbec vyloučena, byl-li návrh na obnovu učiněn po lhůtě, v níž je podle § 16, odst. 2 přípustné zavésti stíhání pachatele pro tento trestný čin u vojenských soudů.

§ 387

(1) Obnova trestního řízení, které bylo po podání žaloby pravomocně zastaveno, je dovolena jen tehdy, nezanikla-li ještě trestnost činu promlčením a jsou-li podány nové průvodní prostředky, které se samy o sobě nebo ve spojení s důkazy dříve vyšetřenými zdají způsobilými odůvodniti usvědčení obviněného, nebo bylo-li trestní řízení zastaveno pro úmrtí žalovaného (§ 278, odst. 8) a tento předpoklad se ukázal mylným.

(2) Obnova nastane ve všech případech, které se nestíhají jen na žádost oprávněného, toliko na návrh žalobcův.

(3) V případech, kde stíhání závisí na žádosti oprávněného, nastane obnova toliko na návrh soukromého žalobce; je nepřípustná, odvolal-li soukromý žalobce v dřívějším řízení svou žádost za trestní stíhání.

§ 388

Pravomocně odsouzený může i po vykonaném trestu žádati za obnovu trestního řízení:

1. dokáže-li se, že jeho odsouzení bylo způsobeno falšováním listiny nebo křivým svědectvím nebo podplacením neb jiným trestním činem třetí osoby,

2. uvedou-li se nové skutečnosti nebo průvodní prostředky, které samy o sobě nebo ve spojení s důkazy dříve vyšetřenými se zdají způsobilými, aby odůvodnily jeho zproštění neb odsouzení pro čin podléhající mírnějšímu trestnímu ustanovení nebo
3. bylo-li pro týž čin vyneseno několik rozsudků a je-li nutno při srovnání těchto nálezů, jakož i skutečností, na nichž se zakládají, předpokládati, že táž osoba byla opětně odsouzena nebo že jeden nebo několik žalovaných je nevinno nebo jsou vinni trestným činem, který podléhá mírnějšímu trestnímu ustanovení než jednání, pro něž byli odsouzeni.

§ 389

(1) Návrh na obnovu trestního řízení ve prospěch odsouzeného mohou podati také osoby, které by byly oprávněny podati v jeho prospěch odvolání nebo zmateční stížnost; po jeho smrti nebo propadl-li duševní nemoci, přísluší toto právo mimo tyto osoby také manželu, příbuzným v liniích vzestupné a sestupné, sourozencům a opatrovníku odsouzeného.

(2) Doví-li se velitelství, vojenský nebo vrchní vojenský prokurátor nebo vojenský soud o nějaké okolnosti, která může odůvodniti návrh na obnovu trestního řízení ve prospěch odsouzeného, jsou povinni učiniti o tom oznámení prokurátorskému úřadu, který v původním řízení v první stolici zastupoval žalobu. Ten zpraví odsouzeného, nebo není-li to možné, některou jinou osobu oprávněnou k podání návrhu na obnovu.

§ 390

(1) Obnova trestního řízení pro jednání, z něhož byl žalovaný pravomocně zproštěn, je dovolena jen tehdy, je-li žalovaný ještě na živu, nezanikla-li ještě trestnost činu promlčením a

1. byl-li nález vydán na podkladě falšované listiny, křivého svědectví, podplacení nebo jiného trestného činu žalovaného neb třetí osoby nebo
2. přiznal-li se žalovaný později k činu před soudem nebo mimo soud nebo vyšly-li najevo jiné nové skutečnosti nebo průvodní prostředky, které se samy o sobě nebo ve spojení s důkazy dříve vyšetřenými zdají způsobilými odůvodniti jeho usvědčení.

(2) K této obnově dojde jen na návrh osob uvedených v § 387, odst. 2 a 3 za omezení tam uvedených.

§ 391

(1) Obnova řízení, které bylo pravomocně ukončeno trestním rozsudkem, za tím účelem, aby se proti odsouzenému žalovanému použilo přísnějšího trestního ustanovení, je dovolena jen tehdy, je-li žalovaný ještě na živu, nezanikla-li ještě trestnost činu promlčením, je-li splněna některá z podmínek uvedených v § 390, č. 1 a 2 a mimoto

1. je-li na zločin skutečně spáchaný uložen trest smrti nebo doživotní trest na svobodě, ale na zločin, pro který byl žalovaný odsouzen, toliko dočasný trest na svobodě,
2. je-li na zločin skutečně spáchaný uložen nejméně desítiletý trest na svobodě, avšak na zločin, který byl podkladem prvního rozsudku, je uložen nejvýše pětiletý trest na svobodě,
3. jeví-li se skutek zločinem, kdežto žalovaný byl odsouzen jen pro přečin (přestupek), nebo
4. náleží-li jednání pod trestní ustanovení, podle něhož musí nastati ztráta hodnosti, kdežto na trestný čin, pro který byl žalovaný odsouzen, není výslovně uložena ztráta hodnosti a v rozsudku také nebyla vyslovena.

(2) Tato obnova nastane jen na návrh žalobce.

§ 392

(1) Návrh na obnovu trestního řízení se podává u soudu, kde byl vynesen rozsudek v první stolici.

(2) Ustanovení § 324, odst. 2 až 6 platí i zde.

(3) Spisy se předloží po provedení potřebných důkazů nejvyššímu vojenskému soudu. Důkazy se provádějí podle předpisů hlavy X, avšak svědky nutno vzíti do přísahy, není-li zákonných překážek.

(4) Od provedení navržených důkazů se upustí, kdyby měl býti podle mínění soudu první stolice návrh na obnovu zamítnut proto, že byl podán osobou neoprávněnou, že v něm nejsou zřetelně a určitě označeny okolnosti tvořící podklad obnovy nebo že žádost v neprospěch žalovaného byla podána po jeho smrti nebo po promlčení trestnosti činu jemu za vinu kladeného nebo konečně proto, že je zde případ uvedený v § 386, odst. 3.

§ 393

(1) Nejvyšší vojenský soud může též mimo zasedání nařídit doplnění spisů, shledá-li vyšetřování neúplným pro rozhodování, zda obnova je přípustná, nebo může žádati vysvětlení na soudu první stolice nebo na veřejném žalobci.

(2) O návrhu na obnovu rozhoduje nejvyšší vojenský soud v neveřejném zasedání senátu zpravidla (§ 394) usnesením, když vyslechl zprávu rady ustanoveného za zpravodaje a vyslechl generálního vojenského prokurátora.

(3) Usnese-li se nejvyšší vojenský soud na obnově, může také použíti svého delegačního práva.

(4) Je-li k nařízení obnovy a k provedení nového řízení podle § 386, odst. 2 příslušný občanský trestní soud, má nejvyšší vojenský soud přestati na výroku, že obnova je přípustná nebo nepřípustná. Při tom má vzíti za podklad svého rozhodnutí žalovanému příznivější vojenské trestní právo neb občanské trestní právo. Rozhodne-li nejvyšší vojenský soud, že je obnova přípustná, zašle spisy příslušnému občanskému trestnímu soudu. Bez takového usnesení nejvyššího vojenského soudu, které vyslovuje přípustnost obnovy, nemůže občanský soud trestní obnovu nařídit.

§ 394

(1) Usnese-li se nejvyšší vojenský soud na obnově trestního řízení ve prospěch odsouzeného, může, vyslechna generálního vojenského prokurátora, vynésti ihned rozsudek, jímž se žalovaný zprošťuje nebo se vyhovuje návrhu, aby bylo použito mírnější trestní sazby neb aby byl odklizen některý z právních následků vyslovených v prvním rozsudku.

(2) Nový rozsudek oznámí žalovanému soud první stolice.

(3) O rozhodnutí nejvyššího vojenského soudu třeba zpraviti onu osobu, která podala žádost za obnovu, jakož i poškozeného a soukromého žalobce.

(4) Osvobozený a jeho příslušníci (§ 389) mohou žádati, aby nález byl uveřejněn v Úředním listě nebo na jejich útraty též v jiných veřejných listech.

§ 395

(1) Ani podání žádosti o nařízení obnovy ani návrh na nařízení obnovy nebo nařízení samo nestaví výkon rozsudku, ale veřejný žalobce může, žádá-li se nebo navrhuje-li se obnova ve prospěch odsouzeného, nařídit zastavení výkonu trestu až do rozhodnutí nejvyššího vojenského soudu, lze-li důvodně očekávati, že rozsudek bude zrušen.

(2) Za stejných podmínek může nejvyšší vojenský soud, nařizuje obnovu, nařídit, aby byl výkon trestu zastaven až do vynesení nového nálezu v první stolici (§§ 397 a 400).

§ 396

Pro obnovenou věc je příslušný ten soud, který v původním řízení v první stolici o věci rozhodl. Toliko byl-li některý čin, který se jeví příslušeti do oboru působnosti vrchního vojenského soudu, rozsouzen krajským vojenským soudem, je příslušný tomuto soudu nadřízený vrchní vojenský soud.

§ 397

Obnovou se vrátí věc zpravidla (§ 394) do stadia vyhledávacího řízení. Toto řízení koná nebo doplňuje vojenský (vrchní vojenský) prokurátor nebo soud (§ 143) podle rozhodnutí, jímž se obnova povoluje, a podle nových důkazů. Předpisy platné pro zastavení vyhledávacího řízení a pro podání žaloby platí i zde. Zastavení má týž účinek jako rozsudek, jímž se žalovaný zprošťuje. Bylo-li řízení skončeno zastavením aniž se konalo hlavní přelíčení, mají obviněný nebo jeho příslušníci (§ 389) právo žádati, aby zastavení řízení bylo oznámeno v Úředním listě nebo na jejich útraty též v jiných veřejných listech. Nebyla-li obnova nařízena o všech trestných činech, pro něž byl žalovaný odsouzen, a skončilo-li řízení bez hlavního přelíčení, určí trest znovu nejvyšší vojenský soud.

§ 398

(1) Dojde-li k novému hlavnímu přelíčení, užije se k jeho přípravě a k jeho provedení obdobně ustanovení hlavy XVII a XVIII s dále uvedenými odchylkami.

(2) Nalézací soud musí býti sestaven podle hodnosti, kterou měl žalovaný v době vynesení dřívějšího rozsudku, ačli jeho nynější vyšší hodnost nevyžaduje jiného složení.

(3) Přítomnost žalovaného při hlavním přelíčení je nutná jen tehdy, byla-li obnova nařízena v jeho neprospěch nebo pokládá-li soud jeho dostavení za nezbytné. Jinak se může dát zastupovati obhájcem.

(4) Nedostavil-li se žalovaný k hlavnímu přelíčení, může se přečísti jeho výpověď ze spisů. Také výpovědi spoluúčastníků, svědků a znalců mohou býti přečítány ze spisů, jsou-li tu podmínky § 288.

§ 399

(1) Byla-li obnova povolena ve prospěch zemřelého nebo zemřel-li odsouzený, v jehož prospěch byla povolena obnova, před ukončením obnoveného řízení, nařídí se veřejné přelíčení v případě, musí-li se o obnovené trestní věci znovu rozhodnouti rozsudkem, při čemž platí přiměřeně předpisy platné pro hlavní přelíčení.

(2) Osoby uvedené v § 389, odst. 1 jsou oprávněny zvoliti k tomuto přelíčení obhájce za zemřelého žalovaného. Nepoužijí-li tohoto práva, bude ustanoven obhájce z úřední moci. Tento obhájce má při přelíčení všechna práva, která přísluší při hlavním přelíčení obviněnému.

§ 400

(1) Podle výsledku hlavního přelíčení vynese nalézací soud nový rozsudek, kterým buď ponechá dřívější rozsudek v platnosti nebo rozhodne znovu ve věci, zrušiv úplně nebo částečně první rozsudek.

(2) Novým rozsudkem lze nařídit zastavení výkonu trestu uloženého prvním rozsudkem až do pravomocného ukončení obnoveného řízení toliko tehdy, zrušil-li nalézací soud dřívější rozsudek.

(3) Bude-li žalovaný novým rozsudkem odsouzen, bude při výměře trestu přiměřeně přihlíženo k trestu již vytrpěnému tak, že oběma tresty dohromady nesmí býti nikdy překročen nejvyšší trest uložený za těžší trestný čin.

(4) Byla-li obnova povolena toliko ve prospěch žalovaného, nelze novým nálezem uložiti trest těžší, než jaký mu byl uložen prvním rozsudkem.

(5) Proti novému rozsudku lze užíti týchž opravných prostředků jako proti každému jinému rozsudku.

§ 401

(1) Nejvyšší vojenský soud je oprávněn, vyslechnuv generálního vojenského prokurátora, nařídit obnovu trestního řízení ve prospěch obžalovaného, mimořádným způsobem a nejsa vázán podmínkami uvedenými v § 388, vzejdou-li mu

1. při předchozí poradě o zmateční stížnosti nebo po ústním líčení o ní nebo při poradě o odvolání nebo
2. při poradě o posudku, má-li být odsouzený k trestu smrti doporučen milosti nebo konečně
3. při zkoumání spisů konaném na zvláštní návrh generálního vojenského prokurátora

závažné pochybnosti, zda jsou pravdivé skutečnosti, na nichž se zakládá rozsudek, a neodklidí-li se tyto pochybnosti ani jednotlivými šetřeními nařízenými snad nejvyšším vojenským soudem.

(2) Nejvyšší vojenský soud může v takových případech také ihned vynésti nový rozsudek, jímž se obviněný zprošťuje nebo se na něho použije mírnější trestní sazby; k tomu však je třeba jednomyslnosti a souhlasu generálního vojenského prokurátora. O oznámení rozsudku a o uveřejnění osvobozujícího rozsudku platí ustanovení § 394, odst. 2 až 4.

(3) Návrhy soukromých osob, aby byl dán podnět k některému ze shora uvedených rozhodnutí nejvyššího vojenského soudu zamítnou veřejní žalobcové nebo soudy, k nimž takové návrhy došly, rovněž nesmějí býti takové návrhy předmětem rozboru při ústním líčení nejvyššího vojenského soudu.

(4) Návrhy veřejných žalobců se zasílají generálnímu vojenskému prokurátoru, který, shledá-li je odůvodněnými, navrhne přezkoumání spisů.

§ 402

(1) Trestní řízení může býti podle všeobecných předpisů veřejným žalobcem (§ 137) znovu zahájeno nebo se může v něm pokračovati, pokud nenastalo promlčení, aniž to závisí na

podmínkách a formalitách obnovy uvedených v předchozích paragrafech:

1. bylo-li před podáním žaloby buď oznámení veřejným žalobcem odloženo nebo vyhledávací řízení zastaveno nebo bylo-li řízení přerušeno,
2. podá-li soukromý žalobce žádost za trestní soudní stíhání, kterou je ještě oprávněn podati, kdežto dřívější řízení bylo zastaveno nebo byl v něm vynesen osvobozující rozsudek jen proto, že tu nebylo potřebné žádosti soukromého žalobce,
3. vyloučil-li veřejný žalobce jednotlivé trestné činy z řízení podle § 37, odst. 2, bylo-li žalobci vyhrazeno podle § 303 nebo § 304 při ukončení trestního řízení stíhání pro jednotlivé trestné činy nebo vyskytnou-li se teprve dodatečně důvody pro podezření, že žalovaný spáchal dříve jiný trestný čin (§ 311), nebo
4. nedojde-li po upuštění od stíhání podle § 43, odst. 2 k provedení vydání nebo vypovědění, sešlo-li s repatriace nebo s odsunu, nebo vrátí-li se osoba, od jejíhož stíhání bylo upuštěno.

(2) Ustanovení § 16 platí obdobně. Zda se má konati řízení před občanským trestním soudem, když vojenská soudní trestní pravomoc zanikla, řídí se podle ustanovení trestních soudních řádů platných pro tyto soudy.

Hlava XXII.
Vyšetření škody. Vrácení předmětů vzatých v uschování.

§ 403

Škoda způsobená trestným činem a ostatní vedlejší okolnosti důležité pro soukromoprávní následky se vyšetřují jen tehdy a potud, pokud je tohoto zjištění třeba k správnému použití trestních ustanovení.

§ 404

(1) Byla-li některá věc, o níž se rozhodující soud přesvědčil, že náleží poškozenému nebo že byla z jeho držení odňata způsobem neoprávněným, že byla nalezena mezi věcmi obviněného, spoluviníka, podílníka nebo napomahače nebo na takovém místě, kam ji tyto osoby daly jen k uschování, nařídí rozhodující soud, jakmile se rozsudek stane pravomocným, že má býti tato věc vrácena. Svolí-li k tomu výslovně obviněný, může se poškozenému na jeho žádost vydati též ihned.

(2) Předměty odňaté poškozenému mohou mu býti vráceny též před hlavním přelíčením vojenským nebo vrchním vojenským prokurátorem, v soudním vyhledávacím řízení vyšetřujícím soudcem za souhlasu žalobce, není-li třeba je uschovávati k usvědčení obviněného, spoluvinníka, podílníka nebo napomahače a souhlasí-li s tím obviněný.

(3) Od souhlasu obviněného (odstavce 1 a 2) lze však upustiti, jsou-li věci poškozenému odňaté vydány nebezpečí zkázy, je-li jejich uchovávání spojeno s výdaji nebo potřebuje-li poškozený naléhavě těchto předmětů a nemůže-li obviněný ve všech těchto případech žádným způsobem hodnověrně prokázati právní nárok na ně.

§ 405

(1) Dostala-li se již odcizená věc do rukou třetí osoby, která se nezúčastnila na trestném činu, způsobem platným pro převod majetku nebo jako zástava, zůstane rozhodnutí o žádosti za vrácení tohoto statku vyhrazeno pořadu práva civilního.

(2) Totéž platí, je-li vlastnictví odcizeného předmětu sporné mezi několika poškozenými nebo nemůže-li poškozený ihned své právo dostatečně prokázati. V takových případech třeba se dohodnouti s příslušným civilním soudem o tom, jak má býti s předmětem dále naloženo.

§ 406

Byla-li u obviněného nalezena věc, která je podle všeho cizí, a nemůže-li nebo nechce-li udati jejího vlastníka a nepřihlásí-li se v přiměřené lhůtě nikdo s nárokem na vlastnictví, bude odevzdána občanskému trestnímu soudu, který má postupovati tak, jako by tato věc pocházela z trestního řízení provedeného u něho.

§ 407

Ostatní předměty, které nejsou jmenovány v §§ 404 až 406 a dostaly se při trestním řízení do uschování soudu, vojenského (vrchního vojenského) prokurátora nebo vojenského velitelství, vrátí tyto úřady dřívějšímu majiteli, jakmile jich nebude třeba k účelům řízení, jestliže tomu nepřekážejí jiná zákonná ustanovení.

Hlava XXIII.
Náklady trestního řízení.

§ 408

(1) Náklady trestního řízení a náklady spojené s vykonáním trestu hradí stát.

(2) Toto ustanovení se nevztahuje na útraty, které povstaly zvolením obhájce nebo zastupováním poškozeného nebo soukromého žalobce.

(3) Všeliká jednání v trestních věcech, ať se konají u kteréhokoliv úřadu, a všeliká podání vztahující se na ně jsou osvobozena od kolkovného a poštovného.

§ 409

(1) Peněžité náležitosti vojenských osob v činné službě, které se povolávají, aby spolupůsobily v trestním řízení, se upraví zvláštními předpisy.

(2) Občanským osobám, které byly vyslýchány jako svědci nebo znalci nebo byly přibrány jako tlumočníci, čítajíc v to vojenské osoby mimo činnou službu, budou vyplaceny na jejich žádost na účet státu poplatky, které jim patří podle předpisů platných pro občanské trestní soudy.

(3) Svědečné, nemá-li propadnouti, nutno ohlásiti při výslechu nebo nejpozději dva dni po něm, poplatky znalců a tlumočníků nejpozději čtrnáct dní po podání jejich posudku nebo po jejich použití. Soukromý žalobce nemá nároku na svědečné.

(4) Uvedené poplatky se vyplácejí ihned po výslechu nebo po použití, nebo nelze-li je vyplatiti ihned bez viny oprávněného příjemce, zašlou se mu v nejkratší lhůtě a v každém případě bez srážky výdajů.

(5) Na vyměření poplatků lze si stěžovati do čtrnácti dnů po uvědomění k soudu vyšší stolice. Nejvyšší vojenský soud rozhodne o stížnosti mimo zasedání.

§ 410

(1) Vojenským osobám v činné službě nepřísluší za obhajování žádná odměna; pro jejich ostatní náležitosti platí ustanovení § 409, odst. 1.

(2) Obhájci určenému z úřední moci, který nenáleží k vojenským osobám v činné službě, budou nahrazeny, požádá-li o to, na účet státu útraty, které nutně měl a skutečně zapravil; nároku na náhradu dalších výdajů nemá.

(3) Nedohodne-li se obviněný se svým zvoleným obhájcem o útratách za obhajování, může každá strana žádati u soudu, u něhož věc byla projednávána v první stolici, aby tyto útraty upravil. Do upravení útrat si mohou obě strany do čtrnácti dnů po uvědomění stěžovati soudu vyšší stolice. Nejvyšší vojenský soud rozhodne o stížnosti mimo zasedání.

(4) Útraty zástupce poškozeného nebo soukromého žalobce upraví občanský trestní soud, který má tak postupovati, jako by šlo o zastupování před ním.

§ 411

Pro odměnu popravčího, který bude povolán vojenským soudem, aby vykonal trest smrti provazem, jsou rozhodné poplatky stanovené podle občanských předpisů.

Hlava XXIV.
Vykonání rozsudků.

§ 412

Každý, kdo byl rozsudkem zproštěn, jakož i každý žalovaný, jemuž byla vyšetřovací vazba započtena v rozsudku jako trest, musí býti ihned po prohlášení rozsudku, je-li ve vazbě, propuštěn na svobodu, leč že by bylo třeba jeho dalšího zajištění, poněvadž byl podán řádný opravný prostředek, nebo z jiných důvodů.

§ 413

(1) Každý rozsudek znějící na trest, který se má ještě vykonati, je nutno zpravidla provésti ihned, jakmile se stal pravomocným.

(2) Výkon rozsudku provede soud.

(3) Nařízení výkonu a provedení trestního rozsudku nepřekáží okolnost, že je vyhrazeno ještě stíhání pro některý jiný trestný čin (§§ 37, 303 a 304). Toliko je-li na tento čin určen trest smrti nebo doživotního žaláře, musí se s nařízením a provedením trestního rozsudku vyneseného s takovou výhradou posečkati, až o tomto činu bude pravomocně rozhodnuto.

(4) Ministr národní obrany může nařídit, aby bylo upuštěno od nařízení výkonu nebo dalšího výkonu trestu na svobodě, byl-li odsouzený vypověděn nebo má-li býti vydán nebo repatriován nebo odsunut z území Československé republiky.

(5) Nedojde-li k provedení vydání nebo vypovědění nebo sejde-li s repatriace nebo odsunu nebo vrátí-li se vydaný, vypovězený, repatriovaný nebo odsunutý na území Československé republiky, trest se vykoná.

§ 414

(1) Na rozsudku se poznamená den, kdy se rozsudek stal pravomocným, den, kdy byl trest vykonán nebo kdy bylo započato s jeho vykonáváním nebo kdy byl zatčený žalovaný na základě rozsudku propuštěn na svobodu. Rovněž se na rozsudku poznamená odklad trestu nastalý podle zákona nebo povolený podle § 419.

(2) Musí-li býti následkem trestního rozsudku zatčena některá z osob uvedených v § 157, odst. 3 a 4, dodá se neprodleně jejímu přímému představenému opis pravomocného rozsudku.

§ 415

(1) Choromyslným neb osobám stiženým dočasnou těžkou chorobou, jakož i těhotným ženám nesmí býti před jejich uzdravením, jde-li o rozsudek smrti, ani oznámeno, že jim nebyla udělena milost, ani trest na nich vykonán.

(2) Odložení oznámení a výkonu nařídí po slyšení presidenta soudu vrchní vojenský prokurátor.

§ 416

(1) Rozsudek smrti se vykoná příštího rána po dni, kdy odsouzenému bylo oznámeno, že trest bude na něm vykonán, poněvadž mu nebyla milost udělena. Toto oznámení vykoná president soudu za přítomnosti vrchního vojenského prokurátora a zapisovatele.

(2) Po tomto oznámení má býti dán odsouzenému kněz jeho náboženského vyznání, ač nezvolí-li si ho sám.

(3) Kromě osob, které jsou k tomu podle svého služebního postavení povolány, povolí se přístup k odsouzenému jenom jeho příslušníkům a osobám, které si přeje viděti nebo s nimi mluviti.

(4) Výkon rozsudku smrti nesmí připadnouti na neděli nebo svátek ani na takový den, který je podle náboženského vyznání odsouzeného dnem svátečním.

(5) Kdyby trest smrti provazem nebylo možno vykonati pro nemožnost povolati včas nějakého popravčího nebo pro jiné překážky, je vrchní vojenský prokurátor zmocněn změniti tento způsob trestu v trest smrti zastřelením.

§ 417

Doba, kterou odsouzený k trestu na svobodě strávil ve vazbě od prohlášení trestního rozsudku první stolice (§ 312), započte se do doby trestu potud, pokud nástup trestu byl zdržen okolnostmi, které jsou nezávislé na vůli odsouzeného, zvláště také podáním opravného prostředku takovými osobami, které jsou k tomu oprávněny i proti jeho vůli. Tato doba se započte také tehdy, měl-li opravný prostředek podaný ve prospěch odsouzeného třeba jen částečný úspěch. Rovněž se započte do doby trestu čas, který strávila ve vazbě osoba odsouzená k trestu na svobodě od pravomocného rozsudku až do nařízení výkonu trestu, neměl-li opravný prostředek, který podala, žádného úspěchu.

§ 418

(1) Onemocní-li odsouzená osoba na duchu, odloží se výkon trestu na svobodě, až se uzdraví.

(2) Totéž platí u jiných nemocí, je-li obava, že by výkon trestu mohl pro odsouzeného znamenati blízké nebezpečí života.

§ 419

(1) Veřejný žalobce může také mimo případy uvedené v § 127, odst. 2 a § 423 nařídit z důvodů vojenské služby odklad trestu na svobodě, nepřesahujícího jeden rok, nejdéle na osm neděl.

(2) U trestu na svobodě, nepřesahujícího dobu jednoho roku, může veřejný žalobce povoliti odklad trestu až do osmi neděl, prokáže-li se, že by okamžité vykonání trestu způsobilo odsouzenému nebo jeho rodině těžké poškození, které není účelem trestu, a netřeba-li se obávati, že by odsouzený uprchl.

(3) Za podmínek uvedených v předcházejících odstavcích může vrchní vojenský prokurátor povolit odklad trestů uložených krajskými vojenskými soudy nejdéle na dobu šesti měsíců.

(4) Ministr národní obrany může nařídit odklad každého trestu na svobodě, nepřesahujícího dobu dvou let, i na delší dobu a též z jiných důležitých důvodů než těch, které jsou uvedeny v odstavcích 1 a 2.

(5) Povolení odkladu může býti vázáno na složení jistoty nebo na jiné podmínky, nebylo-li uděleno z důvodů vojenské služby.

§ 420

(1) Vykonání trestu na svobodě nesmí býti zpravidla (§§ 395, 400, odst. 2 a 423) přerušeno.

(2) Zahájí-li se však proti odsouzenému během odpykávání trestu na svobodě vyhledávací řízení pro trestný čin vyšlý nově najevo, na který je uložen trest smrti nebo doživotního žaláře, přeruší se ihned vykonání trestu na svobodě a proti obviněnému se zakročí podle hlavy XII. Bude-li žalovaný odsouzen pravomocně k smrti nebo k doživotnímu žaláři, vykoná se tento trest bez zřetele k trestu na svobodě uloženému dříve a ještě nevykonanému.

(3) Výjimečně může nařídit také z jiných velmi důležitých příčin přerušení výkonu trestu na svobodě nepřesahujícího jeden rok veřejný žalobce, přerušení výkonu delších trestů na svobodě uložených krajskými vojenskými soudy vrchní vojenský prokurátor a v ostatních případech ministr národní obrany. Přerušení delší než osm neděl může povoliti jen ministr národní obrany. Udělí-li se povolení na prosbu odsouzeného, může býti v každém případě vázáno na složení jistoty nebo na jiné podmínky. Doba přerušení se nezapočítává do doby trestu.

(4) Doba, kterou odsouzený strávil během vykonání trestu v nemocnici, se započítá do trestu, ledaže by si odsouzený byl nemoc způsobil nebo prodloužil nebo ji toliko předstíral v úmyslu, aby zabránil vykonání trestu.

§ 421

Rozsudky na ztrátu hodnosti se vykonávají, jakmile nabyly moci práva.

§ 422

(1) Způsob, jak se mají vykonávati tresty smrti a tresty na svobodě a jak se mají vymáhati tresty na penězích, ustanovují zvláštní předpisy.

(2) O výkonu jiných trestů, než které jsou uvedeny v předcházejícím odstavci a v § 421, třeba se dohodnouti, nemůže-li je trestní soud přímo vykonati, s úřady, do jejichž oboru působnosti náležejí opatření k tomu potřebná.

§ 423

Vzejdou-li pochybnosti o výkladu trestního rozsudku neb o počítání uloženého trestu nebo činí-li se námitky proti rozhodnutí, že je přípustné vykonání trestu, vyžádá se rozhodnutí nejvyššího vojenského soudu. Veřejný žalobce může zatím nařídit odklad nebo přerušení výkonu trestu.

§ 424

Vyjdou-li potom, kdy trestní rozsudek nabyl moci práva, najevo polehčující okolnosti, které v době vynesení rozsudku tu nebyly neb aspoň nebyly známy a které by sice nebyly měly v zápětí

použití mírnějšího způsobu trestu nebo mírnější trestní sazby, ale přece zřejmě mírnější vyměření trestu, má soud, který vynesl nález v první stolici, jakmile se přesvědčí o existenci takových polehčujících okolností, učiniti nejvyššímu vojenskému soudu návrh na přiměřené zmírnění trestu. Tento soud rozhodne bez jednání vyslechnuv generálního vojenského prokurátora.

§ 425

(1) Prominouti nebo zmírniti trest milosti přísluší jen presidentu republiky.

(2) Žádosti za milost nemají odkladného účinku.

Hlava XXV.
Řízení proti nepřítomným a uprchlíkům.

§ 426

(1) Je-li osoba obviněná z trestného činu, který má býti trestán vojenským soudem, nepřítomna nebo uprchla-li a nemůže-li proto býti postavena k úřednímu trestnímu jednání, musí býti přece povaha skutku pečlivě a přesně vyšetřena a zabezpečeny průvodní prostředky a za tím účelem lze zavésti též prokurátorské nebo soudní vyhledávací řízení.

(2) Svědci a znalci, není-li zákonných překážek, se musí vzíti do přísahy.

(3) Nepřítomná osoba, jejíž pobyt je znám, může býti zpravena o průběhu a výsledku řízení, lze-li tak učiniti bez obtíží a bez ztráty času.

(4) Teprve když není již žádné opory pro další pátrání, přeruší veřejný žalobce řízení až do dopadení obviněného.

§ 427

(1) Uprchl-li obviněný nebo je-li nepřítomná osoba obviňována z trestného činu za okolností, které by odůvodňovaly podle § 171 nařízení prozatímní vazby, mají velitelství, kterým bylo svěřeno vypátrání a stíhání trestných činů, provésti podle okolností také domovní prohlídky za tím účelem, aby byl obviněný dopaden, nebo dožádati jiná velitelství, úřady a orgány, v jejichž obvodu by mohl býti obviněný přistižen.

(2) O dalším opatření a stavovském nakládání s vojenskými osobami, které uprchly z činné služby a s jinými vojenskými osobami, které jsou podezřelé ze zběhnutí, platí vojenské služební předpisy.

§ 428

(1) Zatykače smějí býti vydávány na uprchlíky a na takové nepřítomné osoby, jejichž pobyt je neznámý, jen jsou-li velmi důvodně podezřelé ze zločinu.

(2) Zatykač se nevydává na toho, kdo je obviněn z přečinu; je však možno zaslati velitelstvím a úřadům popis jeho osoby, aby, bude-li obviněný nalezen, oznámily to úřadu, který popis osoby vydal.

(3) Na osoby, které byly odsouzeny k trestu na svobodě a nejsou ve vazbě, ale před nastoupením trestu uprchly, pak na osoby, které uprchly z vyšetřovací nebo z trestní vazby, mohou býti v každém případě vydány zatykače.

(4) Vydávati zatykače (popisy osoby) přísluší veřejnému žalobci nebo za jeho souhlasu soudu. Při útěku z trestní vazby, nemá-li již beztak nastati řízení pro zběhnutí, může vydati zatykač také velitelství vojenského trestního ústavu.

§ 429

(1) V každém zatykači se pojmenuje trestný čin, z něhož jest uprchlý podezřelý nebo pro který byl odsouzen, popíše se co nejzevrubněji jeho osoba a připojí dožádání na všechna velitelství, soudy a na úřady a orgány národní bezpečnosti, aby ho zatkly a dodaly.

(2) Zatykače se rozšíří podle platných předpisů a zvlášť co nejrychleji rozešlou všem okolním vojenským a bezpečnostním úřadům a dozorčím orgánům. Podle potřeby se rozešlou zatykače i dále a podle okolností se vyhlásí veřejnými listy.

(3) Tak jako se zatykači třeba postupovati i s popisy a vyhláškami ukradených nebo uloupených věcí nebo s předměty pocházejícími z provedeného podvodu, padělání nebo falšování veřejných úvěrních papírů nebo mincí atd.

(4) Týká-li se takový popis předmětů, které mají větší cenu nebo které jsou takové povahy, že je naděje, že jejich vyhlášením bude sám pachatel objeven nebo že se tím zabrání dalšímu zlu neb opatří náhrada tomu, kdo byl poškozen, třeba vyhlášku učiniti ihned. Při popsání padělaných nebo falšovaných veřejných úvěrních papírů nebo mincí musí se však předběžně učiniti oznámení úřadům a ústavům jmenovaným v § 223 a vyčkati jejich souhlasu.

§ 430

Zatykač nebo popis má býti ihned odvolán, jakmile zanikly důvody, pro něž byl vydán.

§ 431

Je-li naděje, že podle platných státních úmluv neb jiných dohod lze vymoci vydání obviněného, který je v cizině, obrátí se soud za souhlasu veřejného žalobce na ministra národní obrany.

§ 432

(1) Nedostaví-li se některý obviněný, nemá býti zdržováno řízení proti přítomným spoluobviněným.

(2) Budou-li v takových případech vráceny majitelům věci, které by mohly obviněného usvědčiti, lze majitele vyzvati, aby průvodní předměty udrželi co možná ve stavu způsobilém pro pozdější provádění důkazu a dodali je opět na požádání. Zároveň se přiloží k spisům přesný popis vrácených věcí.

Hlava XXVI.
Řízení podle stanného práva.

§ 433

V případech zločinů porušení subordinace, vzpoury, zbabělosti, rušení kázně a pořádku, nedovoleného verbování a vyzvědačství může stanné řízení vyhlásiti ministr národní obrany.

§ 434

Ministr národní obrany rozhodne také, zda je třeba vyhlásiti stanné právo v případech zločinů odboje, zběhnutí, svádění nebo napomáhání k porušení přísežné vojenské služební povinnosti, dále vzbouření a vzmáhajícího se plenění.

§ 435

(1) Mimo případy předvídané ve vojenském trestním právu může se řízení podle stanného práva konati po předchozím vyhlášení stanného práva pro zločiny vraždy, loupeže, žhářství a veřejného násilí zlomyslným poškozením cizího majetku, které byly spáchány po vyhlášení stanného práva.

(2) Vyhlásiti stanné právo je v těchto případech přípustné jen tehdy, když se uvedené zločiny nebezpečně vzmáhají, takže je třeba odstrašujícího příkladu, aby se zabránilo poškozování kázně neb ohrožování veřejné bezpečnosti, nebo dalšímu šíření trestných činů poškozujících válečnou moc.

(3) Rozhodnouti o nutnosti vyhlášení stanného práva přísluší ministru národní obrany.

§ 436

Při vyhlášení stanného práva zůstanou ustanovení tohoto zákona o příslušnosti netknuta.

§ 437

(1) Ministr národní obrany nařídí vyhlášení stanného práva rozkazem. Tento rozkaz musí obsahovati:

1. pojmenování zločinů a vojenských svazků neb okresů, pro které bylo stanné právo nařízeno,
2. výstrahu před spácháním takových zločinů a
3. vyhrůžku, že každý, kdo se po vyhlášce proviní takovým zločinem, bude souzen podle stanného práva a potrestán smrtí, při čemž třeba uvésti způsob trestu smrti.

(2) Rozkaz se vyhlásí způsobem předepsaným ve vojenských služebních předpisech a přečte se před nastoupivším mužstvem. Mimo to může býti rozkaz oznámen národním výborům, aby byl veřejně vyhlášen. Jeví-li se to účelným, může se vyhlášení státi ještě veřejným vyvěšením nebo uveřejněním ve veřejných listech.

§ 438

(1) K řízení podle stanného práva dojde v jednotlivém případě na písemný návrh vrchního vojenského prokurátora, v němž je třeba uvésti přesně jak jméno obviněného, tak i čin kladený mu za vinu.

(2) Navrhuje řízení podle stanného práva musí vrchní vojenský prokurátor šetřiti zásady, aby byly před stanný soud postaveny jen takové osoby podrobené vojenské trestní soudní pravomoci, které buď byly přistiženy při činu samém nebo jejichž vinu lze podle všeho očekávání dokázati bez průtahu.

(3) Pátrání, kterého je snad třeba, aby se připravilo rozhodnutí vrchního vojenského prokurátora, se nesmí protáhnouti přes osmačtyřicet hodin.

(4) Osoby uvedené v § 415, odst. 1 nesmějí býti postaveny před stanný soud.

(5) Bylo-li proti obviněnému zahájeno řádné řízení, není již možné zahájiti pro týž čin řízení podle stanného práva.

§ 439

(1) K provedení řízení podle stanného práva je příslušný stanný soud, který se sejde u vrchního vojenského soudu, a to bez ohledu na jiné trestní věci, které snad jsou zahájeny proti obviněnému u řádných soudů.

(2) Stanný soud se skládá z týchž osob jako nalézací soud u vrchního vojenského soudu.

(3) Stanný soud může si zvoliti své sídlo podle uvážení vrchního vojenského prokurátora v každém místě okresu, pro který bylo vyhlášeno stanné právo.

§ 440

Vrchní vojenský prokurátor zahájí řízení podle stanného práva tím, že vrchnímu vojenskému soudu zašle neprodleně příslušný návrh. Vrchní vojenský soud učiní ihned, jakmile návrh dojde, co nejrychleji opatření, aby se sešel stanný soud a aby byla dodána potřebná ochrana a exekuční oddíl pro bezpečnost stanného soudu a k eventuálnímu výkonu trestu smrti, a má pečovati o to, aby bylo na místě určeném k vykonání stanného práva opatřeno potřebné úřední nářadí, aby byl přítomen kněz, lékař a v každém případě popravčí, aby žádná překážka nestála v cestě výkonu trestu smrti, kdyby měl býti uložen.

§ 441

(1) Formální vyhledávací řízení a podání písemné žaloby nemá místa, nýbrž celé řízení se provede od začátku až do konce před shromážděným stanným soudem a to co možná bez přerušení.

(2) Obviněný musí býti postaven před stanný soud ihned, jakmile se tento soud sejde.

(3) Vrchní vojenský prokurátor je povinen opatřiti důkazy potřebné k přelíčení, zejména též, je-li třeba, přímo obeslati poškozené, svědky a znalce nebo také dáti je předvésti.

(4) Stanný soud se může konati kteroukoli hodinu a též pod širým nebem.

(5) Řízení proti jednotlivému obviněnému čítajíc v to i vynesení rozsudku smí trvati nejdéle třikrát čtyřiadvacet hodin, kterážto lhůta se počítá od toho okamžiku, kdy obviněný byl postaven před stanný soud. Nelze-li tuto lhůtu dodržeti, má nastati řádné řízení.

§ 442

(1) Řízení před stanným soudem se koná beze vší rozvláčnosti obdobně podle předpisů obsažených v hlavě XVIII, nejsou-li níže stanoveny odchylky.

(2) Obviněný si může zvoliti obhájce (hlava V) a musí býti o tomto právu poučen vrchním vojenským prokurátorem ihned po nařízení stanného řízení, v každém případě však dříve, než byl postaven před stanný soud. Neužije-li obviněný tohoto práva nebo není-li možno zvoleného obhájce k přelíčení ihned předvolati, určí mu soud obhájce z úřední moci.

§ 443

(1) Místo přečtení písemné žaloby zahájí vrchní vojenský prokurátor přelíčení tím, že vylíčí skutečnosti kladené obviněnému za vinu.

(2) Řízení má zpravidla přestati na důkazu činu, pro který bylo zahájeno řízení podle stanného práva, na návrh vrchního vojenského prokurátora lze je však rozšířiti také na jiné činy, podléhající stannému řízení, není-li třeba se obávati průtahu, kterým by se řízení podle stanného práva zmařilo (§ 441, odst. 5). K jiným trestným činům žalovaného se nepřihlíží.

(3) Vypátrání spoluvinníků a účastníků se sice nepustí se zřetele, nemá se však proto odkládati vynesení rozsudku a jeho výkon na žalovaném.

(4) Po skončení průvodního řízení rozebere vrchní vojenský prokurátor jeho výsledky a učiní svůj návrh. Obviněný a jeho obhájce mají na to odpověděti, a vidí-li se vrchnímu vojenskému prokurátoru ještě na to něco říci, přísluší obviněnému a jeho obhájci vždy právo posledního slova.

§ 444

(1) Potom prohlásí předseda přelíčení za skončené a dá žalovaného odvésti, načež rozhodne stanný soud v neveřejné poradě zachovávaje ustanovení §§ 74 až 79, § 302, odst. 1 a § 305.

(2) Bude-li obviněný jednomyslně uznán vinným trestným činem, který podléhá řízení podle stanného práva, má stanný soud zároveň uznati rozsudkem na trest smrti.

(3) Proti žalovaným, kteří v době spáchaného činu nedokončili ještě 20. rok věku, bude uznáno místo trestu smrti provazem na těžký žalář od deseti do dvaceti let, místo trestu smrti zastřelením na žalář nebo těžký žalář od pěti do deseti let. Mimoto může stanný soud, je-li dán potřebný odstrašující příklad na obnovení pokoje a pořádku výkonem trestu smrti na jedné nebo několika nejvíce trestuhodných osobách, uložiti z důležitých důvodů méně zúčastněným osobám místo trestu smrti tresty na svobodě dříve uvedené. Další zmírnění trestu na podkladě mimořádného zmírňovacího práva podle § 309, odst. 2 nemá místa. Místo trestu smrti zastřelením lze uznati na těžký žalář jen tehdy, je-li na trestný čin, když tu není zvláštních známek, které podmiňují trest smrti, stanoven těžký žalář.

(4) Nastoupí-li při trestném činu, podrobeném řízení podle stanného práva, některá z podmínek uvedených v § 306, má stanný soud rozsudkem vysloviti zproštění obviněného.

§ 445

Rozsudek se vypracuje písemně.

§ 446

(1) Rozsudek stanného práva buď ihned veřejně prohlášen.

(2) Proti rozsudku stanného soudu není žádného opravného prostředku a podání žádosti za milost kýmkoli nemá odkladného účinku.

(3) Byl-li žalovaný odsouzen k smrti a nebyla-li mu udělena milost, má se mu po prohlášení rozsudku, je-li to možné, dáti kněz a trest smrti se vykoná po lhůtě přiměřené k přípravě na smrt, zpravidla během dvou hodin.

(4) Po prohlášení osvobozujícího rozsudku propustí se žalovaný ihned na svobodu, není-li ze zákonných důvodů třeba, aby byl dále ve vazbě.

§ 447

(1) Nepokládá-li se stanný soud za příslušný, nelze-li rozsudek vynésti jen proto, že soudci nejsou jednomyslní, nebo jsou-li proti obviněnému sice závažné důvody podezření, že spáchal

trestný čin jemu kladený za vinu, ale provedení důkazů jeho viny je v zákonné lhůtě (§ 441, odst. 5) nemožné, objeví-li se při přelíčení, že obviněný je v některém ze stavů uvedených v § 415, konečně nemůže-li se do zákonné lhůty rozsudek vůbec vynésti, usnese se stanný soud, že se další řízení podle stanného práva nekoná.

(2) Usnesení stanného soudu se oznámí žalovanému a sdělí vrchnímu vojenskému prokurátoru, který potom zařídí, čeho je třeba k zahájení řádného řízení, a zároveň rozhodne, má-li vazba obviněného trvati dále nebo ne.

§ 448

O přelíčení před stanným soudem se sepíší protokoly podle ustanovení §§ 314 až 316, obsah jejich se však omezí na nejpodstatnější věc přelíčení. Protokoly podepíše předseda a zapisovatel.

§ 449

(1) Zrušiti prohlášené stanné právo přísluší ministru národní obrany nebo nejvyššímu veliteli armády v poli, pokud byl k prohlášení stanného práva zmocněn.

(2) Zrušení stanného práva se musí ihned vysloviti, zanikl-li důvod, pro který bylo vyhlášeno, zejména byl-li již výkonem trestu smrti na jednom nebo na několika vinnících dán potřebný odstrašující příklad, a musí se vždy vyhlásiti týmž způsobem jako vyhlášení stanného práva.

(3) Ve všech ještě nevyřízených trestních věcech i v těch, kde byl rozsudek smrti již vynesen, ale nebyl ještě vykonán, musí býti zrušení stanného práva oznámeno obviněnému a vrchní vojenský prokurátor musí zavésti vyhledávací řízení; potom se další řízení provede podle všeobecných ustanovení tohoto trestního soudního řádu.

§ 450

(1) Veškeré rozsudky vynesené v řízení podle stanného práva nutno předložiti i s jednacími spisy nejpozději do čtrnácti dnů po vykonání rozsudku ministerstvu národní obrany skrze generálního vojenského prokurátora, který učiní návrhy, jež uzná za přiměřené.

(2) Naskytnou-li se důvody pro obnovu řízení, jedná se o tom podle ustanovení hlavy XXI.

HLAVA XXVII.
Polní soudní zřízení a polní trestní řízení.

1. titul.
Všeobecná ustanovení.

§ 451

Ustanovení předchozích hlav platí i o polním soudním zřízení a o polním trestním řízení, jestliže v této hlavě není stanoveno nic jiného.

§ 452

Oblasti, v níž má platnost polní soudní zřízení a polní trestní řízení (oblasti polních soudů), je pole (§ 194, odst. 3 zákona ze dne 13. května 1936, č. 131 Sb. o obraně státu).

§ 453

(1) Zříditi oblast polních soudů mimo pole nebo v době, když ještě pole není, může

1. ministr národní obrany, jestliže vstoupil stát do branné pohotovosti (§ 57 zákona o obraně státu) nebo jestliže president republiky po slyšení vlády nařídil povolání k výjimečné činné službě podle § 27 branného zákona;
2. vláda nařízením vydaným se souhlasem presidenta republiky, jestliže nastanou uvnitř státu nebo na jeho hranicích události ohrožující zvýšenou měrou celistvost státu, jeho demokraticko-republikánskou formu, ústavu nebo veřejný klid a pořádek.

(2) Týmž způsobem buďte opatření podle předcházejícího odstavce odvolána, jakmile přestaly skutečnosti, které byly jejich důvodem.

(3) Ustanoveními těmito se nerozšiřuje pravomoc vojenských soudů vymezená v §§ 11 a 13 a ve vedlejších zákonech je doplňujících (na př. zákon branný, zákon o obraně státu).

§ 454

(1) Má-li polní soudní zřízení a polní trestní řízení platnost v době, kdy ještě není hlavního velitele, nezřídí se po tuto dobu ani vrchní polní soudy ani úřady vrchních polních prokurátorů, a úkony, které jim tato hlava svěřuje, připadnou nejvyššímu vojenskému soudu a generálnímu vojenskému prokurátoru; v takových případech nejvyšší vojenský soud rozhoduje v složení předepsaném pro vrchní polní soud (§ 465).

(2) Úkony, které tato hlava svěřuje hlavnímu veliteli, vykonává v době, kdy zřízen není, ministr národní obrany.

§ 455

V oblasti polních soudů je dovoleno vyřídit v kázeňském řízení i obecné přečiny a soudní přestupky, je-li na ně v zákoně jako hlavní trest ustanoven trest na svobodě nepřesahující šest měsíců nebo trest na penězích nebo trest odnětí vojenské hodnosti.

2. titul.
Polní soudní zřízení.

§ 456

(1) Vojenskou trestní soudní pravomoc v oblasti polních soudů vykonávají polní soudy.
Polní soudy jsou:

1. nižší polní soudy,
2. vyšší polní soudy a
3. vrchní polní soudy.

(2) Není-li v dalších předpisech stanoveno jinak, platí o nižších polních soudech táž ustanovení jako o krajských vojenských soudech, o vyšších polních soudech táž ustanovení jako o vrchních vojenských soudech.

§ 457

(1) Polní soudy zřizuje a zrušuje hlavní velitel; právo zřizovat a zrušovat nižší a vyšší polní soudy může tento velitel přenésti na jiné vyšší velitele jemu podřízené.

(2) Nižší a vyšší polní soudy se zřizují u vyšších velitelství podle potřeby. Vrchní polní soud se zřídí zpravidla jen u hlavního velitelství; je-li toho však zapotřebí, mohou být ještě další vrchní polní soudy zřízeny u vyšších velitelství, která určí hlavní velitel.

(3) Velitelství, u něhož je polní soud zřízen, určuje mu jeho stanoviště.

(4) Kterým vyšším polním soudům jsou podřízeny jednotlivé nižší polní soudy a kterým vrchním polním soudům vyšší polní soudy, určí velitel, jenž nadřízené vyšší a vrchní polní soudy zřizuje.

§ 458

Nižším polním soudům náleží:

1. konati řízení a rozhodovati o trestních činech, na které je podle trestních ustanovení (sazeb), jichž má býti užito, jako hlavní trest určen trest na svobodě nepřevyšující pět let nebo trest na penězích nebo trest odnětí vojenské hodnosti;
2. účastniti se vyhledávacího řízení v trestních případech, o nichž rozhodovati přísluší vyšším polním soudům.

§ 459

Vyšším polním soudům náleží:

1. konati řízení a rozhodovati o trestných činech, které nepatří do příslušnosti polních soudů nižších;
2. rozhodovati o odvoláních z rozsudků nižších polních soudů a rozhodovati o stížnostech v případech, v nichž vojenský trestní řád přikazuje rozhodování vrchnímu vojenskému soudu.

§ 460

Vrchní polní soudy rozhodují o odvoláních z rozsudků vyšších polních soudů a mimo to o věcech, které jim jsou v této hlavě ještě zvláště přikázány.

§ 461

(1) Vrchní polní soud je složen z generála justiční služby jako předsedy, z dalších důstojníků justiční služby jako radů a z kancelářského personálu. Je-li třeba, má předseda ještě jednoho nebo několik náměstků; jimi jsou rovněž důstojníci justiční služby.

(2) Přednostou vyššího polního soudu je plukovník justiční služby, přednostou nižšího polního soudu podplukovník nebo major justiční služby.

§ 462

(1) Nalézací soud u nižšího polního soudu se skládá z předsedy a z dvou přísedících.

(2) Předsedou je důstojník justiční služby, jedním přísedícím je důstojník zbraní, druhý přísedící se vybere ze stavovské a hodnostní skupiny žalovaného. Stavovské skupiny určují služební předpisy, hodnostními skupinami jsou důstojníci, rotmistři a mužstvo.

(3) Nelze-li druhého přísedícího vybrati ze stavovské skupiny žalovaného nebo patří-li žalovaní k různým stavovským skupinám, vybere se druhý přísedící ze stavovské skupiny zbraní.

(4) Náleží-li žalovaný k hodnostní skupině mužstva nebo rotmistrů a nelze-li druhého přísedícího vybrat z jeho hodnostní skupiny, vybere se druhý přísedící z nejbližší vyšší hodnostní skupiny (z

rotmistrů, z důstojníků). Náleží-li žalovaní k různým hodnostním skupinám, určí se druhý přísedící podle žalovaného, jenž náleží k hodnostní skupině nejvyšší.

(5) Je-li žalovaný osobou občanskou, určí se druhý přísedící stejně, jako když je žalován důstojník zbraní.

(6) Je-li na týž den určeno několik hlavních přelíčení, mohou se všechna přelíčení vykonat před týmž nalézacím soudem; v tom případě se druhý přísedící určí tak, jako kdyby všichni žalovaní, proti nimž se koná hlavní přelíčení, byli žalováni společně.

(7) Za přísedící třeba vyvoliti osoby s větším životním rozhledem a s větší zkušeností, které znají poměry a předpisy vojenské a mají porozumění pro potřeby státu.

§ 463

Místo nalézacího soudu rozhoduje u nižšího polního soudu jediný důstojník justiční služby jako samosoudce:

1. jde-li o trestný čin, na který je v zákoně podle trestních ustanovení (sazeb), jichž má býti použito, jako hlavní trest ustanoven trest na svobodě nepřesahující jeden rok nebo trest na penězích nebo trest odnětí vojenské hodnosti, nebo
2. jde-li o trestný čin, na který je v zákoně sice ustanoven delší trest na svobodě, ale navrhne-li žalobce, aby byl jako hlavní trest uložen jen trest na svobodě nepřesahující jeden rok.

§ 464

(1) Nalézací a odvolací soud u vyššího polního soudu se skládá z předsedy a z dvou přísedících.

(2) Předsedou a jedním přísedícím jsou důstojníci justiční služby, druhým přísedícím je důstojník zbraní; o jeho výběru platí ustanovení posledního odstavce § 462.

§ 465

Vrchní polní soud rozhoduje, není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, po slyšení vrchního polního prokurátora v senátu, jenž se skládá z předsedy soudu nebo z jeho náměstka a z dvou radů.

§ 466

(1) Žalobci u polních soudů jsou polní prokurátoři, a to:

1. u nižšího polního soudu nižší polní prokurátor,
2. u vyššího polního soudu vyšší polní prokurátor a
3. u vrchního polního soudu vrchní polní prokurátor.

(2) Stanoviště polního soudu je i stanovištěm polního prokurátora, jenž je u něho žalobcem.

(3) Není-li stanoveno jinak, platí o nižším polním prokurátoru táž ustanovení jako o vojenském prokurátoru a o vyšším polním prokurátoru táž ustanovení jako o vrchním vojenském prokurátoru.

§ 467

(1) Úřady polních prokurátorů zřizovati a zrušovati přísluší velitelům, kteří jsou povoláni zřizovat a zrušovat polní soudy, u nichž jsou polní prokurátoři žalobci.

(2) Úřady polních prokurátorů jsou podřízeny velitelům, u kterých jsou zřízeny polní soudy, u nichž jsou polní prokurátoři činní.

§ 468

(1) Polní prokurátoři a jejich náměstci se vybírají z důstojníků justiční služby.

(2) Nemůže-li polního prokurátora, jenž je vyloučen nebo nemocen neb jehož něco jiného zajde, zastoupit jeho náměstek nebo nemá-li polní prokurátor, kterého postihne překážka, žádného náměstka, postará se velitel, kterému polní prokurátor podléhá, aby byl poslán k polnímu prokurátoru způsobilý důstojník (odstavec 1) jako dočasná výpomoc.

(3) Je-li třeba výpomoci jen pro hlavní přelíčení u nižšího polního soudu, může býti určen za výpomoc kterýkoli důstojník.

(4) Za výpomoc nelze určiti důstojníka justiční služby, který je soudcem u polního soudu.

§ 469

(1) Velitelé, oprávnění zřizovat a zrušovat polní soudy (§ 457, odst. 1) a úřady polních prokurátorů (§ 467, odst. 1), ustanovují přednosty polních soudů a polní prokurátory a přidělují jim potřebný personál.

(2) Předsedy vrchních polních soudů, jejich náměstky a rady vrchních polních soudů ustanovuje hlavní velitel.

§ 470

(1) Nemůže-li u nižšího polního soudu žádný z přidělených důstojníků justiční služby převzíti funkci předsedy nalézacího soudu nebo samosoudce, přikáže mu přednosta nadřízeného vyššího polního soudu pro onen případ důstojníka justiční služby od jiného podřízeného nižšího polního soudu neb od soudu vlastního.

(2) Nedostává-li se v jednotlivých případech důstojníků justiční služby pro obsazení nalézacího neb odvolacího soudu u polního soudu vyššího, může si přednosta soudu vypomoci povoláním důstojníků justiční služby od podřízených polních soudů nižších; není-li tato výpomoc možná, nařídí nadřízený vrchní polní soud některému z podřízených vyšších polních soudů, aby vyslal k žádajícímu vyššímu polnímu soudu potřebný počet důstojníků justiční služby.

§ 471

(1) Příslušnost jednotlivého polního soudu první stolice se vztahuje na všechny osoby, podrobené vojenské soudní pravomoci, které byly dopadeny nebo v době zavedení řízení se zdržují v dosahu moci velitelství, u něhož je soud zřízen. Pokud by podle toho mohla nastat příslušnost několika soudů, je příslušný soud, který se o věci nejdříve dověděl.

(2) Soudní příslušnost se nemění, změní-li se později pobyt obviněného nebo dosah moci velitelství, u kterého je soud zřízen.

(3) Soudu (žalobci), který nejdříve zvěděl o trestném činu, přísluší proň konati řízení tak dlouho, dokud nevyjde najevo okolnost odůvodňující příslušnost podle prvního odstavce.

(4) Aby bylo usnadněno řízení, nebo z jiných závažných důvodů může soud (žalobce) příslušný podle předcházejících odstavců postoupit věc soudu (žalobci) místa spáchání činu nebo soudu (žalobci) místa nového pobytu vinníkova.

(5) Odejde-li soud (žalobce), jehož příslušnost byla založena podle předcházejících ustanovení, později na jiné stanoviště, může, jeví-li se to účelným, postoupit trestní věc soudu (žalobci), který přijde na jeho místo, neb jinému blízkému soudu (žalobci).

§ 472

Zrušen zákonem č. 226/1947 Sb.

3. titul.
Polní řízení.

§ 473

(1) Ustanovení § 152, odst. 2 platí i o spisování zápisů u vyšších polních soudů.

(2) K podání znaleckého nálezu a posudku stačí u nižšího i u vyššího polního soudu jeden znalec. Ohledání a pitvu mrtvoly může provésti i jen jeden lékař.

(3) Obhájcem může být i důstojník, který není důstojníkem justiční služby, ale u vyššího polního soudu musí být obhájce práva znalý.

(4) V řízení pro zločiny vojenské zrady a pro zločiny nepřekážení nebo neoznámení vojenské zrady může být obhájcem jen osoba zapsaná do seznamu obhájců oprávněných obhajovati v těchto věcech nebo aktivní důstojník justiční služby; z neaktivních důstojníků justiční služby pouze ten, kdo byl oprávněn ministerstvem národní obrany obhajovati v těchto věcech před vojenskými soudy.

(5) Důstojník justiční služby, který byl vyšetřujícím soudcem, může v případě nezbytnosti být v téže věci členem nalézacího soudu i u vyššího polního soudu.

§ 474

O stížnostech platí obdobně ustanovení předchozích hlav s odchylkou, že kde podle nich o stížnosti rozhoduje nejvyšší vojenský soud, přísluší rozhodovati vrchnímu polnímu soudu; o stížnosti na opatření polního prokurátora rozhoduje velitel, u něhož je zřízen polní soud, u kterého je polní prokurátor činný.

§ 475

(1) Lhůta mezi oznámením žaloby (trestního návrhu) žalovanému a mezi hlavním přelíčením činí nejméně tři dni, ledaže by žalovaný výslovně svolil, aby se tato lhůta zkrátila.

(2) Návrh na doplnění důkazů nebo na opatření nových důkazů (§ 250) nutno podati nejpozději den po vznesení žaloby (§ 244, posl. odst.).

(3) Návrh, aby za trestný čin, na který je v zákoně ustanoven trest na svobodě delší než jeden rok, byl uložen trest na svobodě nepřesahující jeden rok (§ 463, č. 2), učiní žalobce, jeví-li se mu takový trest dostatečným. Učiní-li žalobce tento návrh, nemůže soud uložit přísnější trest.

§ 476

Proti rozsudkům polních soudů, vyneseným za podmínek § 278 za nepřítomnosti žalovaného, není přípustný odpor.

§ 477

(1) Z rozsudků nižších a vyšších polních soudů je možno se odvolati ve stejném rozsahu jako z rozsudků samosoudce krajského vojenského soudu.

(2) Odvolání nemá místa:

a) byl-li rozsudek vydán v části oblasti polních soudů obklíčené nepřítelem, v níž není žádného polního soudu vyšší stolice, nebo

b) byl-li rozsudek, jenž se týká jen přečinů a přestupků, vydán v části oblasti polních soudů, v níž ministr národní obrany z důvodů udržení vojenské kázně nebo bezpečnosti vojska nebo veřejného klidu a pořádku odvolání na dobu nutné potřeby u takových rozsudků vyloučil.

(3) Lhůta pro ohlášení odvolání (§ 335, odst. 1) a pro odpověď na odvolání (§ 338, odst. 3) činí jeden den, lhůta pro provedení odvolání (§ 337, odst. 1) tři dni. Vojenské osoby v činné službě mohou ohlášení i provedení odvolání, jakož i odpověď na ně podat u představeného velitelství.

(4) O odvoláních z rozsudků nižších polních soudů rozhodují vyšší polní soudy, o odvoláních z rozsudků vyšších polních soudů vrchní polní soudy.

(5) O odvolání rozhoduje odvolací soud v sedění, jehož se kromě členů odvolacího soudu a zapisovatele účastní u vyššího polního soudu jen vyšší polní prokurátor a u vrchního polního soudu jen vrchní polní prokurátor. Sedění, ve kterém se přednášejí nové prostředky průvodní nebo vývodní, může se zúčastniti i obhájce zvolený; znamenalo-li by to zdržení řízení nebo nemá-li žalovaný obhájce, ustanoví soud žalovanému obhájce z moci úřední.

(6) Před rozhodnutím ve věci samé může předseda odvolacího soudu řízení provedené soudem první stolice doplniti nebo nařídíti, aby bylo doplněno, aneb aby vadné procesní úkony byly napraveny.

(7) Odvolací soud rozhodne, nezamítne-li odvolání jako nepřípustné nebo neodůvodněné nebo nenařídí-li doplnění řízení (odstavec 6), ve věci samé rozsudkem podle výsledku provedeného řízení; má-li však za to, že se nelze obejíti bez opakování hlavního přelíčení v první stolici, zruší napadený rozsudek a vrátí věc témuž nebo jinému soudu první stolice k novému projednání a rozhodnutí.

(8) Jinak platí o odvolacím řízení obdobně ustanovení 3. titulu XIX. hlavy.

§ 478

(1) Trestním příkazem lze v polním řízení ukládat tresty na svobodě do tří měsíců nebo tresty peněžité do 10.000 Kčs*) neb oba tyto tresty, jakož i propadení (zabavení) věci; doba náhradního trestu za nedobytný peněžitý trest nesmí převyšovat šest týdnů, a byl-li uložen zároveň trest na svobodě, spolu s ním tři měsíce.

(2) Jinak platí o trestním příkaze v polním řízení obecná ustanovení.

§ 479

(1) Veliteli, u něhož je zřízen polní soud, který rozhodoval v první stolici, přísluší nařizovat výkon, odklad a přerušení trestu. Odklad a přerušení trestů na svobodě může tento velitel povoliti i v případech vyhrazených ministru národní obrany, a smí odložit i vykonání trestů na svobodě převyšujících dvě léta; odklad anebo přerušení trestů na svobodě může tento velitel, jde-li o vojenskou osobu v činné službě neb o osobu, jejíž pracovní síly je třeba v zájmu obrany státu, povolit i na dobu neurčitou.

(2) K odkladu nebo přerušení trestu není třeba žádosti odsouzeného.

§ 480

(1) Zní-li rozsudek vyššího polního soudu, který vešel v první stolici v právní moc, na trest smrti, předloží vyšší polní soud spisy i s předepsaným usnesením veliteli, u něhož je tento vyšší polní soud zřízen; tento velitel připojí k spisům své dobré zdání, zda je odsouzený hoden milosti a jaký trest by byl přiměřený, kdyby se mu jí dostalo, a předloží spisy veliteli, u kterého je zřízen vrchní polní soud.

(2) Zní-li rozsudek vrchního polního soudu nebo rozsudek, který jeho rozhodnutím vešel v právní moc, na trest smrti, usnese se vrchní polní soud, vyslechna vrchního polního prokurátora, o tom, zda doporučuje odsouzeného milosti a jaký trest by byl přiměřený, kdyby se mu jí dostalo, a zašle spisy veliteli, u něhož je tento vrchní polní soud zřízen.

(3) Velitel, u něhož je zřízen vrchní polní soud, rozhodne jak v případě odstavce 1, tak i v případě odstavce 2, zda spisy mají být s návrhem na udělení milosti předloženy ministru národní obrany nebo zda má být trest smrti vykonán.

(4) Není-li v části oblasti polních soudů obklíčené nepřítelem žádného vrchního polního soudu, nastoupí místo velitele, u něhož je zřízen vrchní polní soud, nejvyšší velitel v této oblastní části nadřízený veliteli, u něhož je zřízen vyšší polní soud, a není-li takového velitele, sám velitel, u něhož je zřízen vyšší polní soud.

§ 481

(1) V oblasti polních soudů lze stanné právo vyhlásit pro všechny zločiny. Nejde-li o zločiny uvedené v §§ 433 a 434, lze tak učiniti jen za podmínek § 435, odst. 2. Právo vyhlásiti a zrušiti stanné právo pro tuto oblast nebo její část přísluší hlavnímu veliteli; hlavní velitel je může přenést na velitele, u kterých jsou zřízeny vrchní nebo vyšší polní soudy.

(2) Vysloví-li stanný polní soud rozsudek smrti, usnese se ihned, vyslechna vyššího polního prokurátora, zda je odsouzenec hoden milosti a jaký trest by byl přiměřený místo smrti, kdyby byla udělena milost. Rozsudek smrti předloží předseda stanného polního soudu veliteli, u něhož je soud zřízen; tento velitel rozhodne, zda má být trest smrti vykonán nebo zda mají být spisy s návrhem na udělení milosti předloženy ministru národní obrany. Rozhodne-li velitel, u něhož je soud zřízen, že rozsudek nemá být předložen ministru národní obrany, trest se vykoná (§ 446, odst. 3); rozhodne-li však, že má být rozsudek předložen ministru národní obrany, vyčká se s vykonáním trestu až do rozhodnutí presidenta republiky.

§ 482

(1) Ustanovení § 376 platí i o rozsudcích, usneseních a postupu vrchních polních soudů. Žádal-li o podání zmateční stížnosti k zachování zákona obviněný, musí být o jejím vyřízení zpraven.

(2) Návrh na obnovu trestního řízení, provedeného u polního soudu, podává se u nejvyššího vojenského soudu; tento soud určí, který vojenský soud má opatřit trestní spisy a dále postupovat podle § 392, odst. 3 a 4.

§ 483

(1) Ten, kdo byl odsouzen polním soudem, má právo podat do tří měsíců po vystoupení z oblasti polních soudů, po uvolnění obklíčeného místa [§ 477, odst. 2, písm. a)] aneb upadl-li do zajetí, po

návratu do vlasti v stejné lhůtě žádost ke generálnímu vojenskému prokurátoru, aby byl podán návrh ve smyslu § 401, odst. 1, č. 3.

(2) Na toto oprávnění nemá vlivu okolnost, zda bylo před tím proti rozsudku užito opravného prostředku čili nic.
O výsledku žádosti buď žadatel vždy zpraven.

§ 484

(1) Odejde-li obviněný do oblasti polních soudů v době, kdy se proti němu vede řízení podle předcházejících hlav v první stolici, může žalobce, jde-li o trestné činy malé důležitosti, řízení odročit až do návratu obviněného z oblasti polních soudů; neučiní-li to žalobce, pokračuje se v řízení u polního soudu příslušného podle nového pobytu obviněného. Stejně se postupuje, když trestný čin, kterého se obviněný dopustil před odchodem do oblasti polních soudů, vyjde najevo teprve po jeho odchodu do této oblasti.

(2) O opravných prostředcích podaných proti rozsudkům, které v době odchodu žalovaného do oblasti polních soudů nevešly v moc práva, rozhoduje se podle ustanovení XIX. hlavy, avšak žalovaný nemá nároku, aby byl přítomen při ústním líčení o opravném prostředku; v takových případech se mu vždy určí obhájce z úřední moci, není-li při líčení přítomen obhájce jím přibraný. Dojde-li k zrušení rozsudku nebo k obnově řízení, provede se další řízení u soudu právě pro žalovaného příslušného (odstavec 1), neustanoví-li nejvyšší vojenský soud jinak.

§ 485

(1) Vystoupí-li obviněný (žalovaný) z oblasti polních soudů dříve, než polní trestní řízení bylo skončeno, může věc býti postoupena soudu příslušnému podle pobytu obviněného (žalovaného).

(2) O odvoláních z rozsudků, které v této době nevešly v moc práva, rozhoduje však odvolací soud podle § 477.

§ 486

(1) Skončí-li se platnost polního trestního řízení, pokračuje se v řízení podle hlav předcházejících.

(2) O odvoláních podaných proti rozsudkům, které v této době ještě nevešly v moc práva, rozhoduje jako soud odvolací vrchní vojenský soud a nejvyšší vojenský soud.

(3) Příslušnost odvolacího vrchního vojenského soudu se řídí stanovištěm zrušeného nižšího polního soudu, a neleží-li toto stanoviště v obvodu žádného vrchního vojenského soudu, pobytem žalovaného; nelze-li ani tak určiti příslušnost odvolacího vrchního vojenského soudu, určí ji nejvyšší vojenský soud.

(4) O složení odvolacího soudu a o řízení před ním platí ustanovení této hlavy s odchylkou, že na místo vyššího polního prokurátora a vrchního polního prokurátora nastupuje vrchní vojenský prokurátor a generální vojenský prokurátor.

Hlava XXVIII.
Ustanovení přechodná a závěrečná.

§ 487

Tento zákon nabyl účinnosti dnem 1. července 1914.*)

§ 488

Kde nejsou v tomto zákoně výslovně stanoveny výjimky, pozbudou dnem, kdy tento zákon nabude účinnosti, platnosti všechna ustanovení jiných zákonů a nařízení upravující vojenskou soudní trestní pravomoc, zřízení a řízení vojenských soudů, zejména též i předpisy o podřízenosti vojenských osob v činné službě stannému řízení občanských trestních soudů.

§ 489

(1) Trestné činy spáchané před účinností tohoto zákona, pro něž byla dosud odůvodněna pravomoc občanských trestních soudů, pro které však podle ustanovení tohoto trestního soudního řádu jsou příslušny vojenské soudy, zůstanou i nadále vyhrazeny občanské trestní soudní pravomoci.

(2) Naproti tomu trestné činy spáchané před účinností tohoto zákona, pro něž byla dosud odůvodněna pravomoc vojenských soudů, pro které však podle ustanovení tohoto trestního soudního řádu jsou příslušné občanské trestní soudy, budou posuzovány těmito soudy podle všeobecných trestních zákonů pro ně platných, leč že by pro takový trestný čin bylo již nařízeno vyšetřování před vojenským soudem.

§ 490

Pro trestní soudní vyšetřování vedená u vojenských soudů v den, kdy tento zákon nabyl účinnosti, platí tato ustanovení:

1. Nebylo-li až do tohoto dne vydáno rozhodnutí v první stolici, bude v trestní věci pokračováno podle ustanovení tohoto trestního soudního řádu. Takové trestní věci vstoupí do stadia vyhledávacího řízení.
2. Došlo-li před účinností tohoto zákona k výroku v první stolici, vztahují se na tyto trestní věci dosavadní předpisy o řízení.
3. Bude-li v případě č. 2 zrušen výrok vynesený v první stolici a věc přikázána první stolici k opětnému rozhodnutí, platí pro další řízení ustanovení tohoto zákona.

§ 491

Přípustnost obnovy trestního řízení se posuzuje ode dne počátku účinnosti tohoto vojenského trestního soudního řádu podle něho, i když bylo trestní řízení před tímto dnem pravomocně vyřízeno. Též další řízení se řídí podle tohoto zákona.

§ 492

(1) Byl-li před účinností tohoto zákona vydán rozsudek v nepřítomnosti žalovaného a vrátí-li se odsouzený poté, řídí se další řízení podle tohoto zákona.

(2) Ediktální řízení trvající v době, kdy tento zákon nabyl účinnosti, bude provedeno podle nového vojenského soudního trestního řízení a jen potud, pokud je toho třeba, aby se zjistil skutkový stav a zajistily důkazy.

§ 493

Jde-li o přerušení promlčení trestnosti, pokládá se každé úřední opatření, které podnikne pro spáchaný trestný čin proti pachateli veřejný žalobce, za rovné vyhledávacímu úkonu příslušného soudu.

§ 494

Ustanovení tohoto vojenského trestního soudního řádu o složení soudu a o řízení při vykonávání trestní soudní pravomoci nad válečnými zajatci a nad cizinci v době války a za válečných událostí může vláda změniti nařízením.

§ 495

Tento zákon provedou ministři národní obrany, vnitra a spravedlnosti.

*) Zákon č. 226/1947 Sb. nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1948.

*) Ustanovením § 2 zák. ze dne 15. dubna 1948, č. 88 Sb., jímž se mění trestní zákony a trestní řády, byla tato částka zvýšena na 25.000 Kčs.

*) Vynese-li nalézací soud rozsudek smrti, radí se ihned, jakmile vyslechne obžalovaného o uplatňování opravných prostředků, přibrav vojenského prokurátora, je-li odsouzený hoden milosti nebo ne a jaký trest v případě udělení milosti by byl přiměřený místo trestu smrti. Protokol o tom sepsaný se přiloží ke spisům.

*) Ustanovením § 2 zák. ze dne 15. dubna 1948, č. 88 Sb., jímž se mění trestní zákony a trestní řády, byla tato částka zvýšena na 50.000 Kčs.

*) Uvedeného dne nabyl účinnosti zákon v původním znění; ve znění obsaženém v této vyhlášce nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1948.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.